

Onsdagen den 26 november

Kl. 09.00–15.08
16.00–16.11

§ 1 Anmälan om sammansatt utrikes- och försvarsutskott

Från sammansatta utrikes- och försvarsutskottet hade följande promemoria kommit in:

Sammansatt utrikes- och försvarsutskott

1 bil.

Utrikesutskottet och försvarsutskottet har jämlikt 7 kap. 7 § riksdagsordningen i separata beslut den 13 november 2014 (UU) och den 18 november 2014 (FöU) överenskommit att genom deputerade i sammansatt utskott gemensamt bereda propositionerna 2014/15:13 *Svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan* och proposition 2014/15:14 *Svenskt deltagande i Europeiska unionens marina operation (Atalanta)* samt eventuella följd-motioner till propositionerna.

Till deputerade och suppleanter i det sammansatta utskottet har utsetts de i bifogade förteckning upptagna riksdagsledamöterna.

Det sammansatta utskottet, som benämns Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU), har vid konstituerande sammanträde den 20 november 2014 utsett följande presidium:

Kenneth G Forslund (S), ordförande

Allan Widman (FP), vice ordförande

Stockholm den 21 november 2014

Martin Brothén

Kanslichef utrikesutskottet

Lars Franzén

Tf. kanslichef försvarsutskottet

Bilagan hade följande lydelse:

Ledamöter och suppleanter i sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU)

Ur utrikesutskottet

Ur försvarsutskottet

Ledamöter

Kenneth G Forslund (S)

Karin Enström (M)

Anna-Lena Sörenson (S)

Ledamöter

Åsa Lindestam (S)

Hans Wallmark (M)

Peter Jeppsson (S)

Olle Thorell (S)
Sofia Arkelsten (M)
Kerstin Lundgren (C)
Björn Söder (SD)
Hans Linde (V)
Pernilla Stålhammar (MP)

Johan Forssell (M)
Alexandra Völker (S)
Mikael Jansson (SD)
Allan Widman (FP)
Mikael Oscarsson (KD)

Suppleanter

Julia Kronlid (SD)
Katarina Köhler (S)
Margareta Cederfelt (M)
Pyy Niemi (S)
Sofia Damm (KD)
Jasenka Omanovic (S)
Göran Pettersson (M)

Suppleanter

Lena Asplund (M)
Kent Härstedt (S)
Daniel Bäckström (C)
Jakop Dalunde (MP)
Jan R Andersson (M)
Roger Richtoff (SD)
Stig Henriksson (V)
Mattias Ottosson (S)
Kalle Olsson (S)
Maria Weimer (FP)

Promemorian lades till handlingarna.

§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2014/15:116

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:116 Hot från vägslitageavgift mot den förnybara energin
av Rickard Nordin (C)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 december 2014.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 24 november 2014

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2014/15:136

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:136 Säkrad finansiering av framtidens välfärd
av Anette Åkesson (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 december 2014.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 24 november 2014
Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Rikard Jermsten
Expeditions- och rättschef

Prot. 2014/15:27
26 november

Interpellation 2014/15:154

Till riksdagen
Interpellation 2014/15:154 Avskaffande av fritidspeng
av Helena Bouveng (M)
Interpellationen kommer att besvaras den 18 december 2014.
Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.
Stockholm den 24 november 2014
Socialdepartementet
Åsa Regnér (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

§ 3 Anmälan om faktapromemoria

Talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:
2014/15:FPM12 Rådsbeslut om att ingå Marrakechfördraget om inskränkningar i upphovsrätten till förmån för personer med synnedsättning
KOM(2014) 638 till näringsutskottet

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Proposition
2014/15:17 till skatteutskottet

Motioner
2014/15:3010 till skatteutskottet
2014/15:3005 och 3008 till utrikesutskottet
2014/15:3006 och 3009 till socialutskottet
2014/15:3007 till näringsutskottet

§ 5 Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater och Georgien, Republiken Moldavien samt Ukraina

Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU5

Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, å andra sidan (prop. 2013/14:251),

Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU6

Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan (prop. 2013/14:250),

Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU7

Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan (prop. 2013/14:249)

föredrogs.

Anf. 1 PAVEL GAMOV (SD):

Herr talman! När Sveriges riksdag debatterar associeringsavtal mellan EU och samarbetsstater utanför EU påpekas ofta från riksdagsledamöter att dessa avtal inte alls har någon politisk koppling i syfte att utvidga EU till öststater, som i vissa fall inte ens ligger i Europa. Ändå går det gång på gång att konstatera att dessa så kallade associeringsavtal just är mycket långtgående.

Så är också fallet denna gång. Avtalen innehåller inte bara ett djupgående frihandelsområde länderna emellan, utan staterna förväntas också anpassa sin lagstiftning till EU på områden som utrikes- och säkerhetspolitik, prissättning av energiprodukter, personuppgiftshandling, invandring och mycket mer. Den bistra sanningen är att länderna genom associeringsavtal ska närma sig EU genom en fördjupad ekonomisk och politisk integration för att senare tilldelas kandidatstatus.

Långsiktigt syftar detta naturligtvis ytterst till att utvidga EU så att EU blir ännu större i framtiden. Det kommer att medföra att EU knyter till sig korrupta länder, länder med inre och/eller yttre konflikter, länder med i vissa fall stora demokratiska problem och länder med svaga eller mycket svaga ekonomier.

För varje steg unionen tar mot fördjupad integration och geografisk utvidgning tas också steg mot ett ännu större demokratiskt underskott än det som redan i dag finns inbyggt i EU-apparaten, med ökad byråkrati, minskad medborgerlig insyn och en ytterligare urvattnad politisk legitimitet. När EU stärker sin makt försvagas de nationella parlamentens makt, vilket medför att väljarna ges ännu mindre inflytande och möjlighet att genom sina folkvalda representanter påverka sin egen framtid.

Inte minst leder dock denna utveckling till att den svenska EU-avgiften fortsätter att fördyras. Faktum är nämligen, herr talman, att Sverige redan hör till EU:s absolut största nettobidragsgivare och att våra skattebetalare tvingas betala drygt 40 miljarder kronor till EU nästa år, varav ca 29 miljarder betalas utan att vi får något som helst tillbaka. Faktum är också att Sveriges bidrag ökar ytterligare för varje nytt fattigt land som ansluter.

Bidraget går till en union som redan påverkar majoriteten av alla beslut som fattas i landets fullmäktigeförsamlingar. Det är också en union som påverkar 43 procent av regeringens egen politik. När riksdagen därför ombeds att godkänna associeringsavtal för tre öststater – varav ett av länderna rent geografiskt till och med befinner sig i sydvästra Asien, nordöst om Turkiet – ska man alltså ha i åtanke att detta i förlängningen inte minst kommer att få effekter för såväl de svenska skattebetalarna som den svenska demokratin.

Faktum är nämligen att samtliga av dessa tre länder är väldigt underutvecklade ekonomiskt. Det största av dessa länder, Ukraina, har också det högsta produktionsvärdet men även en befolkning motsvarande nästan en tiondel av hela EU:s befolkning. Därmed skulle en EU-anslutning av detta land, vilket också är riksdagens tydligt uttalade ambition, medföra att EU:s samlade bnp påtagligt sänks, då landets produktionsvärde inte ens motsvarar 7 procent av Sveriges produktion per capita.

Sverigedemokraterna motsätter sig därför en ytterligare utvidgning av EU, och vi motsätter oss den utvidgning av EU:s inflytelsesfär som delar av associeringsavtalen innebär. Ukraina, Moldavien och Georgien har helt enkelt en alldeles för lång väg att gå innan dessa länders samhällssektorer på ett realistiskt sätt ska kunna harmoniseras med övriga Europa. Det senare gäller alltifrån korruptionsbekämpning och ekonomisk utveckling till grundläggande territoriell integritet.

Enligt den allmänt erkända organisationen Transparency Internationals korruptionsindex för 2013 klassas Sverige som det tredje minst korruptionsbehäftade landet i hela världen. Vi ser dock en helt annan bild när vi tittar på de här länderna. Sverige, Danmark, Norge och Finland placerar sig tillsammans med Nya Zeeland som de fem minst korrupta länderna enligt detta index, men enligt samma mätning hamnar Georgien långt ned på listan – på plats 55, bredvid länder som Turkiet och Rwanda. Moldavien intar den föga smickrande platsen 102, och Ukraina intar den rent katastrofala platsen 144. De två senare länderna hamnar således till och med längre ned på listan än länder som Kina och Liberia.

Herr talman! Det kan helt enkelt inte anses seriöst att mena att detta är länder som är redo att närma sig en union med medlemsstater som vår egen. Däremot anser vi i Sverigedemokraterna att vi kan upprätta frihandelsavtal med dessa länder för att genom ett utbyte på lika villkor låta såväl EU:s som dessa länders ekonomier utvecklas. Samarbeten byggda på en verklig samsyn, ett ekonomiskt utbyte och handel har genom historien byggt Sverige och Europa starkt. Det är någonting helt annat än att i förlängningen knyta till sig dessa länder som medlemsländer i Europeiska unionen.

Herr talman! Jag yrkar därför bifall till Sverigedemokraternas reservationer i samtliga tre betänkanden.
(Applåder)

Anf. 2 PYRY NIEMI (S):

Herr talman! I dag debatterar vi associeringsavtal mellan EU och Georgien, Republiken Moldavien samt Ukraina. Jag yrkar bifall till utskottets förslag i samtliga tre betänkanden och avslag på reservationerna i desamma.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

Herr talman! Associeringsavtalen är en typ av avtal som slutits mellan å ena sidan Europeiska unionen och å andra sidan länder på västra Balkan. Avtalen omfattar ekonomiskt och finansiellt stöd och samarbete, politisk dialog, anpassning till EU:s lagstiftning, frihandel samt samarbete inom andra politikområden.

Av länderna på västra Balkan har hittills Albanien, Makedonien och Montenegro slutfört sina förhandlingar med EU:s medlemsstater. EU har utlovat medlemskap till samtliga länder på västra Balkan på längre sikt. Kosovo, som deklarerade unilateral självständighet från Serbien den 17 februari 2008, är det enda land på västra Balkan som inte har inlett förhandlingarna. EU är delvis splittrat om Kosovos självständighet, vilket har fördröjt möjligheterna till att inleda en förhandling.

Stabiliserings- och associeringsavtalen ses som ett förstadium till fullt medlemskap i unionen. Andra europeiska länder, såsom Island, Norge, Schweiz och Turkiet, omfattas inte av denna samarbetsform utan ingår i stället genom andra samarbeten med EU.

Ratificeringsprocessen med Serbiens SA-avtal frystes på grund av att Nederländerna inte ansåg att landet var tillräckligt samarbetsvilligt i spänningen efter krigsförbrytaren Ratko Mladic. Den 7 december 2009 upphörde Nederländernas regering med sitt veto mot ett tillfälligt avtal om handel och bistånd med Serbien. Den 14 juni 2010 beslutade EU:s utrikesministrar att återuppta Serbiens SA-process. Med detta sagt till Sverigedemokraterna: EU har makten och möjligheten att påverka processerna. Det innebär också demokratiserings- och stabilitetsprocesserna i respektive land.

Herr talman! Georgien, Republiken Moldavien och Ukraina är tre olika länder med delvis lika och även olika förutsättningar.

Sveriges relationer med Georgien, Moldavien och Ukraina är goda, och det ömsesidiga besöksutbytet är intensivt. EU-närmandet har varit en viktig drivkraft för reformprocessen i de tre länderna. Unionens relationer med länderna har också fördjupats betydligt de senaste åren, inte minst kopplat till lanseringen av EU:s östliga partnerskap. Ramverket för relationen mellan EU och de båda länderna utgörs av Partnerskaps- och samarbetsavtalen, PSA.

De nu debatterade associeringsavtalen ska på sikt ersätta PSA. Associeringsavtalen innebär också att ett fördjupat frihandelsområde skapas mellan EU och de nämnda länderna. Det finns avtal om viseringsförenklingar, och en dialog förs om viseringsfrihet som långsiktigt mål.

Sveriges reformsamarbete med Georgien, Moldavien och Ukraina styrs av en resultatstrategi för reformsamarbete med Östeuropa, västra Balkan och Turkiet för perioden 2014–2020. Strategin beräknas omfatta totalt ca 8 miljarder kronor, och stödet till Georgien och Moldavien beräknas uppgå till 120 miljoner kronor per land och år. Stödet till Ukraina är något större, 220 miljoner kronor per år.

Syftet med reformsamarbetet, herr talman, är att bidra till ländernas närmande till EU genom stöd främst inriktat på att för det första öka ländernas ekonomiska integrering med EU och deras marknadsekonomiska utveckling, för det andra att bidra till stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och en mer utvecklad rättsstat samt för det tredje förbättrad miljö och begränsad klimatpåverkan. Det svenska stödet kommer

fortsätta att prioritera insatser inom jämställdhetsområdet. Stödet anpassas till respektive lands förutsättningar och utmaningar i EU-närmandet.

Herr talman! Handelsförbindelserna mellan Sverige och Georgien ökar över tid. Det finns ett tydligt intresse från svenskt näringsliv för Georgien, och bland annat svenska telekomföretag finns etablerade i landet. Sverige har under de senaste åren importerat främst råvaror och bränslen från Georgien, medan Sveriges export till landet huvudsakligen utgörs av verkstadsprodukter.

Handeln mellan Sverige och Moldavien är begränsad men långsamt ökande. Den svenska importen från Moldavien utgörs till stor del av textilprodukter medan en stor del av exporten utgörs av telekommunikationsutrustning.

Ukraina utgör en växande marknad för svenskt näringsliv. Omkring 150 svenska företag är aktiva i Ukraina, och Sverige tillhör de tio största investerarna i landet. Business Sweden har en utsänd handelssekreterare på plats. Problem med avfallshantering, energiförbrukning och låg vattenkvalitet bidrar till ett stort intresse för svensk energi- och miljöteknik.

För oss socialdemokrater handlar associeringsavtalen om många viktiga parametrar. De tre länderna kan tack vare avtalen närma sig EU i en snabbare takt. Handelsutbytet mellan EU och länderna kan utvecklas rejält, vilket successivt skapar positiva effekter såväl inom EU som i de nämnda länderna. På samma sätt kan EU ge stöd till ökad demokratisering och jämställdhet i länderna med tydliga krav på reforminsatser innan framtida medlemskapsförhandlingar kommer igång.

EU är i grunden en fredsorganisation. För varje land som ingått EU-medlemskap har risken för nya konflikter i Europa avtagit. I Europas mycket blodiga och krigsfyllda historia finns fruktansvärda inslag som ingen vill återskapa. Det gör att det östliga partnerskapet och närmandet till de tre omnämnda länderna inte bara är viktiga ur till exempel ett frihandelsperspektiv, utan det finns också helt klart stabiliseringsförutsättningar.

Herr talman! Kriget i Ukraina eller kriget i Georgien påminner oss skarpt och mycket tydligt om hur olika former av aggressioner uppstår ur nationalism och protektionism. På det viset är EU en garant för att minska spänningarna mellan länderna som en följd av gemensamma regler och lagar.

EU-utvidgningen ökar de svenska företagens möjligheter till expansion och handelsutbyten. Vi kan också via bra och sjysta villkor skapa förutsättningar för ökad arbetskraftsmigration inom bristyrken.

Herr talman! Ett allt öppnare och mer tolerant EU kommer på sikt att främja den hållbara tillväxten på hela den europeiska kontinenten. De goda exemplen på bra och hållbar miljöteknisk utveckling kommer att leda till nya landvinningar för länderna i EU och även för dem som har olika former av avtal med EU.

Att som Sverigedemokraterna motsätta sig den här formen av associeringsavtal är direkt kontraproduktivt och tyvärr också väldigt protektionistiskt. Det stänger gränser, förhindrar samarbeten, missgynnar den ekonomiska utvecklingen och försätter länderna i svåra dilemman kring klimatfrågorna och demokratiutvecklingen. Varje land är unikt – ja, så är det

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

– men inget land klarar sig utan samarbeten, handelsutbyte och kunskapsutbyte. En öppen hand bjuder in och skapar förutsättningar. En slutna näve stänger ute och bromsar utvecklingen.

(Applåder)

I detta anförande instämde Kenneth G Forslund (S).

Anf. 3 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Pyry Niemi talar sig varm för de här associeringsavtalen, vilket för övrigt samtliga övriga partier i den här kammaren gör, förutom Sverigedemokraterna. Vi sverigedemokrater står däremot upp för svenska väljare och står upp för svenska skattebetalare.

Som jag redogjorde för i mitt inledningsanförande kommer associeringsavtalen att få allvarliga konsekvenser för Sverige i förlängningen. De är endast ett embryo till att de här länderna ska beviljas kandidatstatus och i förlängningen beviljas medlemsstatus. Från samtliga övriga partier har detta förnekats under en längre tid, men vi har hört i EU-nämnden och vi hör även Pyry Niemi här i dag tala sig varm för att dessa länder ska bli en del av Europeiska unionen.

Vad är det för fel med det? Ja, som jag redogjorde för kommer det att få enorma ekonomiska konsekvenser för just de skattebetalare som betalar 40 miljarder kronor i medlemsavgift till EU under nästa år. Det kommer att få konsekvenser för vår demokrati. Om Ukraina, som är ett väldigt stort land med över 40 miljoner invånare, kommer att ingå i Europeiska unionen kommer det att leda till att det inflytande som svenska väljare har över till exempel Europaparlamentet kommer att minska.

De stabiliseringsförutsättningar som Pyry Niemi talar om skulle jag gärna vilja höra mer om. Vad är det för stabiliseringsförutsättningar för svenska skattebetalare och svenska väljare när ekonomin kommer att försämrats och demokratin förvärras? Georgien, Ukraina och Moldavien är inte länder som ska knytas närmare EU. Vi kan mycket väl ha ett frihandelsamarbete med dessa länder – det är vi positiva till – men det är någonting helt annat än de här associeringsavtalen. Avtalen syftar till att i förlängningen få de här länderna som medlemsstater i EU, och det vänder vi oss starkt emot.

Frågan är vilka kriterier vi över huvud taget ska ställa upp. Ta ett land som Georgien, som inte ens ligger i Europa. Det är ju skattretande att Pyry Niemi här står och talar sig varm för att också dessa länder ska ingå i EU i förlängningen.

Anf. 4 PYRY NIEMI (S) replik:

Herr talman! För mig är det ganska självklart att EU-utvidgningen är något som vi successivt kommer att fortsätta utveckla. Det tar tid. Det tar tid att reformera tilltänkta medlemsstater. Det tar tid att skapa en ökad demokratisering. Det tar också tid att skapa ekonomiska förutsättningar i tilltänkta medlemsstater. Men gör man det inte på ett positivt och konstruktivt sätt, som nu sker med associeringsavtalen, kommer inte förändringarna att ske i en takt som kan vara önskvärd.

Jag tycker att det är ganska intressant att höra Pavel Gamov säga att om Ukraina skulle gå med i EU skulle de svenska ekonomiska förutsättningarna kraftfullt försämrats. Hur då? Ju fler människor som finns på en

marknad, desto större är väl möjligheterna att vi får en större och bättre ekonomisk utveckling. För varje ny medborgare och varje nytt medlemsland ökar handelsutbytet inom Europeiska unionen.

Ni talar er varma för frihandel, så det förvånar mig att denna ingång finns hos Sverigedemokraterna.

Jag räds inte ett dugg att EU utvidgas och att vi blir ett större frihandelsområde. Det kommer att gynna svenska företag, som jag sade i mitt inlägg. I dag är Ukraina en stark och intressant handelspartner för svenska företag och företagare, och Business Sweden har etablerat representant-skap i Ukraina.

Jag förstår över huvud taget inte Sverigedemokraternas koppling.

Det finns tre syften med associeringsavtalen: att öka ländernas ekonomiska inriktning, att bidra till stärkt demokrati och att förbättra miljön och begränsa klimatpåverkan.

Vad är det för fel med det? Det är väl fantastiskt att länder på den europeiska kontinenten får stöd och ges styrka att bli ännu bättre på dessa områden.

Anf. 5 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Ukraina är ett fattigt och korrupt land. Skulle detta land i förlängningen bli en del av unionen kommer det självklart att öka den redan rekordhöga svenska medlemsavgiften till unionen, vilket skulle belasta de svenska skattebetalarna.

Vi är, Pyry Niemi, redan i dag den största nettobidragsgivaren. Sverige betalar betydligt mer än vi får tillbaka. 29 miljarder försvinner iväg till andra EU-länder.

Vi är positiva till frihandel. Just därför har vi reserverat oss mot dessa betänkanden. Vi ser hellre att regeringen driver en linje där man försöker omförhandla avtalen så att de kan fokusera på just frihandel.

Det är dock inte detta som står i texterna, utan det handlar om en politisk integration där man vill ge Georgien, Moldavien och Ukraina kandidatstatus och i förlängningen medlemstatus. De ska bli fullvärdiga medlemsstater i Europeiska unionen. Denna utveckling vänder vi oss mot.

Hur man väljer att maskera detta är en helt annan sak. Det står dock tydligt i de texter som jag har tagit del av att det handlar om att anpassa lagstiftningen i dessa länder, och vi vet vad tidigare associeringsavtal har lett till.

Vi är som sagt positiva till frihandel, men vi säger nej till politisk integration av dessa länder. Vi säger nej till en utvidgning av unionen, och vi säger definitivt nej till en utvidgning av unionen med länder som inte ens ligger i Europa, vilket Georgien faktiskt inte gör. Endast en mikroskopiskt liten del av Georgien hör till Europa.

Ska vi ha det förhållningssättet kan vi ta in betydligt fler länder, och jag vet att det finns planer på det. Det är dock en helt annan diskussion.

Anf. 6 PYRY NIEMI (S) replik:

Herr talman! Jag har debatterat med Pavel Gamov tidigare, och ibland funderar jag på om du inte är som ett väsen som tolkar Bibeln när du läser associeringsavtalen. Det som är skrivet står där. Ni kan ha era egna konspirationsteorier hur mycket ni vill. Det kan inte vi värdera eller utvärdera.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

Ni utgår från att allt nytt som kommer till EU är dåligt, att alla nya kandidat- och medlemsstater är onda. Ni utgår från att allt som kan tillföras EU och komma in i EU-gemenskapen är dåligt. Det är ett ganska kontra-produktivt förhållningssätt. Ni är för frihandel men emot demokratisk utveckling, för det är det ni säger nej till. Ni är emot utveckling på klimatområdet, för det säger ni nej till eftersom ni reserverar er mot associeringsavtalen.

Ni är emot att EU i samverkan ska kunna bidra till att länder som Georgien, Moldavien och Ukraina får bättre förutsättningar att reformera sina demokratiska system, får bättre klimatstöd och får bättre ekonomisk utveckling. Det förvånar mig, och jag är starkt kritisk mot det.

Jag är en sann EU-vän. Jag tror på samarbete före stängda gränser. Jag tror på att människor i samverkan har bättre möjlighet att skapa något större, att skapa en bra och hållbar ekonomisk tillväxt. Jag tror på att när EU utvidgas med ytterligare medlemsländer inom 10–20 år kommer vi att ha ännu bättre förutsättningar för fred på den europeiska kontinenten. Det har vi inte i dag. Men varje land som har fått EU-medlemskap har bidragit till att EU och den europeiska kontinenten har blivit en fredligare plats att vara på.

Sverigedemokraterna borde vara väl medvetna om den europeiska kontinentens historia. Det har varit en ständig ström av krig och strider. Därför yrkar jag bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

Anf. 7 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i de tre betänkandena och avslag på reservationerna.

De tre associeringsavtal som vi i dag debatterar är historiska, och det är med glädje jag välkomnar dessa avtal.

Ukraina, Moldavien och Georgien var tidigare medlemmar i det kommunistiska Sovjetunionen. I dag är de fria länder som arbetar för att förbättra sin ekonomi och öka sitt demokratiska inslag. Det är länder som aktivt har tagit ställning för att bli fria och utveckla sin frihet. Det är länder som frivilligt har sökt sig till Europa och som tagit stora konflikter för sitt ställningstagande. Jag tänker på invasionen av Georgien för en del år sedan och på Ukraina som vid sitt närmande till Europa fått ett inbördeskrig på halsen.

Låt mig påminna om vad som hände då Janukovyj först lovade befolkningen i Ukraina ett närmande till Europa. När inget hände och Janukovyj sa nej uppstod konflikten på Majdan där den ukrainska befolkningen aktivt tog ställning för att närma sig Europa.

Därför är dessa tre associeringsavtal viktiga. De är viktiga för ekonomin, utvecklingen och demokratin.

Vad är det positiva? Jo, det är frihandeln, att handeln kan utvecklas positivt. Redan i dag finns en handel, men handeln kan bli bättre och ännu mer utvecklad. I dag är det framför allt västvärlden som exporterar till Ukraina, Moldavien och Georgien, och det är främst verkstadsprodukter. Med ett frihandelsavtal kan exporten från Ukraina, Moldavien och Georgien öka, vilket ökar möjligheten till intäkter och demokrati.

En annan del handlar om just den ökade demokratin. De tre länder vi i dag debatterar är redan med i OSSE, och OSSE bidrar aktivt till ökad demokrati. På söndag går Moldavien till val, och OSSE finns på plats för att övervaka valet och för att bidra till att den fredliga demokratiska utvecklingen ska öka. Med associeringsavtalen ökar förutsättningarna för att Moldavien aktivt ska arbeta för ökad demokrati.

Med associeringsavtalen finns också ökade förutsättningar för att de mänskliga rättigheterna ska förbättras. Jag tänker på att de minoritetsbefolkningar som finns i dessa länder ska få bättre status och möjlighet till samma rättigheter som minoriteter har i Europa och Sverige. Jag ser det som mycket positivt.

När det gäller rättsstatens principer tänker jag att man aktivt ska kunna minska till exempel korruptionen i dessa länder. Det vore en stor framgång för den interna statsstyrningen, ekonomin och handeln.

Det finns en historia bakom associeringsavtalen. År 2008 tog Sveriges tidigare utrikesminister Carl Bildt tillsammans med Polen initiativet till östliga partnerskapet. Syftet var att knyta länderna närmare Europa.

Det handlade om sex länder: Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Moldavien, Ukraina och Vitryssland – länder som samtliga har ett demokratiskt underskott och problem med sin demokrati. Där finns ett behov av ökad frihandel. Det är detta det handlar om i dag – att Moldavien, Ukraina och Georgien ska kunna få ökade förutsättningar att utvecklas som länder. Det ser jag som positivt.

Anf. 8 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Margareta Cederfelt från Moderaterna talar om att hon och Moderaterna välkomnar associeringsavtalen med glädje – jag betonar: med glädje.

Det är alldeles uppenbart att övriga partier i den här kammaren är överens om att dessa länder ska integreras i Europeiska unionen och i förlängningen bli medlemsländer. Det är alldeles uppenbart, trots tidigare rökridåer från övriga partier, att man är väldigt uppriktig med detta faktum i dag. Att man erkänner de ambitioner man faktiskt har men som man har förnekat tidigare är väl i sig glädjande.

Margareta Cederfelt talade även om att associeringsavtalen är viktiga för ekonomin. Det kan uppfattas som en något luddig formulering. Viktiga för ekonomin – vad är det som är viktigt för ekonomin och för vilken ekonomi?

Är det viktigt för svenska skattebetalare som kommer att se att en ännu större del av deras skattepengar kommer att gå exempelvis till Ukraina, som i förlängningen kommer att bli medlemsland med denna utveckling? Är det viktigt och positivt för svensk ekonomi att svenska skattebetalares pengar ska gå till att försörja ett väldigt fattigt och korrupt land?

Jag och mitt parti är väldigt tydliga på den punkten: Det är inte viktigt för svensk ekonomi. Det som är viktigt för svensk ekonomi är att vi har frihandel med dessa länder. Det är därför vi har reserverat oss. Vi vill att regeringen omförhandlar avtalen så att de inte inkluderar politisk integration utan endast de ekonomiska aspekterna vad gäller frihandel.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

Återigen, jag kan inte riktigt förstå varför Moderaterna och övriga federalistiska partier här är så angelägna om att ta till sig utomeuropeiska länder, vilket Georgien faktiskt är, i unionen. Georgien ligger inte ens i Europa, Margareta Cederfelt, varför är du så positiv?

Anf. 9 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Jag är positiv till avtalen därför att jag tror på öppenhet. Vi har alla sett vad slutenhet och diktatur leder till. Det leder till förtryck och till stagnation.

Svenska företag exporterar till dessa länder, Pavel Gamov – svenska företag som genererar arbetstillfällen i Sverige, ekonomiska intäkter och tillväxt. Dessa företag genererar arbetstillfällen och framtidstro i Georgien, Moldavien och Ukraina. Är inte det något positivt?

Ska vi inte aktivt stödja att länder i vår närhet har möjlighet att utvecklas på samma sätt som länder som ligger närmare oss och som har rest sig ur kommunismens förtryck har kunnat göra? Jag tänker på Polen, Tjeckoslovakien och Östtyskland – länder som har utvecklats.

Genom associeringsavtalen ger vi möjlighet också till länder som ligger nära oss geografiskt att kunna utvecklas. Är inte Pavel Gamov och Sverigedemokraterna positiva till det?

Anf. 10 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Margareta Cederfelt talar om öppenhet. Margareta Cederfelt talar om diktatur. Åtminstone det sistnämnda ordet är ganska starkt. Menar Margareta Cederfelt på fullaste allvar att om vi inte godkänner associeringsavtalen kommer dessa länder att sjunka ned i diktatur och inte ha någon öppenhet och att vi kommer att få en sådan utveckling i Europa? Jag tycker inte att den här debatten förtjänar sådana överdrifter.

Ja, det är positivt med frihandel. Jag kan inte nog betona det. Jag har sagt det upprepade gånger under debatten. Det är positivt med frihandel. Sverigedemokraterna ställer sig bakom ett frihandelsutbyte med Georgien, Moldavien och Ukraina. Men associeringsavtalen innebär något helt annat, Margareta Cederfelt. De innebär ett embryo till en integration med dessa länder som i förlängningen blir fullvärdiga medlemsstater. Den utvecklingen vänder vi oss emot.

Vi ser inte dessa korrupta, fattiga länder som välkomna i EU. Det vill vi vara väldigt tydliga med. De kommer att belasta svensk ekonomi, undergräva den politiska legitimiteten i EU och dessutom se till att svenska väljares inflytande över EU minskar.

Svenska företag har utbyte med de tre länderna. Det är positivt, men låt oss omförhandla avtalen. Varför ska vi vara positiva till en politisk integration av Georgien, Moldavien och Ukraina? Jag kan inte riktigt förstå varför.

Avslutningsvis, herr talman, använder Margareta Cederfelt orden att dessa länder ligger nära oss geografiskt. Ja, det gör de förvisso, men det finns andra länder som ligger närmare oss geografiskt och som inte är medlemmar i EU. Jag kan konstatera att till exempel Georgien inte ens ligger i Europa.

Anf. 11 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Att debattera med Pavel Gamov är väldigt svårt, speciellt när citat är helt ryckta ur sitt sammanhang. Lägg till ”rest sig ur historien”! Där finns bakgrunden.

Europa tar ett stort ansvar för att bistå och se till att det blir en positiv utveckling i länderna när det gäller frihandel, ökad demokrati, respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen. Detta är något som vi alla bör bejaka – alla vi som vill se en fredlig utveckling i världen och se att människor kan resa sig ur fattigdom och få gå till val, som Moldavien gör på söndag.

Anf. 12 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr talman! För Centerpartiet är det entydigt så att EU handlar om öppenhet. EU som idé och tanke är en fråga om öppenhet i Europa – att inte bygga murar runt EU eller mellan länder inom Europa. Alla Europas länder, herr talman, ska om de så önskar ha rätt till tillträde till EU på lika villkor. Det är en viktig utgångspunkt om vi vill bygga vårt öppna Europa.

Det här är inte en idé eller tanke mot någon, utan det är den öppna dörrens politik. Det östliga partnerskapet, herr talman, är det tydliga beviset för det. Det handlar om att visa att vi inte stänger dörren mot våra östra grannar utan att vi är öppna för dem som önskar komma med.

Vi har från Centerpartiet hela tiden stött tanken och idén bakom det östliga partnerskapet, som lanserades av Sverige och Polen, som tidigare sagts. Ända sedan 2008 har det varit en grund i Europeiska rådet för det arbete som EU har bedrivit, men inte bara EU, herr talman, utan också Europarådet. Europarådet, som samlar Europas stater, har bidragit för att försöka vara med och bygga demokratiska förutsättningar, rättsstaten, ökad frihet för medierna och så vidare – grunden i våra värden.

I januari 2007 gavs förhandlingsmandat när det gäller Ukraina, i juni 2009 beträffande Moldavien och maj 2010 för Georgien. Det har inte varit en lätt resa fram tills i dag för något av de länder som vi har förhandlat med.

När vi har förhandlat har det inte varit för att EU har pressat sig på, för att vi har tyckt ”Nu ska ni komma med”, vilket man kan höra i debatten här, utan det har varit för att länderna har önskat det och vi har sagt: Javisst, lika villkor ska gälla.

Vi har hittat ett blandat avtal med sju punkter som vi jobbar vidare med. Det handlar om både handel och politik. Vi är, herr talman, glada att vi för i dag nära ett år sedan, den 29 november, kunde samlas i Vilnius och parafera det avtal som hade arbetats fram. I dag kan vi här i kammaren fatta beslut om att ratificera avtalen.

Det gör vi efter det att både det ukrainska parlamentet och Europaparlamentet den 16 september, samma dag, tog beslut om att godkänna avtalen. Det gäller ju både EU och medlemsländerna.

Vi beklagar att vi har en fördröjning i en del, när det gäller handelsavtalet med Ukraina, som skulle ha kommit igång den 1 november. Men genom en överenskommelse mellan EU, Ukraina och Ryssland har avtalet fördröjts i handelsdelen till den 1 januari 2016.

Den fördröjningen har naturligtvis sina speciella skäl. Det skrivs ”gas” och det ryska fingret eller Putins agerande. Men det är också tydligt att man trots det, herr talman, från den ukrainska sidan, precis som från vår

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

sida, har varit mycket klar över att vi ska hålla samman avtalen, hålla samman helheten. Vi ska inte börja rucka i någon del, för den som börjar rucka i någon del kastar hela avtalet över bord. Därför, herr talman, är det viktigt att vi i nästan total enighet här i kammaren kommer att rösta ja.

Om vi skulle börja förändra i någon del skulle den som vore gladast för detta vara herr Putin, som med all sannolikhet skulle applådera Sverigedemokraternas vinst i kammaren, om så skulle bli. Om det är något som är tydligt är det ju att Putin inte vill ha de här avtalen.

Vi kunde år 2008 i Georgien se det ryska agerandet: Sydossetien, Abchazien, frusen konflikt. Vi kunde för ett år sedan se hur Putins agerande påverkade utvecklingen i Ukraina. Naturligtvis har det hänt under tiden, och vi kan alla följa hur resonemangen har gått långt dessförinnan.

För ett år sedan var det Majdan. Ryskt agerande påverkade Janukovyjtj och fick honom att avbryta processen med undertecknandet i Vilnius, och människor gick ut på gatorna och protesterade.

Sedan dess har vi sett hur Ryssland eller Putin har agerat: Krim är olagligt annekterat, med ryska gröna män närvarande. Jag har sett östra Ukraina, med ryska gröna män närvarande. I dag talas det om 7 500 ryska militärer i östra Ukraina.

Från vår sida, herr talman, är det viktigt att vi nu håller i. Europa ska inte delas på nytt, även om Putin så önskar, för så får man bilden. Han vill se de gamla lösningarna ersatta av något nytt, en ny säkerhetsstruktur, en ny fördelning, och vill bygga den euroasiatiska unionen med flera av de länder som har valt en annan lösning.

Från vår sida är det tydligt att den ryska statsledningen, Putins finger, måste stoppas. Vi ska inte tala om intressesfärer. Intressesfärer talar Putin om. Från vår sida är det upp till varje land att själv bestämma sin väg, upp till varje lands befolkning att välja sin säkerhetspolitiska lösning. Det är inte upp till vare sig den ena eller den andra stormakten att så göra, precis som svenska folket en gång har valt att gå med i EU.

Herr talman! Från vår sida är det klart att vi är positiva och välkomnande till de avtal som vi har på bordet i dag. Vi bejakar dem varmt och hälsar välkommen på en fortsatt resa utifrån det ukrainska folkets, det moldaviska folkets och det georgiska folkets önskemål. De avgör, och vi avgör i våra parlament. Vi är positiva. När de frågar säger vi: Ja, välkomna!

Jag yrkar bifall till förslagen till avtalen och avslag på reservationerna.

Anf. 13 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Det finns en sak som jag håller med Kerstin Lundgren om. Det är att varje land ska bestämma sin egen väg. Det är ju den nationalistiska principen, där man värnar den nationella suveräniteten.

När Kerstin Lundgren konstaterar detta undrar jag vilket mandat Kerstin Lundgren och övriga företrädare för de andra partierna har att ingå dessa associeringsavtal. Har svenska folket tillfrågats om detta? Har de här frågorna debatterats över huvud taget? Har EU:s utvidgning debatterats i valrörelsen? Har svenska väljare fått säga något om detta? Svaret på de frågorna, herr talman, är nej.

Kerstin Lundgren talar om öppenhet och att vi inte ska bygga murar. Jag undrar egentligen vad Kerstin Lundgren menar med det. Är det så att

vi ska ha frihandel med de här länderna säger vi ja till det. Ska vi ha politisk integration och politisk harmonisering med de här länderna säger vi nej.

Det är förvisso ganska uppfriskande och tacksamt att vi har den här uppriktigheten från Kerstin Lundgren att alla länder i Europa ska kunna ingå i Europeiska unionen, och uppenbarligen ska även länder som inte ligger i Europa kunna ingå i unionen.

Jag förstår inte, herr talman, varför vi ska se till att de här länderna harmoniserar sin utrikespolitik, sin säkerhetspolitik, sin prissättning av energiprodukter, sin personuppgiftshantering, sin invandringspolitik med mera med resten av EU. Jag förstår inte varför det är så viktigt.

Sedan, herr talman, betackar jag mig för halmgubbar i form av hänvisningar till ryska federationens president. Det är inte vad den här debatten handlar om. Debatten handlar om att samtliga övriga sjuklöverpartier vill göda fattiga, korrupta länder och vill se till att de stora svenska behov som vi har i den svenska välfärden inte tillgodoses utan att vi skänker bort skattepengar och vår demokrati till de här länderna.

Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Det är inte första gången Sverigedemokraterna försöker blanda bort korten här i kammaren eller när de pratar med svenska folket. Det låter ofta som om de försvarar svenska intressen. Men vad är det för intressen de försvarar?

I det här fallet är det faktiskt herr Putins intressen, för det är, herr talman, just herr Putin som resonerar som vår sverigedemokrat här. Den nationalistiska fanan drivs tillsammans med Putin. Det är många högerextrema därute i Europa som för den argumentationen. Låt oss avslöja den!

Sluta bygga murar, sverigedemokrater! Sluta stänga in svenskar, för det är ju det ni vill göra! Inse att vi tillsammans blir starkare! Vi måste kunna lösa problem. Vi måste kunna anta de utmaningar som världen står inför. Det gör vi tillsammans.

Om vi som svenskar ska få rösta i inte bara ett val efter det att vi hade folkomröstning utan i flera val och dessutom nyligen i ett Europaparlamentsval där de här frågorna har diskuterats, varför ska inte andra få göra det och få välja samma väg som vi?

Herr talman! I ärlighetens namn tror jag inte att svenska folket har missat den ryska invasionen i Ukraina och diskussionen om Krim, Georgien eller Transnistrien, om man talar om Moldavien. Jag tror inte att man har undgått att höra hur Putin resonerar. Jag tror att man i likhet med de flesta tycker att det är viktigt att vi står upp för att säga ja när det ukrainska parlamentet, när det moldaviska parlamentet och när det georgiska parlamentet önskar dessa avtal. Vi ska inte säga nej.

Anf. 15 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Kerstin Lundgren anklagar mig för att blanda bort korten. Jag skulle vilja påstå att det är Kerstin Lundgren som försöker blanda bort korten, trots att jag har betackat mig för dessa halmgubbar.

Den här debatten handlar inte om Ryssland, Ryska federationen, utan den handlar om Moldavien, Ukraina och Georgien. Det är tre länder, varav ett inte ens ligger i Europa, som är mycket fattiga och korrupta och som Kerstin Lundgren och övriga partier i sjuklövern vill ska ingå i Europeiska

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

unionen. Detta kommer att få katastrofala konsekvenser för svensk demokrati, men kanske framför allt för svensk ekonomi där vi redan i dag är den största nettobidragsgivaren till unionen. Vi skänker bort ungefär 30 miljarder utan att få någonting tillbaka. Det är en mycket allvarlig utveckling. Jag konstaterar att Kerstin Lundgren vill späda på den utvecklingen, och jag är återigen mycket tacksam att man är så uppriktig med detta.

Kerstin Lundgren nämnde i sitt tidigare anförande att dessa länder själva har önskat att i förlängningen ingå i unionen och att i detta läge ingå dessa associeringsavtal. Det må vara hänt att det är på det viset. Det är alldeles självklart varför de vill det. Dessa länder kommer att gynnas av ett EU-medlemskap. Men kommer svenska väljare och svenska skattebetalare att gynnas av det? Tillåt mig att betvivla det. Svenska väljare och svenska skattebetalare kommer inte att gynnas av det. Vår demokrati kommer att beskännas ytterligare, och vår ekonomi kommer inte att räcka till för att täcka de stora behov, de stora hål, som vi har i svensk välfärd.

Herr talman! Avslutningsvis: Ja, Sverigedemokraterna är ett nationalistiskt parti. Vi vill att svenska folket ska få säga till om till exempel associeringsavtal. Men dessa frågor debatteras aldrig. Det är endast ett enda parti som är emot detta. Men tror Kerstin Lundgren på fullaste allvar att det är bara 13 procent av Sveriges befolkning som vänder sig mot detta? Det finns en betydligt större andel. Jag konstaterar att de inte finns representerade.

Anf. 16 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! När jag lyssnar hör jag verkligen en röst som väldigt mycket liknar dem som jag hör från högernationalister ute i Europa som talar om och varnar för den andre. Jag tror verkligen att ni tror att ensam är stark och att det är så vi bygger ekonomisk styrka, trots att vi som svenskar borde inse att det som har gjort Sverige starkt är vår öppenhet för omvärlden, att vi har visat att vi vågar vara öppna mot våra grannar och att vi bygger styrka tillsammans. Det är så vi utvecklar vår värld.

Vi ska minska gränserna, inte öka gränserna. Vi ska öppna dörrar och fönster, inte stänga dem. Det är nämligen då som vi utvecklar och ger människor möjligheter att förändra och växa, och det är då som ekonomin växer.

Herr talman! Den nationalistiska röst som vill stänga inne svenskar talar väldigt likt Putins. Försök inte hoppa över den frågan. Det är verkligen så att den röst som Putin applåderar i den här kammaren är Sverigedemokraternas. Han önskar nämligen också omförhandling, han önskar att vi bryter upp dessa avtal och gör detta omöjligt. Han önskar att vi slår ett slag mot det moldaviska folket, att vi slår ett slag mot det ukrainska folket, som har offrat blod för detta avtal, och att vi slår ett slag mot det georgiska folket. Han önskar just att Sverigedemokraterna ska vinna. Låt inte det hända.

Anf. 17 FREDRIK MALM (FP):

Herr talman! Det som nu pågår i Ukraina, i hjärtat av Europa, är en rysk militär invasion. Detta har föregåtts av en olaglig ockupation, av en riggad folkomröstning, av underminering och destabilisering av säkerheten i Ukraina, av militärt stöd från Moskva till separatistmiliser i Ukraina, av manipulation från Vladimir Putin och hans diktaturregim i Moskva, av

manipulation, lögn, dimridåer, öppna hot, förtäckta hot och så vidare i det internationella umgänget och till grannländer.

Illegala val hölls i Donetsk och Luhansk den 2 november. Vad vi ser här är ett mönster. Vi ser ett agerande från Ryssland i dag som vi inte har kunnat se sedan det kalla krigets slut. Vi i Europa har varit invaggade i en tro att det efter Sovjetunionens kollaps finns bara en väg framåt, nämligen att alla länder i slutändan blir samvetsömma socialliberala demokratier. Detta är motsatsen. Vi i Europa har levt i en tro att Ryssland är som Ryssland var under Boris Jeltsins presidentskap. Vad vi nu ser är att Ryssland agerar som en aggressiv ockupant i Europa och sätter vår kontinent i brand ännu en gång. Vår kontinent har redan brunnit en gång. Det var under andra världskriget. Den brann en gång tidigare, och det var under första världskriget. Dessförinnan slog vi ihjäl varandra under flera tusen år.

Vi har sett stabilitet, demokrati och frihet i Europa under bara en mycket kort period, och den perioden är nu över. Blodbadet på Balkan, när Bosnien slets i stycken, den etniska rensningen av Kosovo och nu det som sker i Ukraina vittnar om att vi går en ny tid till mötes i Europa.

Herr talman! Vad är det i detta sammanhang som är viktigt att förstå? Jo, det viktiga är att Europas demokratier och Europeiska unionen måste vara eniga om vikten av att vi värnar det demokratiska systemet i Europa. För alla stater och alla människor i Europa, bland annat i länder som har levt under diktatur, under Sovjetimperiet eller tidigare i fascistregimer och juntor i Sydeuropa och så vidare, som inte är medlemmar i Europeiska unionen måste, om de vill det, medlemskapsperspektivet finnas där. Varje land i Europa har rätt att bli medlem i Europeiska unionen om man uppfyller de demokratiska kriterier och ekonomiska kriterier som ställs upp. Detta måste även gälla Ukraina, Georgien och Moldavien. Detta är länder som redan i dag är destabiliserade av Moskvas agerande, i Transnistrien, utbrytarrepubliken i Moldavien, i Abchazien och i Sydossetien i Georgien och nu på Krimhalvön och i Luhansk och i Donetsk i Ukraina.

Europeiska unionen har agerat för svagt. Sverige, den förra regeringen, vår talman och flera andra har förtjänstfullt agerat för ett tuffare agerande från Europeiska unionens sida gentemot Ryssland. Men det dröjde ända fram till förra veckan innan Frankrike bestämde sig för att stoppa exporten av till exempel krigsfartyg till Moskva.

De beslut som Europeiska unionen har fattat i utrikesrådet FAC har varit för vaga. De har varit för svaga därför att EU:s medlemsstater i dag är splittrade till följd av finansiell kris och till följd av olika politiska relationer med Moskva och så vidare. Därför krävs en större enighet i Europeiska unionen, och därför krävs det att Sverige agerar tydligt för ett medlemskapsperspektiv.

Detta associeringsavtal med Ukraina, och även med Georgien och Moldavien, som vi nu antar är viktigt av en symbolisk orsak. Det var nämligen detta avtal som den förra presidenten Janukovyjtj i Ukraina vägrade att underteckna och drog tillbaka, vilket utlöste krisen i Ukraina. Krisen i Ukraina har hittills lett till över 4 000 döda och fler än 10 000 skadade och till att landet slits i stycken och dras med ett inbördeskrig som kommer att pågå under lång tid framöver.

All denna tragedi som vi ser i Ukraina är konsekvensen av att Ukrainas tidigare korrupta Rysslandstillvända regim vägrade att underteckna associeringsavtalet.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

Det är detta associationsavtal som Europaparlamentet godkände i september. Det är detta associeringsavtal som vi nu diskuterar i parlamenten. Det är symboliskt väldigt viktigt att godta detta. För mig är det fullständigt glasklart varför Sverigedemokraterna är emot associeringsavtalet. De vill ju över huvud taget själva inte vara med i Europeiska unionen. Det är inte särskilt märkligt. Det är däremot mycket märkligt att partiet argumenterar för att det är den svenska regeringen som ska förhandla om associeringsavtal med Ukraina. Det är inte den svenska regeringen som förhandlar Europeiska unionens avtal med Ukraina.

Och det är mycket märkligt att partiet argumenterar som att Sveriges inflytande i Europeiska unionen minskar. Det är väl inga som vill ha mindre inflytande för Sverige i EU än Sverigedemokraterna. De vill ju gå ur EU. De vill inte ens vara med i Europeiska unionen. Inkonsekvenserna haglar ju här, herr talman, både i anföranden och replikskiften.

Nåväl, våra relationer med Ukraina måste nu handla om att dels stärka Ukrainas ekonomiska kapacitet, dels om att Ukraina måste genomföra reformer, dels om att Europeiska unionen, IMF, Världsbanken och andra typer av aktörer måste gå in med stödpaket. Men den ekonomiska delen handlar också om att införa tuffare ekonomiska sanktioner gentemot Ryssland. Det räcker inte, herr talman, med reserestriktioner mot separatister och det räcker inte med frysta tillgångar. Det behövs skarpare beslut i EU-kretsen om att också införa ekonomiska sanktioner mot Ryssland.

Den tredje delen är förstås de ekonomiska relationerna, DCFPA – Deep and Comprehensive Free Trade Agreement. Det är ju detta som är nyttillskottet i associeringsavtalet jämfört med det som antogs i våras, nämligen den robusta handelssidan. Ekonomiskt stöd till Ukraina är nödvändigt nu för att man inte ska bryta nacken på Ukrainas centrala institutioner. Det gäller också kraven på Ukraina att genomföra inhemska reformer och den dynamik som kan följa av att Ukraina ges marknadstillträde till den inre marknaden i EU.

Dessa tre saker samverkande kan bidra till att Ukraina kan ta sig ur den ekonomiska krisen. Därtill har vi den politiska sidan, och det är den jag har argumenterat för en hel del. Europeiska unionen måste vara väldigt tydlig med medlemskapsperspektivet för Ukraina, och det är inte EU i dag, vilket är bekymmersamt. Signalen till den ukrainska befolkningen att de är välkomna i EU blir inte lika stark. Men den är också problematisk av ett annat skäl, nämligen att om ukrainarna inte känner tydligt att de har rätt att bli medlem i EU i framtiden finns det risk för att det blir svårare för dem att genomföra nödvändiga reformer.

Orsaken till att en rad länder i Östeuropa – Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ungern med flera – blev medlemmar i Europeiska unionen var därför att de visste att det väntade ett mycket svårt stålbad med omfattande ekonomiska och politiska reformer, men de visste också att dessa var nödvändiga för att man skulle kunna bli medlem i Europeiska unionen. Det var medlemskapsperspektivet som gjorde att de östeuropeiska länderna, när de blev fria från Sovjetunionen, kunde driva igenom en reformprocess. Deras politiker klarade att stå emot starka särintressen som ville ha mer pengar och mindre reformer.

Risken för Ukraina, Moldavien och Georgien är att Europeiska unionen säger till dessa länder att ni måste göra allt som EU säger, men EU kan inte garantera att ni blir medlemmar i Europeiska unionen om ni gör

allt detta. I slutänden innebär det att EU ställer en massa krav på dessa länder medan man inte är beredd att göra det verkliga åtagandet tillbaka, nämligen att ge länderna rätten att bli medlemmar i Europeiska unionen. Det är därför, herr talman, som medlemskapsperspektivet är så oerhört centralt i detta.

Avslutningsvis ställer sig Folkpartiet givetvis bakom betänkandets förslag och yrkar avslag på reservationerna.

Anf. 18 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Om någon trodde någonting annat, så har vi ju fått svar på vitt att Fredrik Malm är tydligast av samtliga ledamöter med att det här handlar om att dessa länder ska bli medlemmar i förlängningen. Jag antar att det gäller samtliga tre länder – Georgien, Moldavien och Ukraina – även om Fredrik Malm framför allt uppehåller sig vid Ukraina.

Men jag förstår inte varför Ukraina ska ingå i EU. Folkpartiet är ju det mest federalistiska partiet, så det är kanske därför som han är så tydlig med det. Men Ukraina är ett extremt fattigt och korrupt land. Det talades tidigare i debatten om olika intressen. Och jag undrar, herr talman, vems intressen som Fredrik Malm egentligen företräder och värnar. Ja, inte är det de svenska skattebetalarnas och de svenska väljarnas intressen. Deras intressen tillgodoses inte av dessa tre associeringsavtal.

När det gäller situationen i Ukraina har Sverigedemokraterna varit tydliga. Vi värnar alla nationalstaters suveränitet och självbestämmande, och det gäller så klart även Ukraina. Men bara för att Ukraina i förlängningen, om övriga partier får bestämma, skulle ingå i Europeiska unionen blir det inte paradiset på jorden i det landet, som Fredrik Malm vill få det till.

Vad detta kommer att leda till är återigen att svensk ekonomi kommer att belastas ytterligare. Vi kommer att ha mindre pengar för att täcka de behov som finns i den svenska välfärden. Vi kommer att skyffla iväg pengar till de här länderna och göda dem. Det är inte den utveckling som Sverigedemokraterna vill ha. Vi vill ha en situation där regeringen trycker på EU för att omförhandla avtalen så att de endast gäller frihandel och inte en politisk harmonisering och integration.

Anf. 19 FREDRIK MALM (FP) replik:

Herr talman! Omförhandla avtalen så att de gäller frihandel men inte en politisk del, sa du, Pavel Gamov. Ja, men den politiska delen var ju enklast att hantera. Det löste man strax efter Putins invasion. Det som är det centrala i antalen är den ekonomiska delen. Det är ju den och frihandelsdelen som är ryggraden i dessa associeringsavtal.

Herr talman! Det blir ju väldigt märkligt med Sverigedemokraternas argumentation. Det vore bättre om Pavel Gamov lyssnade till det som jag säger i stället för att bygga upp någon sorts allmän konspiration om Folkpartiet. Sverigedemokraterna säger: Ja, Fredrik Malm, nu är det svart på vitt att det här handlar om att dessa länder ska bli medlemmar, säger Pavel Gamov.

Men jag sade ju precis tvärtom. Problemet i associeringsavtalen är medlemsperspektivet är för svagt. Det är inte så att associeringsavtalen innebär att Ukraina, Moldavien och Georgien i framtiden blir medlemmar i EU.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

Nu råkar det vara så att det inte är Pavel Gamov som bestämmer vilka länder som får bli medlemmar i Europeiska unionen. Det finns olika typer av kriterier – Köpenhamnskriterierna – som man måste uppfylla. Då får man börja förhandla om ett medlemskap och gå in i en anslutningsprocess och bli kallad kandidatland. Det innebär att man förhandlar om 30–40 olika kapitel med förhandlingsdelegationer från den blivande medlemsstaten och från EU-kommissionen. Där går man igenom olika saker, sektor för sektor, bransch för bransch, olika delar av ekonomin, de politiska kriterierna och så vidare.

När ett land har uppfyllt de olika kraven och kriterierna får landet bli medlem i Europeiska unionen. Jag har väldigt svårt att se att man skulle göra det på något annat sätt. Man kan förstås ändra innehållet i anslutningarna och säkert snabba på processen i vissa fall. Men jag har väldigt svårt att se att det skulle göras på något annat sätt.

Anf. 20 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Fredrik Malm sa tidigare här i debatten att Sverigedemokraterna vill gå ur EU. Det är inte riktigt den hållning som vi har. Vi vill omförhandla de avtal som Sverige har med EU. Vi vill ha en folkomröstning om medlemskapet precis som Storbritannien vill ha. Om detta inte landar i en sådan lösning att vi får ett mer demokratiskt inflytande i unionen och en minskad avgift, då kan vi överväga att gå ur EU. Jag vill bara få det fört till protokollet.

Sverigedemokraterna vill att svenska väljare ska få mer inflytande i unionen. Om ett land som Ukraina, som har ungefär 45 miljoner invånare, kommer att bli medlem i förlängningen – vilket Fredrik Malm och övriga partier vill – leder det till att vi får mindre att säga till om. Det är ganska enkelt att konstatera. Det blir fler länder, och fler länder leder till mindre inflytande för varje land. Det gäller i alla fall för ett litet land som Sverige. Vi kommer att få färre mandat i Europaparlamentet och mindre inflytande. Framför allt kommer vi återigen att skyffla iväg ytterligare skattemiljarder för att gynna, föda och göda dessa länder.

Moldavien, Ukraina och Georgien är extremt fattiga och extremt korrupta länder. Den utvecklingen kommer inte att vända på några år. Det är därför viktigt att vi inte har det ingående samarbetet med de länderna, eftersom det i förlängningen leder till kandidatstatus och sedan till medlemsstatus. Det vore förödande.

Jag förstår att Fredrik Malm som den federalist han är vill ha en sådan utveckling, men det vill inte Sverigedemokraterna. Jag kan försäkra Fredrik Malm om att det finns betydligt fler än de som röstat på Sverigedemokraterna som inte vill se dessa länder i Europeiska unionen.

Anf. 21 FREDRIK MALM (FP) replik:

Herr talman! Nu säger Sverigedemokraterna att det viktigaste är att tillförsäkra svenska väljare inflytande i Europeiska unionen. Jag kan upplysa Pavel Gamov om bästa sättet att göra det. Det är att stärka Europaparlamentets makt. Det innebär mer federalism eftersom den svenska väljaren får större inflytande genom den röst väljaren lägger i Europaparlamentsvalet.

Problemet är att ni vill lämna EU, Pavel Gamov. Sverigedemokraterna säger att det är jätteviktigt att Sverige kan påverka så mycket som möjligt i Europeiska unionen, men vi ska gå ur. Ja, det är klart att man kan stå för den hållningen, men den blir väldigt märklig och inkonsekvent. Är det inte bättre att ni är uppriktiga och säger att ni inte bryr er, att om Ukraina vill bli medlem i EU eller inte är det upp till dem? Det kan väl Ukraina bestämma. Ni tycker ju att Sverige ska bestämma över Sverige. Då får väl Ukraina bestämma över Ukraina.

Nu råkar en stor majoritet av befolkningen i Ukraina vilja bli medlem i EU. Vem är du då att sitta i Sverige och säga att de har fel? Om den ukrainska befolkningen vill bli medlem i EU har de förstås rätt att bli det om de uppfyller de krav som EU ställer, på samma sätt som Sverige fick bli medlem i EU en gång. Men Sverigedemokraterna tycker någonting annat, herr talman. Sverigedemokraterna tycker att Sverige inte ska vara med i unionen, men vi ska ha väldigt mycket synpunkter, in i detalj, på vad som händer i Europeiska unionen.

Jag vill, herr talman, tillägga något om argumentationen som bygger på att eftersom länderna är så fattiga ska vi ha så lite som möjligt att göra med dem. Den hållningen kunde vi ha haft efter att Sovjetunionen kollapsade. Då kunde vi ha frågat: Varför ska Estland bli medlem i EU när det är så fattigt och korrupt och har varit ockuperat så länge? Varför ska Polen, Rumänien, Ungern bli medlemmar? Titta på den ekonomiska utvecklingen i dessa länder i dag! Titta på Sveriges handel med dem! Det finns en dynamik i att länder kommer med. Vi får större handelsområden, och det utvecklar ekonomierna. Det är det vi nu ser i dessa länder.

Anf. 22 SOFIA DAMM (KD):

Herr talman! I november 2013 hölls EU:s toppmöte om det östliga partnerskapet i Vilnius. Besvikelsen var stor. Ukraina hade meddelat att man vänder EU ryggen och ställer sig utanför partnerskapet. Rysslands utpressningspolitik mot dess grannar hade segrat. Efter intensiva påtryckningar och hot riktade mot Ukrainas suveränitet och ekonomi gav man efter för ryska krav. En regim som redan från början hade tagit lätt på både demokrati och rättsstat ställde sig under rysk kontroll och gav upp möjligheterna till att utveckla landet till en del av det öppna och demokratiska Europa. Det fanns dock ljusglimtar på mötet då Georgien och Moldavien stod emot och tog formella steg mot frihandelsavtal med EU.

Men Ukrainas befolkning ville annorlunda än dess ledning, som tur var. De som kort därefter demonstrerade på torget i Kiev och på andra platser i Ukraina såg värdet av Europeiska unionen och ett närmare samarbete när det gäller frihandel, viseringar, energi och infrastruktur, allt det som president Janukovyč övergav när han i praktiken sålde sig till den ryska ledningen.

Det har nu gått exakt ett år sedan toppmötet i Vilnius, och mycket har hänt. De folkliga protesterna, den så kallade Euromajdanrevolutionen, ledde så småningom till maktskifte, och tidigare i höst röstade Europaparlamentet under högtidliga former och med stor majoritet för att ratificera associeringsavtalet mellan EU och Ukraina. Parallellt röstade Ukrainas parlament igenom avtalet och de båda parlamenten möttes via videolänk.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

Ukrainas president Petro Porosjenko talade till båda parlamenten och underströk det symboliska värdet av avtalet och Ukrainas åtagande att närma sig Europeiska unionen.

Avtalet mellan EU och Ukraina är det första av en ny generation associeringsavtal med länderna inom EU:s östliga partnerskap. Det omfattande avtalet, som är mer än bara symbolik, inkluderar ett djupgående och omfattande frihandelsområde och syftar till att skapa fördjupade politiska och ekonomiska förbindelser. Innan avtalet träder i kraft ska alltså parlamenten i EU:s 28 medlemsstater ratificera det, och i dag har turen kommit till Sveriges riksdag.

Herr talman! Rysslands roll i den pågående krisen i Ukraina har förändrat den geopolitiska ordningen och fått följder också för förbindelserna mellan EU och Moldavien. Det är högst oroväckande att Ryssland fortsätter att använda sig av handel som ett verktyg för att destabilisera regionen genom att införa en rad importförbud för produkter från Moldavien. Ryssland måste till fullo respektera Moldaviens territoriella integritet och dess europeiska val. I Georgien ser vi nu hur Putin stärker samarbetet med utbrytarregionen Abchazien. Vi hör uttalanden från Putin om en ny järnridå.

Herr talman! Det är historiskt när vi i dag röstar om associeringsavtal med Ukraina, Georgien och Moldavien. Det är bara att beklaga att Sverigedemokraterna inte stöder dessa avtal och att de, precis som deras partigrupp i Europaparlamentet, kommer att rösta nej. Det är ju precis vad Putin vill med sin krigsföring, att hindra dessa länder att med frihandel och utveckling av rättsstat forma sin egen framtid.

I en tid då Ryssland utövar aggression och krig mot andra länder och med hjälp av lögn och maktfullkomlighet förtrampar internationell rätt är det viktigt med ett starkt Europa som värnar medlemsstaters rätt och demokratins samarbete. De som nu vill ge Putin rätt i att ställa krav på sina grannars politiska utveckling, som hävdar att ökad handel med EU är en provokation och att ländernas egna säkerhetspolitiska val är ett hot mot Ryssland, hävdar i praktiken att frihet och demokrati är ett hot som måste begränsas.

Rysslands annektering av Krim, den ökade aggressiviteten i Östersjöområdet, Rysslands destabilisering av Georgien, Armenien och Azerbajdzjan och försöken att hindra en demokratisk utveckling av Moldavien handlar om en kamp mot demokrati och frihet.

Herr talman! För oss kristdemokrater är det en självklarhet att yrka bifall till de tre associeringsavtalen som vi anser är en viktig politisk signal till stöd för Ukraina, Moldavien och Georgien, detta i en tid när regionen står inför mycket stora utmaningar och flera av länderna i det östliga partnerskapet utsätts för påtryckningar, hot och aggressioner. Jag yrkar därmed avslag på Sverigedemokraternas reservationer.

Syftet med associeringsavtalen är att det med starkare politiska och ekonomiska band ska följa en ökad stabilitet och ökat välstånd på den europeiska kontinenten. Samarbete av detta slag bygger på gemensamma värderingar i fråga om mänskliga rättigheter, grundläggande friheter och rättsstatliga principer och inspireras av visionen om varje människas unika och okränkbara värde. Tanken är inte att associeringsavtalen och närmandet till EU ska leda till att länderna på något sätt avskärmats från traditionella, historiska och ekonomiska förbindelser med andra länder i regionen,

utan de bör tvärtom möjliggöra för länderna att dra största möjliga nytta av sin potential.

Herr talman! I höst firar vi att det är 25 år sedan Berlinmuren föll, en världshistorisk händelse som tydligt visade att det i längden aldrig går att förkväva människans längtan efter rättsstatens principer, frihet och respekt för individens rättigheter. Det tål att betonas att muren inte föll av sig själv. Den revs av människor som ville ha frihet.

Hur framtiden kommer att se ut i länderna inom det östliga partnerskapet kommer inte att avgöras i Bryssel. Förändring kan bara ske om människor själva vill det. Låt oss med kraft fortsätta att med den mjuka makt som EU-samarbetet innebär uppmuntra till en väg bort från fattigdom och förtryck. Låt oss inom EU:s utrikespolitik fortsätta att prioritera stödet för att underlätta deras väg till frihet och demokrati. Om vi inte följs åt nu och ger rätt stöd blir associeringsavtalen tomma ord. Det får inte hända.

Anf. 23 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Nu har vi debatterat ett tag, och när debatten snart är slut undrar jag vad den egentligen har handlat om. Har den handlat om associeringsavtalen med Moldavien, Ukraina och Georgien eller har den handlat om Ryska federationen? Sofia Damm avviker inte från den linjen utan talar, precis som representanterna för övriga partier, om Ryssland och Vladimir Putin. Men det är inte vad den här debatten ska handla om. Den ska handla om associeringsavtalen med de tre mycket fattiga och mycket korrupta länderna Moldavien, Georgien och Ukraina.

För Sverigedemokraterna är det uppenbart vilkas intressen vi värnar. Vi värnar svenska folkets intressen. Vi värnar svenska väljares intressen. Och vi värnar svenska skattebetalares intressen. Därför har vi reserverat oss i utrikesutskottet. Därför har vi reserverat oss i form av en avvikande mening i EU-nämnden när det gäller associeringsavtalen. Och därför kommer Sverigedemokraterna i sin partigrupp i Europaparlamentet att vända sig mot alla sådana associeringsavtal med dessa länder.

Vi hade ett Europaparlamentsval i maj där partier som Sverigedemokraterna, partier som värnar den nationella suveräniteten och de egna ländernas skattemedel och demokratiska inflytande, gick framåt. Det borde leda till att även övriga partier drar slutsatsen att det sker en utveckling där europeiska väljare vill ha mer av nationellt självbestämmande och inte vill att vi skyfflar iväg skattemiljarder för att göda sådana här fattiga länder.

Jag förstår inte varför det är så viktigt att icke-europeiska länder som Georgien ska ingå i unionen. Ska även Turkiet ingå där? Vi vet svaret; ni vill det. Ska nordafrikanska länder ingå sedan?

Anf. 24 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Pavel Gamov har fått väldigt mycket talartid till att försöka övertyga om att dessa länders avtal med EU och dess medlemsstater är dåliga och att denna väg mot demokrati och frihet är dålig. Men argumenten övertygar inte, varken i den här kammaren, i EU:s övriga medlemsstater, i Europaparlamentet eller i parlamenten i de länder som vi nu ska sluta avtal med.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

Att dessa länder lyfts från fattigdom och förtryck ser vi kristdemokrater som någonting positivt. Det är vi långt ifrån ensamma om, vilket jag är väldigt glad över. Att länder i vårt gränsområde får stöd från EU, att strävan hos människor i de här länderna bort från förtryck och korruption stöds – det är jag övertygad om att de svenska skattebetalarna ser som väl investerade pengar.

Herr talman! Pavel Gamov frågar om fler länder ska ingå i den europeiska gemenskapen. Som vi tagit upp här tidigare i dag ska länder ingå i den europeiska gemenskapen när de dels känner sig redo för det, dels uppfyller de krav som finns uppställda genom Köpenhamnskriterierna. Det är inte upp till oss att stå och säga var gränsdragningen för Europasamarbetet ska gå.

Anf. 25 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Jag upplever inte att jag riktigt får svar på min fråga. Vilka länder ska ingå i Europeiska unionen i framtiden? Uppenbarligen är det länder som inte ens ligger i Europa, som Georgien och Turkiet. Uppenbarligen utesluter inte heller Sofia Damm och företrädare för övriga partier att även nordafrikanska länder ska ingå i Europeiska unionen i förlängningen. Det är dithän det barkar, kan jag konstatera.

Jag kan också konstatera att Sofia Damm talar sig varm för att dessa associeringsavtal på något magiskt sätt skulle leda till mindre förtryck i de här länderna. Jag vet att jag har sagt det väldigt många gånger i den här debatten, herr talman, men detta är extremt korrupta och extremt fattiga länder. När de väl kommer att ingå i unionen framöver, först med kandidatstatus och därefter med medlemsstatus, kommer det att leda till konsekvenser för svenska skattebetalare och svenska väljare. Vårt inflytande i EU kommer att minska. EU:s inflytande över oss och de här länderna kommer att öka. De nationella parlamenten kommer att få mindre att säga till om.

Dessutom kommer det att göra så att vår medlemsavgift till unionen ökar ännu mer. Vi är redan i dag den största nettobidragsgivaren. Vi skänker redan i dag bort 30 miljarder av våra skattepengar. Tror inte Sofia Damm att dessa 30 miljarder hade kunnat göra nytta i den svenska välfärden? Hade de inte kunnat se till att vi fått fler vårdplatser på våra sjukhus? Hade de inte kunnat se till att vi fått fler lärare och vuxna i skolan? Hade de inte kunnat se till att vi ökat bemanningen i äldreboenden?

Vi har stora hål och behov i vår svenska välfärd. Då är det helt orimligt att vi på det här sättet ska binda upp oss gentemot tre andra länder och i förlängningen öka vår medlemsavgift till unionen. Därför vill vi att regeringen trycker på i EU för att omförhandla avtalen till att handla om endast frihandel och inte politisk integration och harmonisering.

Anf. 26 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Som jag tidigare sade är jag övertygad om att de svenska skattebetalarna ser detta som väl investerade pengar. Svenska folket ser vad som händer i vår omvärld och den instabilitet som nu råder.

Gång på gång har Pavel Gamov uttryckt att detta inte har med Ryssland att göra. Men vi kan inte bortse från Ryssland. Sverigedemokraterna talar i andra sammanhang mycket om den säkerhetspolitiska situationen och om Rysslands aggressioner, men vågar inte ens nämna en utredning om ett

Natomedlemskap, vågar inte ens nämna någonting som har med internationalism att göra. Jag undrar om man verkligen tror att den rätta vägen är slutenhet för Sverige och för de länder som vi nu berör genom associeringsavtalen.

Anf. 27 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr talman! Till att börja med vill jag instämma i Pýry Niemis inlägg och yrkande och därmed yrka bifall till dessa tre betänkanden.

Det är glädjande att se att vi på åhörarläktaren just nu har representanter från två av de länder som omfattas av de här associationsavtalen: Georgien och Moldavien. Jag har uppfattat det som att även Ukraina kommer att vara representerat i eftermiddag i samband med omröstningen.

Det är ett litet steg vi tar i dag på en lång väg av ökad integration i Europa. Det är en pågående process. Nu kliver ytterligare tre länder in på den vägen. Det är sannolikt en lång väg som ligger framför dem och oss allihop i denna integration. Det handlar om hur vi inom EU ska arbeta med det östliga partnerskapet. Det handlar om vikten av att EU inte blir och inte får vara det som EU-motståndare i mitten av 90-talet varnade för och skrämdes med: ett Fästning Europa som sluter sig samman inom sig, bygger murarna höga mot sin omvärld, inte bryr sig om det som händer därutån och inte släpper in några andra i det europeiska välståndet, det europeiska samarbetet och den europeiska utvecklingen, varken människor eller länder.

Nu låter EU-skeptikerna lite annorlunda. Nu får man snarast uppfatta det som att de vill bygga en Fästning Europa för att skydda oss från det som finns utanför. EU-skepsisen kommer på 2010-talet från ett annat håll och med andra syften. Det målas upp en bild av korrupta, fattiga länder som blir dyra och jobbiga för oss att samarbeta med.

Men vad är det som egentligen händer runt omkring oss? Vi kan alla se nästan dagligen hur utvecklingen pågår. Vi har en intensiv situation bakom oss och säkert en hel del framför oss vad gäller utvecklingen i Ukraina, där befolkningen har rest sig, bland annat mot just den korruption som kritiserats här i debatten.

Det är ingen som förnekar att det finns problem i länder i vår omvärld, med brist på demokrati, korruption och i vissa fall yttrandefrihet. Välståndet är inte på en nivå som vi uppfattar som rimlig och önskvärd. Men nu handlar det om hur vi ska ta steg i Europa för att skapa utveckling och framför allt säkerhet.

Grundtanken med det östliga partnerskapet är för vår del – för Sveriges del, för socialdemokratiens del och för EU:s del – att välmående länder har välmående grannar. För mig som socialdemokrat är det grundläggande solidariteten och vikten av att sprida ekonomiskt och socialt välstånd till människor inom EU men också utanför EU. EU ska inte bli Fästning Europa. EU ska bidra till att skapa utveckling, både i sina medlemsländer och i sin omvärld.

Sverigedemokraterna drivs av någonting annat: tron på att problemen inte kommer hit om vi stänger gränserna. Om vi stänger gränserna påverkas vi inte av det negativa som händer runt omkring oss, menar Sverigedemokraterna. Det ska helt enkelt inte klara av att komma hit.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

Jag tror att det är en falsk trygghet. Det kommer tvärtom att bidra till att förvärra de problem som vi ser och skapa situationer som riskerar att bli långt mycket mer explosiva och få mycket större konsekvenser än de vi har redan i dag. Det är en falsk trygghet att säga att vi inte vill samarbeta ingående med dessa länder.

I debatten här har vi fått höra hur Sverigedemokraterna bejakar att ha ekonomiska avtal med andra länder utanför EU som är långtgående men inte politiska avtal. Om det var så att de var seriösa med att de vill åstadkomma förändring och förbättring på de punkter som de kritiserar och skrämmar för skulle det vara just det politiska avtalet som var det viktiga. Det handlar om solidaritet och medmänsklighet.

Men solidaritet är inte Sverigedemokraternas politik. Deras politik är isolationism. Internationalism är inte heller Sverigedemokraternas politik. Deras politik är nationalism. Det är en slutenhet. Jag tror att den många gånger grundar sig i ganska enkelt förklarliga faktorer som att man är rädd för det som händer runt omkring oss.

Det är jag också många gånger. Men min lösning på problemen är inte att vi ska stänga in vare sig problemen eller oss själva. Tvärtom är det genom ökat samarbete i världen som vi kan nå en fredlig utveckling och ett bygge av välstånd och sociala rättigheter i världen för alla människor i hela världen.

Det vi gör i dag genom att anta associationsavtalen i vår riksdag, på det sätt som de också ska hanteras i 27 andra parlament runt om i EU, är att ta ett litet steg på en lång väg där vi sluter oss mer samman med varandra för att nå en bättre framtid.

(Applåder)

I detta anförande instämde Maria Andersson Willner och Veronica Lindholm (båda S).

Anf. 28 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! Kenneth G Forslund talar här om det östliga partnerskapet, EU-motståndare och Fästning Europa. Forslund konstaterar även att EU-kritiken växer både i Sverige och i stora delar av Europa och i EU. Men drar Forslund några slutsatser av detta? Varför ökar EU-kritiken? Jag kan inte finna någonting i Kenneth G Forslunds anförande som tyder på att han förstår varför det är på det viset.

Jag kan också konstatera att halmgubbarna staplar sig på varandra i den här debatten och så även i det anförande vi hörde nyss. Jag kan däremot inte förstå varför någonting skulle förvärras av att vi värnar svensk demokrati och svenska skattemedel. Vad är det som kommer att bli bättre av att vi ingår associeringsavtalen med Georgien, Moldavien och Ukraina? På vilket sätt kommer det att leda till ett samarbete?

Det kommer inte att leda till ett samarbete. Det kommer att leda till att Sverige blir överkört. Vi kommer att behöva betala ännu mer av svenska skattemedel till fattiga korrupta länder. Det kommer också att leda till att dessa tre länder kommer att köras över och att deras nationella parlament kommer att köras över.

Det leder inte till en förbättring för Sverige, för oss, de svenska väljarna och skattebetalarna. Det leder möjligtvis till en förbättring för dessa länder. Det är kanske därför de är så sugna på att gå med i unionen. Men det gynnar inte Sverige och svensk välfärd.

Jag undrar var Kenneth G Forslunds solidaritet och medmänsklighet är med de svenska skattebetalarna. Var är solidariteten med de svenska pensionärerna som får en högre skatt än vad förvärvsarbete har? Var är den solidaritet som Forslund talar om med svenska sjuka och svenska skolelever där välfärden och vår ekonomi inte räcker till i dag?

Anf. 29 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Jag kan inte påminna mig att jag sade att EU-kritiken växer. Det var nog någonting som du uppfattade själv möjligen.

Jag kan i någon mån ge Pavel Gamov rätt i att EU-kritiken växer i Europa. Vi ser hur den gör det. Partier som ert växer sig starkare runt om i Europa i en svår tid av hög arbetslöshet och social osäkerhet. Men jag tror inte att er väg är lösningen på de problem som vi har vare sig för dem som är medlemmar i EU eller för dem som möjligen i en framtid kan bli det.

Pavel Gamov pekar på att det skulle vara ett minskat inflytande för Sverige när EU blir större. Det kan man se i ett rent matematiskt perspektiv när röstetal ska delas med fler människor. Men man har också en annan sida av myntet. Vad är det som vi tillsammans har makten över?

Med Pavel Gamovs och Sverigedemokraternas logik skulle FN vara mycket effektivare om inte alla världens länder var med i FN. Det absolut bästa skulle i så fall vara ett FN där enbart Sverige var medlem, för då skulle vi ha all makten. Så fungerar det naturligtvis inte i praktiken.

Det blir dyrare för Sverige genom att vi utvidgar, säger Pavel Gamov och Sverigedemokraterna. Det är inte så prislistan för EU-medlemskapet räknas ut. Den är inte beräknad på det sättet. Frågan är också: Vad får vi för det?

Sverigedemokraterna säger att vi inte får någonting tillbaka för pengarna. Säg det till svenskt näringsliv och förklara för dem hur de inte skulle ha möjligheten i framtiden att exportera. Ett litet exportberoende land som inte är med i EU är en tanke som förskräcker. Vi får väldigt mycket tillbaka.

Anf. 30 PAVEL GAMOV (SD) replik:

Herr talman! EU-kritiken växer. Den växer för att de europeiska medborgarna vill ha mer av ett mellanstatligt samarbete. De vill inte ha den överstatlighet som Kenneth G Forslund och övriga partiföreträdare för de andra partierna här står för.

Det är en utveckling som jag välkomnar. Det finns även partier som inte är nationalistiska eller EU-kritiska som nu lyssnar på den opinionen. Ta till exempel Tories i Storbritannien. Det är en väldigt glädjande utveckling som jag och mitt parti välkomnar.

Kenneth G Forslund talar här om det ekonomiska utbyte som svenska företagare har med de tre länderna, Georgien, Moldavien och Ukraina. Jag vet inte hur många gånger jag i debatten har konstaterat att mitt parti ställer sig bakom ett frihandelsutbyte med de tre länderna. Men det är inte vad associeringsavtalen berör, och det är framför allt inte vad avtalen kommer

Prot. 2014/15:27
26 november

*Associeringsavtal
mellan Europeiska
unionen, Europeiska
atomenergigemen-
skapen och deras
medlemsstater och
Georgien, Republiken
Moldavien samt
Ukraina*

att leda till i förlängningen. De kommer i förlängningen att leda till kandidatstatus och därefter medlemsstatus.

När de tre länderna blir medlemsstater i unionen kommer det också att leda till att sammanhållningspolitiken i unionen gör att vi kommer att behöva betala ännu mer som medlemsavgift till unionen. De skattemiljarderna kommer att gå till de länderna och andra fattiga korrupta länder i unionen. Det kommer att urgröpa svensk välfärd ännu mer.

Herr talman! Låt mig erinra Kenneth G Forslund om att det var Kenneth G Forslunds egen finansminister Magdalena Andersson som konstaterade att ladorna är tomma. Men det vill man inte lyssna på när det gäller EU. När det gäller EU kan man skyffla i väg skattemiljarderna gång efter annan.

Avslutningsvis sade Forslund att dessa länder utmålats som korrupta. De utmålats inte. Det är ett faktum. Transparency International har konstaterat att Sverige är på plats 3, i princip det minst korrupta landet i världen. Georgien är på plats 55, Moldavien på plats 102 och Ukraina är på plats 144.

Anf. 31 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Diskussionen om överstatlighet och federalism i debatten är värd några särskilda ord. Pavel Gamov har utmålats samtliga övriga sju partier i riksdagen som federalister. Han sade talade bland annat tidigare i debatten om Moderaterna och andra federalistiska partier här i riksdagen.

Det enda parti, Pavel Gamov, som jag möjligen har uppfattat som att de gör anspråk på att vara federalister i den här riksdagen är Folkpartiet. Sätter vi dem i ett EU-perspektiv vet jag inte ens om de kan uppfattas som så särskilt federalistiska.

För oss socialdemokrater är EU-samarbetet ett samarbete mellan nationer, och det vill vi att det fortsatt ska vara. Däremot är vi för överstatlighet. Det är nämligen skillnad på överstatlighet och federalism.

Överstatlighet handlar om att länder sluter sig samman och bestämmer: De här sakerna ska vi bestämma om tillsammans. Det vi kommer överens om där och då ska vi allihop följa.

Att besluta tillsammans innebär att man matematiskt möjligen kan visa att man på ett sätt har mindre inflytande, men man gör det med många andra. Samtidigt är den massa som man har inflytande över långt mycket större, och det väljer Sverigedemokraterna hela tiden att bortse ifrån i sitt synsätt på EU.

Denna debatt handlar om hur vi ska fortsätta att bygga ett Europa som utvecklas och där välfärd och demokrati kan nå fler människor – ett Europa där vi kan komma till rätta med just de problem med korruption som Pavel Gamov pekar på. Vi löser inte detta genom att säga: Vi stänger gränserna, vi ska inte hjälpas åt och vi väljer att bortse från det här därför att det är jobbigt. Det är genom samarbete vi löser det.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 16.)

Konstitutionsutskottets betänkande 2014/15:KU2

Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val
(vilande grundlagsbeslut, m.m.) (prop. 2013/14:48 delvis)
föredrogs.

Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val (vilande grundlagsbeslut, m.m.)

Anf. 32 EMANUEL ÖZ (S):

Herr talman! Riksdagsledamöter! KU2 handlar om proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val. Det är ett enigt betänkande där riksdagen föreslås att slutligen anta en vilande grundlagsändring i regeringsformen, att anta förslaget till lag om ändring i vallagen samt att avslå en motion som gäller ikraftträdande av en bestämmelse i lagen.

Det råder ingen oenighet avseende förslagen, men betänkandet innehåller flera frågor som har berörts och som är komplicerade. Det är därför på sin plats med en kort redogörelse för dessa förslag, dels för riksdagsledamöterna, dels för andra människor som följer dessa frågor, så att de känner till vilka grundlagsändringar det handlar om.

Det första förslaget är ett vilande förslag. Det innebär ändringar i regeringsformen som är föremål för ett slutligt beslut. Förslaget går ut på att säkerställa att mandaten i riksdagen fördelas proportionellt så att fördelningen speglar hur väljarna har röstat.

Förslaget innebär ändringar som gäller återföring av mandat och att den jämkade uddatalsmetoden ska tillämpas med 1,2 som första delnings-tal i stället för med 1,4 som har gällt hittills. Om ett parti vid fördelningen av fasta valkretsmandat har fått fler mandat i hela riket än vad som motsvarar en proportionell representation i riksdagen för partiet ska överskjutande mandat återföras och fördelas mellan de övriga partierna.

Ändringen ökar graden av proportionalitet. Detta gynnar småpartier, som med färre röster kan få fler mandat. Det finns även partier som ställer upp i val men inte lyckas nå upp till procentspärren till riksdagen. Dessa röster fördelas i stället mellan de partier som kommer in i riksdagen. Efter att partier har passerat procentspärren till riksdagen fördelas väljarnas röster proportionellt.

Syftet med förslaget är alltså att nå en mer exakt fördelning av mandaten. Vidare finns en ändring som innebär att så snart ett parti har fått precis så många mandat som det ska ha vid en riksproportionell fördelning får partiet inte delta i fördelningen av utjämningsmandat. På så sätt blir inget parti överrepresenterat vid fördelningen av de fasta mandaten.

Ett annat ändringsförslag innebär att mandaten fördelas mellan partier som i förväg har anmält sitt deltagande i valet. Någon sådan anmälan krävs inte i dag.

Vidare tas definitionen av ”parti” bort ur regeringsformen utan att det medför någon ändring i sak beträffande möjligheterna för exempelvis en väljargrupp att ställa upp i val utan att dessförinnan ha organiserat verksamheten på ett sådant sätt att kraven för att vara en juridisk person är uppfyllda.

I betänkandet behandlar utskottet också föreslagen proposition om ändringar i vallagen. Utöver de ändringar som gäller närmare bestämmelser i förhållande till de föreslagna ändringarna i regeringsformen föreslås vissa ändringar i vallagen. Det handlar bland annat om samtycke till kandidatur, det vill säga att den som kandiderar för ett parti som har anmält sitt deltagande i ett val skriftligen ska ha godkänt och samtyckt till kandidaturen. Det gäller också partisymboler på valsedlarna, där en registrerad partibeteckning får innehålla en partisymbol. Det gäller också ändrad valkretsindelning i Västra Götalands län, frivillig valkretsindelning i landsting och en ökad frihet vid valkretsindelning i kommuner.

Vidare föreslås ändringar som gäller mandatfördelning och proportionalitet i val till kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige samt till Europaparlamentet, huvudsakligen på sätt som har anförts gällande riksdagen.

Samtliga ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2015 och tillämpas första gången vid ordinarie val till riksdagen, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige år 2018.

Dessutom behandlas i betänkandet en motion som har väckts med anledning av propositionen. Motionen innebär att de föreslagna reglerna om ändrade valkretsar i Västra Götalands län ska gälla från den 1 januari 2018 i stället för den 1 januari 2015, som det föreslås i propositionen. Föreslagen lagändring i propositionen innebär att vid ett eventuellt omval eller extra val före 2018 ska de nuvarande föreskrifterna om valkretsindelning tillämpas. På så sätt får motionen anses vara tillgodosedd, och utskottet föreslår att riksdagen avslår motionen.

Jag, liksom utskottet, välkomnar förslagen och anser att de är behövliga. Lagändringarna är förenliga med demokratin och med principen att på valdagen är vi alla lika i både människovärde och i röstvärde.

Mot bakgrund av anförandet, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets betänkande nr 2.

I detta anförande instämde Veronica Lindholm och Björn von Sydow (båda S).

Anf. 33 PATRICK RESLOW (M):

Herr talman! Ett proportionellt valsysteem vilar starkt på principen att mandat fördelas utifrån hur väljarna faktiskt har röstat. Vi har i vårt land haft proportionella valsysteem i någon form i olika folkvalda församlingar sedan drygt 100 år. Generellt kan sägas att de har tjänat sitt syfte väl. Med undantag av valet till riksdagen 1988 har det inte förekommit några större avvikelser. Det har inte förekommit några avvikelser alls förrän just vid valet 2010. Då kunde man se relativt stora avvikelser från principen om riksproportionalitet. Det var fyra mandat som fördelades fel sett till hur de egentligen skulle ha fördelats om man skulle ha upprätthållit en strikt proportionalitet. Vi har kunnat se en liknande utveckling i kommuner och landsting.

Detta är givetvis en följd av att fler partier deltar i valen och tar plats i de folkvalda församlingarna. Det finns därför behov av att reformera, och det är det man har sett från regeringens sida.

I det betänkande som nu ligger på vårt bord finns en rad förslag för att tillförsäkra en proportionell fördelning av mandat i såväl riksdag som

kommuner och landsting. När det gäller riksdagsmandaten har vi tidigare hört här att man exempelvis inför regler om återföring av fasta mandat. Det innebär att om ett parti får fler mandat än vad det skulle ha fått enligt en proportionell fördelning ska dessa mandat återföras och fördelas bland de andra partierna. Likaså ska ett parti som redan har uppnått en proportionell fördelning av mandaten när de fasta mandaten har tilldelats inte få vara med i utdelningen av utjämningsmandaten.

Vi ska också fördela det första mandatet med delningstalet 1,2 i stället för dagens 1,4. Dessa regler ska garantera att det inte sker någon överrepresentation i förhållande till riksproportionaliteten.

Förslaget innebär även att snarlika bestämmelser införs i kommuner och landsting, vilket tidigare talare sa. Det handlar om system för fasta mandat och utjämningsmandat i kommuner och landsting som är indelade i valkretsar. Men det handlar också om regler för återföring av mandat och ett ändrat delningstal vid beräkning av det första mandatet. Förhoppningen är att representationen i de folkvalda församlingarna ska återspegla väljarnas vilja på ett tydligare sätt.

Herr talman! Det finns mycket intressant att säga i ärendet, men betänkandet är framför allt ett vilande förslag. Det har också debatterats i kamraren tidigare. Jag väljer därför att sätta punkt med detta och yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 34 PER-INGVAR JOHNSON (C):

Herr talman! Konstitutionsutskottets betänkande har en lång rubrik: *Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val (vilande grundlagsbeslut, m.m.)*. Men den långa rubriken täcker ändå inte in flera frågor i samband med förberedelser av val som finns med i det riksdagsbeslut som vi ska ta i dag. Mitt inlägg i debatten är ett försök att hjälpa till med information om de viktiga förändringar som sker i vallagstiftningen och som ska tillämpas första gången vid 2018 års val till riksdagen, till landstingen och regionerna och till kommunerna.

Först vill jag tala om proportionell fördelning av mandat. De fördelningsregler som har tillämpats i valen hittills med den så kallade jämkade uddatalsmetoden och 1,4 som delningstal har inte lett till fullständig proportionalitet. Några partier har fått fler och några partier har fått färre mandat i riksdagen än de skulle ha fått vid fullständig proportionalitet med väljarnas röstfördelning. För att rätta till detta och för att få den fulla proportionalitet som vi vill ha ändras nu delningstalet till 1,2. Reglerna för utjämningsmandat ändras också så att även tilldelade utjämningsmandat kan återföras för att uppnå den fulla proportionaliteten.

En annan viktig nyhet är att systemet med utjämningsmandat även ska införas i valkretsindelade kommuner i fortsättningen. Det kommer att genomföras på samma sätt och med samma metod för full proportionalitet som i riksdags- och landstingsval.

Nytt är även att mandat från 2018 endast kommer att tilldelas partier som i förväg har anmält sitt deltagande i val. För att kunna bli valda för ett parti måste kandidaterna dessutom vara anmälda av partiet i förväg. Detta för att personer som inte tillfrågats och i förväg skriftligt godkänt sin kandidatur inte ska kunna bli invalda. Det har som bekant varit ett problem.

Vid riksdagsvalet 2018 kommer en ny valkretsindelning att tillämpas för första gången, i Västra Götalands län. I lagtexten räknas det upp vilka

Prot. 2014/15:27
26 november

Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val (vilande grundlagsbeslut, m.m.)

Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val (vilande grundlagsbeslut, m.m.)

kommuner som ingår i de nya valkretsarna för riksdagsval och som länet delas in i.

Herr talman! En viktig nyhet från 2018 är också att varje landsting eller region kommer att vara en enda valkrets i landstings- och regionvalen om inte landstinget eller regionen beslutar att man ska vara indelad i två eller flera valkretsar. Detta är en viktig nyhet.

Även för kommunerna sker en förändring i reglerna om valkretsindelning. Tidigare har en kommun med fler än 6 000 röstberättigade haft rätt att göra en indelning i valkretsar, och kommuner med fler än 24 000 röstberättigade har varit tvingade att ha en indelning i två eller flera valkretsar. Enligt de nya reglerna är en kommun normalt *en* valkrets. Men kommuner med 36 000 eller fler röstberättigade får, om kommunfullmäktige beslutar det, delas in i valkretsar. Tilläggas ska dock att det när det gäller antals-siffrorna finns vissa möjligheter till undantag, vilket framgår av lagtexten.

Ytterligare en nyhet handlar om möjligheten att i fortsättningen också trycka en partisymbol på valsedlarna. Syftet är naturligtvis att undvika förväxling av valsedlar.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i konstitutionsutskottets betänkande.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 16.)

Ett stärkt konsument-skydd vid automatisk avtalsförlängning

§ 7 Ett stärkt konsumentskydd vid automatisk avtalsförlängning

Civilutskottets betänkande 2014/15:CU4

Ett stärkt konsumentskydd vid automatisk avtalsförlängning (prop. 2013/14:242)
föredrogs.

Anf. 35 JESSIKA ROSWALL (M):

Herr talman! På riksdagens bord i dag ligger ett förslag om en ny lag som handlar om ett problem som många kan känna igen. Lagen som kommer att heta lag om konsumentskydd vid automatisk avtalsförlängning tar sikte på situationen att konsumenten har träffat ett avtal som sträcker sig över en viss tid. Det är vanligt att man gör det. Till exempel kan man skaffa ett medlemskap i ett gym på ett år eller ett abonnemang på mobiltelefoni eller bredband på två år. Det är alltså ett så kallat tidsbegränsat avtal.

I avtalet stadgas ofta att det kommer att förlängas automatiskt om man inte säger upp det inom en viss tid. På ett år eller två år är det lätt att glömma bort att man ska säga upp avtalet innan det löper ut. Man kan också ha ganska många sådana avtal samtidigt. Och när man väl har fått en faktura på en ny avtalstid är det kanske för sent att säga upp avtalet.

Detta har varit ett problem för många konsumenter, och Konsumentverket har fått ta emot många klagomål under åren. Nu har vi alltså ett förslag som innebär att näringsidkaren blir skyldig att påminna konsumenten om att avtalet kommer att förlängas om det inte sägs upp. Påminnelsen ska ske skriftligen och senast en månad innan avtalet ska sägas upp. Om näringsidkaren inte gör detta har konsumenten rätt att säga upp avtalet. Det är en mycket bra förändring för konsumenten.

Den tidigare alliansregeringen genomförde flera åtgärder för att stärka konsumentskyddet, och förbättringar har skett när det gäller konsumentssäkerhet. Vi har till exempel stärkt kraven på sms-låneföretagen, gjort det enklare att byta mobiloperatör och infört krav på godkännande vid köp av finansiella tjänster. Detta är ännu en proposition från alliansregeringen om att ytterligare förstärka konsumentskyddet.

Jag yrkar alltså bifall till förslaget i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under § 16.)

Prot. 2014/15:27
26 november

*Ett stärkt konsument-
skydd vid automatisk
avtalsförlängning*

§ 8 Lagvalsregler på civilrättens område – Rom I- och Rom II-förordningarna

Civilutskottets betänkande 2014/15:CU5

Lagvalsregler på civilrättens område – Rom I- och Rom II-förordningarna (prop. 2013/14:243)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under § 16.)

§ 9 Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott

Justitieutskottets betänkande 2014/15:JuU2

Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott (prop. 2013/14:237)
föredrogs.

*Hemliga tvångsmedel
mot allvarliga brott*

Anf. 36 KENT EKEROTH (SD):

Herr talman! Det är inte första gången som frågan om hemliga tvångsmedel tas upp i kammaren. Det lär inte heller vara den sista.

Sverigedemokraternas inställning är i princip densamma som tidigare år. De förändringar som nu har skett är positiva. Det finns en del positiva förändringar i betänkandet och i propositionen som är bakgrund för betänkandet. Men det ska konstateras att hemliga tvångsmedel är bra, kraftfulla och effektiva verktyg mot till exempel grov organiserad brottslighet. Det framgår av regeringens årliga redovisning, och det framgår av SOU 2012:44 och mycket annat. Även i Brås utredning från 2011 framkom det att svenska poliser och åklagare anser att hemliga tvångsmedel är viktiga för att bekämpa organiserad brottslighet.

Vår främsta invändning har varit att det finns en problematik med när gränserna för vissa tvångsmedel får användas. Den problematiken förvärrades i och med att Högsta domstolen sänkte praxis för narkotikabrott vilket gör att träffytan minskar ytterligare. Det har tidigare framförts kritik om att träffytan för de hemliga tvångsmedlen är för smal om de ska användas mot till exempel organiserad brottslighet.

Jag vill minnas att jag i ett tidigare anförande framförde att det ser anorlunda ut i till exempel Danmark. Chefen för deras utredningsverksamhet i Köpenhamn vid den tiden, Svend Foldager, påpekade att de använder teleavlyssning i stor omfattning för att motverka organiserad brottslighet och för att lösa till exempel gängmord på ett effektivare sätt än i Sverige. I Danmark kan man helt enkelt använda de här hemliga tvångsmedlen med ett lägre straffvärde. Polisen sade också att domstolarna vet att polisen inte använder avlyssning i onödan, vilket är ganska självklart med tanke på att det kräver en del resurser, som man inte avsätter i onödan, för att göra det.

Vi har tidigare verkat för att förbättra dessa lagar för att öka användningsområdet för rättsväsendet men inte fått gehör från de andra partierna här i riksdagen. I denna proposition har man, även om man inte vill erkänna det, gått Sverigedemokraterna till mötes på några punkter, vilket är välkommet. Det handlar bland annat om att man utvidgar användningsområdet till att inkludera spioneri samt förbättrar användningen av överskottsinformation vid hemlig rumsavlyssning.

Detta ser vi som väldigt positivt. Precis som tidigare år ville vi dock sänka rekvisiten för hemlig avlyssning, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning. För hemlig avlyssning vill vi sänka rekvisit och straffvärde till ett år, samma sak för hemlig kameraövervakning. När det gäller hemlig rumsavlyssning vill vi sänka straffvärdesventilen från fyra år till två år.

Det har som sagt var gjorts förbättringar när det gäller överskottsinformation, men vi vill ytterligare förstärka det genom att sänka rekvisitet så att man får använda hemlig överskottsinformation om det är föreskrivet fängelse i ett år eller mer.

Det vore en ökning av befogenheterna för rättsväsendet att kunna använda dessa hemliga tvångsmedel i kampen mot framför allt den organiserade brottsligheten.

Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas reservation.

Anf. 37 LINDA SNECKER (V):

Herr talman! Det finns i dag tre tillfälliga lagar om användning av hemliga tvångsmedel för att utreda eller förhindra vissa särskilt allvarliga brott.

Regeringen föreslår nu att bestämmelserna i de tidsbegränsade lagarna ska göras permanenta. Till hemliga tvångsmedel räknas hemlig rumsavlyssning, hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och kameraövervakning som sker i hemlighet.

Varje samhälle måste ha möjlighet att använda tvångsmedel för att kunna utreda brott. Sådana tvångsmedel innebär en inskränkning i grundläggande fri- och rättigheter – rättigheter som i sin tur är grundläggande för demokratin i vårt samhälle.

Därför måste såväl lagstiftningen som de medel som lagstiftningen tillhandahåller omgärdas av de strängaste restriktioner. De viktigaste restriktionerna har vi i våra egna grundlagar och i Europakonventionen till skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna.

Vänsterpartiet har vid flera tillfällen motionerat med anledning av de tidsbegränsade lagarna om hemliga tvångsmedel eftersom vi inte har ansett att behoven av lagarna påvisats i tillräckligt hög grad eller att de

skyddsmekanismer som byggs in för att skydda enskildas integritet varit tillräckligt bra och effektiva.

Vänsterpartiet anser dock inte att det ska vara helt förbjudet att använda exempelvis hemliga tvångsmedel, men vi är väldigt kritiska till att införa ny lagstiftning på området. Vår kritik vid såväl införandet av ny lagstiftning som tillämpningen av lagarna består främst av att integritetsintresset får stå tillbaka för effektivitetsmål.

Under de senaste åren har användandet av hemliga tvångsmedel ökat väldigt mycket. Däremot har inte antalet brott som har klarats upp med hjälp av hemliga tvångsmedel ökat. Tillgången till och användandet av hemliga tvångsmedel innebär inte en sådan hög effektivitetsnivå som ofta framhålls av förespråkarna.

Jag delar således inte bedömningen att beaktansvärd nytta har förekommit eller att behovet av att kunna använda hemliga tvångsmedel för att förhindra viss allvarlig brottslighet är påtagligt.

Under 2012 lämnades 7 643 tillstånd till hemliga tvångsmedel. Antalet tillstånd uppgick under 2011 till 5 524. Tillstånden under 2012 omfattade 2 254 brottsmisstänkta personer. Motsvarande siffra för 2011 var 2 040 personer. Hemliga tvångsmedel användes i 912 förundersökningar 2012. Flera olika tillstånd kan dock gälla samma person.

Även om det i brottsbekämpande verksamhet kan finnas behov av hemliga tvångsmedel menar jag att regeringen i propositionen inte har visat att de nu föreslagna lagarna står i proportionalitet i förhållande till det intrång i den personliga integriteten som lagarna innebär.

Självklart finns det exempel där telefonavlyssning och annan användning av hemliga tvångsmedel har varit en viktig del av bevisningen. Så är det. Men vi motsätter oss det frekventa användandet av tvångsmedel och det integritetsintrång det innebär.

Vänsterpartiet anser därför att de tidsbegränsade lagarna inte ska göras permanenta förrän effektiviteten har visats, och det har den inte.

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att det finns en välavvägd balans mellan intresset av att effektivt kunna bekämpa brott och integritets-skyddsintresset. Alla människor har rätt till en privat sfär som skyddas på praktisk och principiell grund.

Vänsterpartiet är motståndare till hemlig rumsavlyssning, så kallad buggning, eftersom vi anser att det innebär alltför stor inskränkning av den personliga integriteten och att varken behov eller effektivitet är belagda. Det är allmänt konstaterat att buggning innebär ett större integritetsintrång än de flesta andra hemliga tvångsmedel som i dagsläget är tillåtna i Sverige.

Försvarare av buggning brukar hävda att den som har rent mjöl i påsen inte har något att frukta. Problemet är att det sällan går att vara helt säker på vem som har gjort sig skyldig till ett brott. Så är processen i Sverige. Mikrofoner kommer att placeras i miljöer där oskyldigt misstänkta befinner sig. Därtill kommer kränkningar som alltför ofta förbises, nämligen de kränkningar som personer i de misstänkta omgivning kan få utstå. Liknande kränkningar förekommer redan i dag när hemlig telefonavlyssning används. Där avlyssnas även den som den misstänkte samtalar med.

Buggning är dock en långt mer ingripande åtgärd, vilket gör att det drabbar oskyldiga desto allvarligare. Dessutom torde fler oskyldiga drabbas vid buggning än vid hemlig telefonavlyssning.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Hemliga tvångsmedel
mot allvarliga brott*

Någon samlad utvärdering och uppföljning av vilken effekt samtliga hemliga tvångsmedel haft för effektiviteten inom rättsväsendet har aldrig gjorts, inte heller någon analys av om de har lett till större trygghet i människors vardag eller hur de samlade hemliga tvångsmedlen påverkat den personliga integriteten och vilka effekter det fått för samhället.

Den samlade effekten av de hemliga tvångsmedlen i Sverige, alltså inte bara de som omfattas av skrivelsen, bör bli föremål för en uppföljning och utvärdering. Vid utvärderingen bör man undersöka huruvida de hemliga tvångsmedlen varit effektiva i förhållande till uppsatta mål och avsett syfte i förhållande till det integritetsintrång som har skett.

Skälet till att dessa lagar tillkom som tidsbegränsade lagar var att de noggrant skulle utvärderas och vägas utifrån sitt syfte och resultat. Jag kan inte se att vi fått någon sådan utvärdering, och därför anser vi i Vänsterpartiet att lagarna inte ska bli permanenta.

Vi anser dock att vissa tvångsmedel kan vara nödvändiga i det polisiära arbetet, till exempel hemlig telefonavlyssning, men det ska ske efter noggrann prövning i domstol.

Det ska också ske inom ramen för en myndighet och när vi har andra metoder på plats som stärker den personliga integriteten. Sådana metoder finns inte i dag. Hemlig rumsavlyssning, buggning, kan aldrig tillåtas. Jag yrkar bifall till reservation 1.

I grund och botten handlar det här om vilket samhälle vi vill ha. Vill vi ha ett fritt samhälle där individens frihet är det allra viktigaste, eller vill vi ha ett samhälle där du, du och du kan övervakas?

Anf. 38 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Det är ingen nyhet att Vänsterpartiet gärna vill göra det så lätt som möjligt för brottslingar att bedriva verksamhet i Sverige. Det har pågått i många år.

Jag blev ändå lite förvånad när jag hörde Linda Snecker prata om att hon ska undersöka nyttan eller att det inte framgår att det finns någon nytta med hemliga tvångsmedel eller buggning. Det kommer årliga skrivelser från regeringen till riksdagen som redovisar nyttan. Jag har en skrivelse från 2012/13 framför mig där det framgår att nyttan av hemliga tvångsmedel motsvarar 72 procent. För 1 460 av 2 040 fall av misstänkta personer har man haft nytta av tvångsmedel. Det är 72 procent. Det är en anmärkningsvärt hög siffra, och den varierar såklart mellan olika tvångsmedel.

Jag nämnde i mitt anförande vad Åklagarmyndigheten anser, nämligen att träffytan för hemliga tvångsmedel är för liten. Myndigheten kunde tidigare i princip bara använda tvångsmedel för buggning i fråga om narkotikabrott, men man vill ha en större träffyta så att tvångsmedlet kan användas oftare. När Högsta domstolen sänkte straffpraxis för narkotikabrott blev träffytan ännu smalare för Åklagarmyndigheten.

Det finns en SOU från 2012, en rapport från Brottsförebyggande rådet från 2011 och en årlig skrivelse från regeringen till riksdagen som redovisar nyttan. Ändå ifrågasätter Vänsterpartiet nyttan över huvud taget. Jag tycker att det är anmärkningsvärt.

Anf. 39 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Det kan Kent Ekeröth få tycka. Det är en känd åsikt från Vänsterpartiet. Vi vill inte ha ett övervakningssamhälle, utan vi vill ha en

ordentlig utvärdering som verkligen ser på nyttan med att övervaka flera, med att göra intrång i personers privata sfär utan att riktigt veta vad övervakningen ska leda till.

Vi tror inte att detta är ett steg i rätt riktning. Det måste faktiskt ske en utvärdering som ställer hemliga tvångsmedel och den störning som de innebär i den personliga integriteten mot värnandet av den personliga integriteten. En sådan utvärdering finns inte i dag. Vi har efterfrågat en sådan länge, men det har inte kommit en utvärdering. Däremot finns andra utvärderingar, men de har inte haft samma syfte.

Det sker många skandaler när det handlar om övervakning. I debatten för ett år sedan pratades det mycket om bland annat FRA och övervakningen i USA.

Lösningen för att klara upp fler brott är inte att fler ska övervakas. Då skulle vi kunna övervaka i princip alla om det är så brott löses på effektivaste sätt.

Anf. 40 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Kritiken mot FRA var att man kontrollerar all trafik, alltså mer en form av massövervakning. Men vi diskuterar hemliga tvångsmedel.

Förutom straffvärdesgränserna som finns för olika hemliga tvångsmedel, till exempel fyra år för buggning och två år för hemlig avlyssning, finns andra rekvisit om misstankegrad och vikt för utredning för att man ska få använda de hemliga tvångsmedlen i första taget. Det finns kontroll på kontroll, och det är alltså inte fråga om något som sker lättvindigt. För det första kostar tvångsmedlen pengar, och för det andra finns en rad olika rekvisit som måste uppfyllas för att få använda dem.

Det handlar inte om någon massövervakning av folk som går och handlar i affären. Detta handlar om övervakning av personer som rättsväsendet misstänker är del av ofta organiserad allvarlig brottslighet. Det finns en misstankegrad, och det finns ett straffvärde för brottet som måste vara uppfyllt. Vidare finns det ett krav på att övervakningen är av vikt för utredningen som måste vara uppfyllt. Det handlar inte om någon godtycklig övervakning för att det är skoj för rättsväsendet, utan det handlar om att bemöta den alltmer eskalerande hårda organiserade brottsligheten.

Vänsterpartiet gör återigen sitt bästa för att försvaga instrumenten, trots att rättsväsendet säger att man behöver dem, trots att utredningar och skrivelser gång på gång visar nyttan av dem. Vänsterpartiet säger att det inte finns belägg och att det måste utredas kors och tvärs. Men det har gjorts, och det görs varje år.

Rättsväsendet säger självt att tvångsmedlen behövs och att träffytan är för smal, men ändå går Vänsterpartiet ut och säger att det inte finns några belägg för att de behövs, trots att alla säger att de behövs och att allt visar att de behövs. Det resonemanget går inte ihop för 5 öre.

Jag är inte förvånad när detta kommer från Vänsterpartiet. Jag vet inte vad ni säger i år, men tills nyligen ville ni mer eller mindre släppa fångarna loss. Ni väckte en motion om att släppa ut dem efter halva tiden. Det går lite hand i hand med att ni även vill försvåra för rättsväsendet att bemöta brottsligheten i landet.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Hemliga tvångsmedel
mot allvarliga brott*

Anf. 41 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Tack för att du, Kent Ekeröth, redovisar vad du tror att jag inte vet om vad ärendet handlar om. Det är fint av dig.

Men det saknas en del trovärdighet, Kent Ekeröth, när du vill att det ska ske mer övervakning. Vi vet i dag hur lätt det är för var och en att filma en person, kanske en sen natt, och lägga ut filmen på Youtube. Det kan hända vem som helst. Jag tror att du vet precis hur det känns.

Lösningen är inte mer övervakning vare sig från rättsväsendets sida eller på andra håll. Det handlar om att alla måste få värna sin personliga integritet.

Varför vill ni ha mer övervakning? Det börjar likna en gammal kommuniststat där allt och alla ska övervakas. Varför vill Sverigedemokraterna ha det som i Sovjet?

Anf. 42 ELIN LUNDGREN (S):

Herr talman! I dag debatterar vi betänkandet *Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott* utifrån en proposition från den tidigare regeringen.

För all användning av tvångsmedel gäller tre allmänna principer. De principerna, som också knyter an till innehållet i regeringsformen, är ändamålsprincipen, behovsprincipen och proportionalitetsprincipen.

Ändamålsprincipen innebär att en myndighets befogenhet att använda ett tvångsmedel ska vara bundet till det ändamål för vilket tvångsmedlet är beslutat.

Behovsprincipen innebär att en myndighet får använda ett tvångsmedel bara när det finns ett påtagligt behov av det och när en mindre ingripande åtgärd inte är tillräcklig.

Den sista principen, proportionalitetsprincipen, innebär att ett tvångsmedel får tillgripas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller något annat motstående intresse.

Vi socialdemokrater anser att principerna beaktas väl i förslaget om att permanenta de tidsbegränsade lagarna om hemliga tvångsmedel. Utöver permanenteringen av lagarna föreslås också några justeringar som vi tycker är bra. De gäller bland annat att tillstånd till hemlig rumsavlyssning ska kunna ges även vid utredning av spioneri. Vidare gäller det att förutsättningarna för att använda hemliga tvångsmedel i syfte att förhindra brott ändras. Om en påtaglig risk för brottslig verksamhet av vissa slag kan knytas till en organisation eller en grupp ska tvångsmedel kunna användas mot någon som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen, om hen kan befaras medvetet främja den brottsliga verksamheten. Slutligen ska åklagaren i undantagsfall kunna fatta tillfälliga beslut om andra hemliga tvångsmedel än hemlig rumsavlyssning.

I ärendet finns också ett antal förslag för att skärpa rättssäkerheten och integritetsskyddet som vi välkomnar. Det gäller till exempel att förbudet mot att avlyssna vissa samtal utvidgas, att en utökning av omfattningen av regeringens årliga skrivelse till riksdagen om hemliga tvångsmedel ska ske och att möjligheten för domstolen att fatta beslut om hemliga tvångsmedel utan att ett offentligt ombud har medverkat tas bort.

Socialdemokraterna instämmer i den bild som finns i propositionen, nämligen att de brottsbekämpande myndigheterna har ett påtagligt behov

av att kunna använda hemliga tvångsmedel för att förhindra särskilt allvarliga brott och utreda vissa samhällsfarliga brott. Det här handlar ju om brott som genererar höga straff.

Utredningen om vissa hemliga tvångsmedel från 2012 visade att tvångsmedelsanvändningen med gällande regelverk lever upp till högt ställda krav på rättssäkerhet och proportionalitet. Kontrollen som görs av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, domstolar och offentliga ombud fyller såklart en viktig funktion. Vi ser alltså inget hinder för att permanenta lagarna.

Konstitutionsutskottet har också tittat på ärendet och yttrat sig. De delar uppfattningen att de hemliga tvångsmedlen och de föreslagna lagändringarna motiveras av intresset att förebygga, förhindra, utreda och lagföra brott och att det är godtagbara ändamål för inskränkningar i den enskildes personliga integritet.

Av den samlade årliga redovisningen från regeringen till riksdagen om de nya tvångsmedlen, som har nämnts tidigare här i talarstolen, framkom senast att användningen av hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation har varit till nytta i 73 procent av fallen. Samma siffra för hemlig kameraövervakning är 62 procent.

Det betyder bland annat att kriminella som har begått grova brott har kunnat frihetsberövas för sin gärning men också, vilket är viktigt i sammanhanget, att misstänkta har avskrivits som oskyldiga. Det är också en aspekt att komma ihåg.

Vi väntar nu på en ny redovisning med de allra senaste och fräschaste siffrorna så att vi kan se trenden framöver, eller kanske snarare just nu eftersom det tidigare har hänvisats bakåt. Den borde komma om ungefär en månad.

Jag vill också passa på att uppmärksamma att ett flertal olika utredningar har tittat och tittar på frågor kring tvångsmedel och integritet. Just nu pågår ett arbete med att se över huruvida en integritetsskyddsmyndighet ska instiftas. Det är välkommet.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag yrka bifall till propositionen.

Anf. 43 ANTI AVSAN (M):

Herr talman! Den lagstiftning som hitintills har reglerat användningen av hemliga tvångsmedel har varit tidsbegränsad. Alliansregeringen har därför föreslagit att bestämmelserna i de tidsbegränsade lagarna görs permanenta med vissa justeringar, vilket det finns goda skäl för.

Jag tror inte att den nu sittande regeringen hade kunnat lägga en sådan här proposition på riksdagens bord, vilket framgår av vad Vänsterpartiet hitintills har sagt och möjligen senare kommer att framgå av vad Miljöpartiet säger här i talarstolen.

Det som är lite märkligt är att Vänsterpartiet inte tycker att vi ska ha någon permanent lagstiftning men samtidigt inte har framfört något förslag om att den tidsbegränsade lagstiftningen ska fortsätta att gälla. Det nämnde Linda Snecker över huvud taget ingenting om i talarstolen.

Vad förslagen innebär har Elin Lundgren redogjort ganska utförligt för, så jag tänker inte gå närmare in på det.

Jag ska bara säga något i den del som gäller förslaget att åklagare i undantagsfall även i fortsättningen ska kunna fatta tillfälliga beslut om andra hemliga tvångsmedel än hemlig rumsavlyssning. Det innebär att

Prot. 2014/15:27
26 november

*Hemliga tvångsmedel
mot allvarliga brott*

åklagare inte i något fall kan besluta om hemlig rumsavlyssning. Det är ett tvångsmedel som innebär ett integritetsintrång, och där följer av proportionaliteten bland annat att det inte är rimligt att åklagare fattar sådana beslut.

Alliansregeringen har dock inte bara föreslagit utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel utan dessutom lämnat vissa förslag som syftar till att stärka rättssäkerheten och integritetsskyddet. Det har Elin Lundgren också redovisat här, så det tänker jag inte gå in mer på i detalj.

De sakliga förändringar av lagstiftningen som föreslås är väl motive-
rade. Viktigt att påpeka är att användningen av hemliga tvångsmedel i och för sig medför inskränkningar i rättigheter som skyddas av både regerings-
formen och Europakonventionen.

Konstitutionsutskottet har yttrat sig över lagförslagen och påpekar då i sitt yttrande att en avvägning alltid måste göras mellan intrånget i den enskildes integritet och det intresse som den föreslagna lagstiftningen har till syfte att värna.

Alliansregeringen har i propositionen tydligt redogjort för förslagen och också motiverat varför de ingrepp i den personliga integriteten som lagförslagen medför är såväl nödvändiga som väl avvägda i förhållande till de fördelar och vinster som kan uppnås.

Regelverkens konstruktion är sådan att kontrollmekanismer har ställts upp för att säkerställa att reglerna inte missbrukas. Det vi talar om här är de regler och de rättssäkerhetsgarantier vi har i Sverige, inte vad som har förekommit i andra länder. Konstitutionsutskottet har inte funnit några konstitutionella hinder mot att bifalla propositionen.

Viktigt att framhålla i detta sammanhang är också att vissa av förslagen, precis som jag alldeles nyss sa, syftar till att stärka rättssäkerheten och integritetsskyddet, vilket det finns anledning att se mycket positivt på.

Det finns inte någon rimlig grund att inte bifalla förslagen i propositionen. Det bör då påpekas att Miljöpartiet har yrkat avslag på propositionen.

Om man inte skulle göra någonting nu, och inte förlänga de tidsbegränsade lagarna, skulle man lämna fältet fritt för organiserad brottslighet och annan allvarlig brottslighet som man kan använda hemliga tvångsmedel för att bekämpa.

Jag ska också nämna något särskilt om hemlig rumsavlyssning eftersom detta tvångsmedel, precis som påpekas i propositionen, i ännu högre grad än hemliga tvångsmedel i övrigt kan medföra betydande integritetsintrång.

Trots detta leder en rimlig avvägning mellan effektivitets- och integritetsintressena till att hemlig rumsavlyssning även i fortsättningen bör få användas i vissa fall men att man måste vara särskilt restriktiv när tillämpningsområdet bestäms. Det är bland annat därför åklagare inte kan fatta beslut om detta, inte ens i brådskande fall. De förändringar som föreslås i propositionen när det gäller hemlig rumsavlyssning är godtagbara.

När det gäller frågan om regleringen av hemliga tvångsmedel bör permanentas eller inte finns det anledning att peka på den kartläggning som gjorts av Utredningen om vissa hemliga tvångsmedel.

Kartläggningen visar att den praktiska tvångsmedelsanvändningen enligt gällande regelverk motsvarar även högt ställda krav på rättssäkerhet och proportionalitet. I detta sammanhang fyller givetvis den kontroll som

utförs av domstolar, offentliga ombud och Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden en viktig funktion.

Med tanke på hur den hemliga tvångsmedelsanvändningen har skett hitintills finns det inte någonting som talar mot att lagstiftningen görs permanent. Jag har nämnt både Vänsterpartiet och Miljöpartiet, och det saknas grund för de invändningar som kommer från de partierna.

När det gäller Sverigedemokraternas yrkande finns det anledning att påpeka att det saknas skäl att göra någon annan avvägning mellan de motstående intressen som finns än den avvägning som alliansregeringen har gjort. Det saknas därmed skäl att genomföra några ändringar i lagstiftningen i den riktning som Sverigedemokraterna anger.

Vad man kan säga där är att om en brottstyp har lett till att påföljden har sänkts i praxis innebär inte det att ribban ska sänkas för alla brott. I så fall är det påföljderna som bör bli strängare för narkotikabrott. Annat är ju mer en rudimentär problemlösningsteknik.

Inhämtningslagen utvärderas för närvarande. Giltighetstiden för den paragraf i den lagen som innebär utökade möjligheter för Säkerhetspolisen att i sin underrättelseverksamhet inhämta uppgifter bör förlängas till utgången av 2016.

Herr talman! Jag yrkar bifall till samtliga förslag i propositionen, vilket innebär avslag på de förslag som finns i reservationerna.
(Applåder)

Anf. 44 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! Värnandet av den personliga integriteten har alltid varit en central fråga för Miljöpartiet, så också i dag. Mänskliga fri- och rättigheter, såsom rätten till skydd för privat- och familjelivet, måste alltid väga tungt. Det gäller även när de vägs mot andra viktiga intressen, såsom till exempel intresset av att bekämpa grov organiserad brottslighet.

För att stärka skyddet för den personliga integriteten, vilket vi länge har tyckt behöver göras, har regeringen kommit överens om att gå vidare med ett förslag om att inrätta en samlad myndighet med uppgift att bevaka frågorna om den personliga integriteten. Myndigheten ska samla uppgifter som i dag ligger utspridda på ett antal myndigheter och får också ett uppdrag att komma med proaktiva förslag för hur man kan stärka den personliga integriteten.

Det här tror jag är minst lika nödvändigt som att anpassa lagstiftningen till en ny typ av brottslighet som ökar i takt med att människor lever mer och mer i informationssamhällets miljöer såsom internet och i och med det utsätter sig själva och mycket lättare kan få tillgång till information om andras personliga förhållanden.

Det här är ett förslag som Miljöpartiet länge har pekat ut som en central del i arbetet för att stärka integritetsskyddet. För tillfället håller regeringen på att ta fram utredningsdirektiv för detta.

Miljöpartiet yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande och med bestämdhet avslag på Sverigedemokraternas förslag. Jag delar Anti Avsans bedömning att det är helt fel väg att gå att sänka kraven för att använda hemliga tvångsmedel bara för att man vill komma åt viss brottslighet. När man har sänkt kraven omfattas till exempel brott som tvegifte av möjligheten att ägna sig åt buggning, som är ett mycket ingripande

Prot. 2014/15:27
26 november

*Hemliga tvångsmedel
mot allvarliga brott*

tvångsmedel eftersom det leder till att personer som inte ens är misstänkta för brott kan avlyssnas.

Jag ser fram emot att diskutera vidare hur vi kan förbättra den årliga skrivelsen från regeringen om användandet av vissa hemliga tvångsmedel och hur vi i övrigt kan arbeta med integritetsfrågorna, vilket det verkar finnas ett brett stöd i justitieutskottet för att vi ska göra.

Anf. 45 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Miljöpartiet och Vänsterpartiet har många gemensamma hjärtefrågor. Miljö, feminism och integritetsfrågor är några av dem. Därför gör den här debatten mig väldigt bekymrad, för jag känner inte alls igen Miljöpartiet. Jag tror inte att något annat parti gör det heller.

Jag lyssnade på debatten i november 2013, alltså för ett år sedan, när den här lagen skulle fortsätta vara tillfällig. Det var en väldigt engagerad Maria Ferm från Miljöpartiet som då debatterade just den lagändring som vi debatterar i dag. Miljöpartiet var starkt kritiskt till lagen och gjorde tillsammans med Vänsterpartiet en motion.

I dag hör jag inte någon av de åsikterna från Miljöpartiet. All kritik som Miljöpartiet framförde för att skydda människor från att oskyldigt övervakas är som bortblåst. I dag är det bara Vänsterpartiet som står upp för att inte fler ska övervakas. Det är synd. Vi behöver vara många.

Miljöpartiet var för ett år sedan en av de största kritikerna av att den här lagen skulle förlängas. I dag kommer lagen att bli permanent.

En integritetsmyndighet är en bra lösning, men i dag finns inget skarpt sådant förslag i budgeten. Däremot finns det en skrivning om en samlad myndighetsstruktur. Med Miljöpartiet i regeringen hade jag förväntat mig skarpare politik och tydligare besked – vi hade välkomnat det – och inte en fortsättning på den politik som alliansregeringen har genomfört.

Min fråga till Miljöpartiet är alltså: Varför har ni ändrat er? Det är som att man ena dagen är starkt emot kärnkraft och nästa dag, efter några ministerposter, vill bygga fler Barsebäck och Oskarshamn.

Nöjer sig Miljöpartiet verkligen med en myndighetsstruktur? Vänsterpartiets valparoll var: Inte till salu. Jag föreslår att Miljöpartiet inte väljer den valparollen nästa val.

Anf. 46 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik:

Herr talman! Tack för frågorna, Linda Snecker!

För att börja med kärnkraften, som visserligen inte ligger på kammarens bord i dag, vill jag bara tydliggöra att några sådana förslag inte har lagts fram av den sittande regeringen. Tvärtom har den lagt fram förslag som med stor sannolikhet kommer att leda till avveckling av kärnkraft.

Vad gäller de hemliga tvångsmedlen, som är på dagordningen i dag, har Miljöpartiet varit kritiskt, precis som Linda Snecker säger, eftersom vi vill att integritetsskyddet ska värnas mer. Därför är vi också väldigt glada för att vi har fått inflytande att göra detta i den sittande regeringen. Att få en gemensam myndighetsstruktur som dessutom får ett uppdrag att vara proaktiv med integritetsstärkande förslag är en viktig del i det.

Därutöver har vi i regeringsförklaring och budget aviserat andra integritetsstärkande åtgärder. Vi har också upprepade gånger här i kammaren lyssnat till inrikesministerns stora engagemang i de här frågorna. Vi ser att det kommer att göra stor skillnad jämfört med den politik som under

lång tid har lett till ett ensidigt fokus på de vinster som man kan få genom att använda integritetskränkande regleringar. Nu kan vi balansera det med ett stärkt integritetsskydd, och det tycker vi är väldigt mycket mer värt än fina plakat.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Hemliga tvångsmedel
mot allvarliga brott*

Anf. 47 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Tack för ditt svar, Annika Hirvonen! Det blir lite lustigt, om jag får säga så, att ena gången vara väldigt starkt kritisk och ha en åsikt som ligger otroligt nära Vänsterpartiets – att vi måste värna den personliga integriteten och ha en aktiv debatt om vad hemliga tvångsmedel egentligen handlar om – för att nästa gång vända helt på steken.

Jag håller med dig, Annika Hirvonen, om att en integritetsmyndighet vore jättebra. Vi har ju båda drivit den frågan i våra partier. Men det är inte riktigt det som står skrivet, så jag ser väldigt mycket fram emot att det blir en integritetsmyndighet med ett tydligt uppdrag. Inte bara en myndighetsstruktur – som jag tror kan innebära vad som helst; tyvärr brukar det bli så – utan en myndighet som kan jobba med att stärka den personliga integriteten.

Vi kommer i dag att anta en lag som går i helt motsatt riktning. Jag väljer att tro på dig och tro att det kommer att bli bra eftersom vi lägger fram förslaget tillsammans i vår budget. Men jag är också rädd att Vänsterpartiet kommer att stå ensamt kvar och skydda den personliga integriteten. Det vore väldigt synd. Tack för ditt svar!

Anf. 48 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik:

Herr talman! Tack, Linda, för den framtidsstron!

Jag ser också väldigt mycket fram emot resultatet av det arbete som nu har påbörjats och som så småningom säkert kommer att involvera även justitieutskottet på ett eller annat sätt. Jag har full tillförlit till att de här förslagen kommer att bli verkningsfulla och bli verklighet.

Jag kan säga att det är tack vare Miljöpartiet som vi nu kan göra skillnad för integriteten på riktigt och inte bara i debatten. Det tycker jag är det absolut viktigaste. Jag hoppas att vi kan få bred enighet också här i kammaren, även om jag förfasas – vilket säkert också Linda Snecker gör – av de uttalanden om hejdlös ökad övervakning som kommer från vissa partier.

Anf. 49 JOHAN HEDIN (C):

Herr talman! Det finns en bred enighet i Sveriges riksdag om att det behövs kraftfulla åtgärder i kampen mot den allra allvarligaste brottsligheten. Bland dessa åtgärder finns det vi kallar hemliga tvångsmedel, det vill säga sådana åtgärder som syftar till att skaffa rättsväsendet kunskap nog för att kunna utreda begångna brott och för att kunna förhindra vissa särskilt allvarliga brott.

För att kunna upprätthålla lagen har rättsväsendet inom flera områden rätt att tillgripa åtgärder som innebär intrång i den personliga integriteten. Vi tillåter oss att låsa in människor i häkte fastän de ännu inte är dömda för brott, och vi låter rättsväsendet göra husrannsakan hemma hos människor som vi på goda grunder misstänker för brott.

På samma sätt är hemliga tvångsmedel som rumsavlyssning, telefonavlyssning och annat ett intrång i den personliga integriteten för den som blir utsatt för det. Men när det gäller integriteten för den som gör sig skyldig till människohandel, våldtäkt mot barn, grovt koppleri, grov utpressning eller grovt övergrepp i rättsak väger frågan att få den kriminella personen bakom lås och bom tyngre.

Herr talman! Mot förhårdade kriminella ska samhället vara mycket tydligt. Det ska vara besvärligt att ägna sig åt grov brottslighet, och risken att åka fast ska ständigt sväva över den som har sin utkomst från att utsätta andra för lidande. Samtidigt ska inte de åtgärder vi tillgriper för att stävja den grova brottsligheten spilla över på den som inte begår brott. Integritetsaspekterna är oerhört viktiga och måste bevakas mycket noga. De medel som polisen har till sitt förfogande får inte missbrukas, och all känslig verksamhet måste noggrant följas upp och kvalitetssäkras.

Regeringens proposition innehåller förslag på en rimligt avvägd reglering för användandet av hemliga tvångsmedel mot allvarlig eller samhällsfarlig brottslighet, bland annat hemlig rumsavlyssning och hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation. Bakgrunden är de tidigare tidsbegränsade lagarna om hemliga tvångsmedel, som nu med vissa justeringar görs permanenta.

Tillstånd till hemlig rumsavlyssning ska kunna meddelas även vid utredning av spioneri och så kallat statsstyrt företagsspioneri.

Förutsättningarna för att använda hemliga tvångsmedel i syfte att förhindra brott ändras. Om en påtaglig risk för brottslig verksamhet av vissa slag kan knytas till en organisation eller grupp ska tvångsmedel kunna användas mot någon som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen om han eller hon kan befaras medvetet främja den brottsliga verksamheten.

Åklagaren ska i undantagsfall kunna meddela tillfälliga beslut om andra hemliga tvångsmedel än hemlig rumsavlyssning.

Propositionen omfattar också förslag som syftar till att stärka rättssäkerheten och integritetsskyddet. Bland annat föreslås att förbudet mot att avlyssna vissa samtal utvidgas, att de brottsbekämpande myndigheternas användning av hemlig rumsavlyssning och preventiva tvångsmedel som huvudregel ska omfattas av regeringens årliga redovisning till riksdagen om användningen av hemliga tvångsmedel, och att möjligheten för domstolar att fatta beslut om hemliga tvångsmedel utan att ett offentligt ombud har medverkat tas bort.

Herr talman! Detta är ingen lättpenetrerad materia. Utredningen som ligger till grund för förslaget var på närmare 900 sidor, och åtskilliga hyllmeter i Regeringskansliet, på andra sidan vattnet, har säkerligen fyllts under beredningens gång. Samtidigt är det en lagstiftningsprodukt som träffar rakt in i demokratins själva kärna.

Utmaningen ligger i att balansera två centrala värden mot varandra: rättsväsendets möjligheter att skydda medborgarna från grov brottslighet och medborgarnas rätt till sin privata sfär.

Det förslag som nu ligger på vårt bord vilar enligt min uppfattning på den balansen. Därmed är inte sagt att vi nu kan slå oss till ro och förvänta oss att de nya lagarna löser alla problem med grov brottslighet. Vi kan heller inte luta oss tillbaka och räkna med att förslaget helt utesluter risker för missbruk och integritetsintrång utöver vad som är lagens mening och vad som kan anses rimligt och proportionerligt.

Hemliga tvångsmedel är ett komplement till annan spaningsverksamhet, och de riktigt förslagna kriminella är sannolikt väl uppdaterade på vilka möjligheter vi ger rättsväsendet att bekämpa dem. Nu som alltid är det viktigaste ändå de människor som arbetar med dessa viktiga frågor. Den enskilde individens engagemang och professionalism betyder allt, oavsett bransch och yrke. Vi investerar med detta lagförslag i en uppsättning verktyg, men vi får aldrig glömma att det viktiga är hur dessa verktyg trakteras.

(Applåder)

Anf. 50 JOHAN PEHRSON (FP):

Herr talman! Vi har att debattera och senare i dag fatta beslut i mycket svåra frågor om vilka tvångsmedel staten ska få använda för att upprätthålla ordning och trygghet för människor i Sverige. Att flera av lagstiftningarna på det här området har varit tillfälliga beror på att de just är så svåra. Vi har redan vid deras införande velat markera att de ska ha en automatisk utvärdering, så att vi ska se att de fungerar innan vi beslutar oss för att de ska användas permanent.

Sedan ska man vara ärlig och säga att all lagstiftning vi beslutar här är tillfällig, för den kan ändras i morgon om vi i kammaren vill. Men här har alltså lagstiftningen redan funnits på plats, och jag vill påstå att den har gjort nytta. Jag återkommer till det.

Detta med hemlig rumsavlyssning, som flera av ledamöterna från andra partier har tagit upp, är särskilt komplicerat och tangerar verkligen kärnan i integriteten. Många människor som kan vara helt oskyldiga kan komma att få sin personliga integritet kränkt. Dock kan argumenten för en sådan åtgärd ändå överväga, eftersom det skyddsvärde som kan uppstå kan vara större.

Den lagstiftning vi har på det här området kom till genom en proposition som först lades fram av en mycket gammal socialdemokratisk regering under justitieministern Laila Freivalds, men den fick dras tillbaka eftersom den ansågs för undermålig. Sedan kom förslaget tillbaka under en senare socialdemokratisk justitieminister, nämligen Thomas Bodström. Nu har vi haft denna lagstiftning under ett antal år, och den har utvärderats.

Det här är en fråga som befinner sig i skärningspunkten mellan vad som är ett behov, vad som är ett rimligt ändamål och att det ska finnas en proportionalitet. Det ska bara få användas – och det framgår av varenda paragraf i de lagtexter som reglerar tvångsmedlen – när det finns misstanke om mycket grov brottslighet för att man ska kunna skydda mänskliga värden.

Sakfrågorna tycker jag att både Elin Lundgren, Socialdemokraterna, och Anti Avsan, Moderaterna, har gått igenom på ett bra sätt. Jag vill understryka att den utredning som nu ligger till grund till att vi nu permanentar en del av detta och också utvidgar skyddet när det gäller vad man får lyssna på, så att det alltså sker en förstärkning av integriteten, förutsätter

att vi har rejält med hängslen och livremmar. Vi ska så att säga ha kontroll över kontrollanternas. Det sker domstolsprövning, och vi har dessutom Sakerhets- och integritetsskyddsnämnden som i efterhand ska kontrollera att verksamheten bedrivs på ett lagenligt sätt och att ingen integritet kränks i onödan.

För Folkpartiets del vill jag understryka att vi är överens om tre andra åtgärder. Som Annika Hirvonen, Miljöpartiet, framhöll och som Folkpartiet också har krävt ska vi nu titta över hur vi ska få en sammanhållen myndighet när det gäller integritetsskydd. Exakt hur den ska se ut vill jag inte föregripa här, och det är det nog ingen som vill. Det pågår också en utvärdering av inhämtningslagen. Det är också väldigt viktigt.

Vi tittar också på det rent straffrättsliga skyddet för att stärka den personliga integriteten: Vad ska ske i det fall någon kränker den? Det är också åtgärder i denna levande materia.

Det här är en evig diskussion. De nya tekniska möjligheter som kommer används tyvärr inte minst av personer som vill skada andra människor. Då måste staten vara beredd att möta upp det hot som finns mot människors frihet och rätt att slippa utsättas för brott. Den aktiva debatt som Linda Snecker efterlyste är ständigt närvarande, och den kommer aldrig att upphöra. För varje tekniskt framsteg som görs kommer det nya krav på åtgärder för att staten ska kunna matcha detta.

De konventioner om mänskliga rättigheter som vi har skrivit på handlar inte bara om att vi ska skyddas från orimliga ingrepp från statens sida. Staten har också ett ansvar att skydda oss medborgare från helt orimliga angrepp på vår person, våra familjer eller våra hem. Annars måste vi återgå till en mer primitiv ordning med öga för öga och tand för tand, där man själv ska försvara sig. Det är ett mer barbariskt samhälle.

Lagarna reglerar en ordning som ska matcha det som hotar oss. Hur ser det då ut? Det har påståtts att det hela kanske inte gör så stor nytta. Man behöver inte träffa särskilt många poliser, antingen det är den öppna eller den hemliga polisen, eller företrädare för andra myndigheter för att få klart för sig att det är ett ganska tufft klimat där ute. Det finns områden där människor upplever att den svenska rättsstaten har checkat ut och att det är andra regimer som härjar.

Vi vet att terroristresor fram och tillbaka till Sverige är ganska allvarlig verksamhet som kan hota stora mänskliga värden och verkligen kränka integritet. Tänk om någon spränger en bomb här i julhandeln! Det har gjorts försök förr. Då kan man säga att det kommer att kränka personlig integritet så att det heter duga.

Vi har en narkotikatrafik som är utmanande. Vi har spioneri mot staten och mot våra svenska företag. Och vi har ett cyberkrig som pågår.

Jag kan säga att det utan de här åtgärderna är väldigt svårt för nationen Sverige att försvara sig och sina medborgare. De här tvångsmedlen är inget som vi sitter här och hittar på för att vi tycker att de kan vara bra att ha. De används i en verklighet för att värna Sverige, värna det öppna samhället och upprätthålla den här balansen.

Därför vänder jag mig mot att det här skulle vara ett, så att säga, ständigt pågående intrång. Jag tycker att vi har de hängslen och livremmar som behövs och som gör att vi kan säga ja från Folkpartiets sida till förslaget i betänkandet. Och jag lovar Vänsterpartiet att ni inte står ensamma kvar här och pratar om detta, utan vi gör det varje dag. Vi förstärker skyddet i detta

betänkande. Vi permanentar lagstiftningen. Rapporterna till riksdagen kommer att fortsätta att komma. Och vi har kontrollmekanismer för den här verksamheten, som per definition är obehaglig för alla, inte minst för oss liberaler.

Det är klart att det är en svår avvägning. Men man måste komma ihåg att det inte är någon annan som står upp för dig, Linda Snecker, om du hotas av en mycket obehaglig person som har för avsikt att förstöra livet för dig, dina nära, din familj eller vem det nu må vara. Då måste staten ha verktyg för att komma åt det här. Det finns en hotbild som är mycket allvarlig i dag. Därför yrkar Folkpartiet bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

(Applåder)

Anf. 51 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Johan Pehrson var inne på detta i sin avslutning. Jag tänkte inleda med att säga att en av statens viktigaste uppgifter är att förebygga brott och ingripa och skipa rättvisa när människor eller samhällsintressen utsätts för brottslighet. Den grova brottslighetens utbredning kräver att det finns effektiva redskap som är till nytta i det brottsbekämpande arbetet.

Att permanenta hemliga tvångsmedel, som vi diskuterar i riksdagen i dag, är betydelsefullt för att polisen och Säkerhetspolisen ska kunna använda viktiga verktyg i denna kamp. Det handlar, som flera debattörer tidigare har varit inne på, om hemlig rumsavlyssning, så kallad buggning, hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation samt hemlig kameraövervakning.

Flera av reglerna om dessa tvångsmedel finns redan i tidsbegränsade lagar. De går ut vid årsskiftet och föreslås bli permanenta, tillsammans med en del justeringar som det tidigare har redogjorts för.

I betänkande SOU 2012:44 gjordes en kartläggning av tillämpningen av lagarna angående hemliga tvångsmedel. Utredningen pekar på att de har lett till beaktansvärd nytta i den brottsbekämpande verksamheten och att det finns ett tydligt behov av att möjligheterna finns kvar. Utredningen slog fast att den praktiska tvångsmedelsanvändningen enligt gällande regelverk motsvarar högt ställda krav på rättssäkerhet och proportionalitet.

Vi har under debatten balanserat mellan brottsbekämpning och skyddet och värnandet av den personliga integriteten. Det är en oerhört viktig diskussion. Jag tycker att propositionen och betänkandet är väl avvägda i det avseendet. Det finns tydliga regler och bestämmelser i förslaget för hur, när och i vilka sammanhang hemlig rumsavlyssning får användas. Användningen rör brott där påföljden ska vara minst fyra års fängelse, exempelvis mord, dråp, människorov och grov mordbrand.

Hemliga tvångsmedel får endast användas där de antas underlätta en förundersökning eller förhindra att brott begås. I propositionen föreslås att fler tillstånd ska kunna ges till hemlig rumsavlyssning för att utreda brott som inte fullbordats. Det handlar exempelvis om förberedelser och stämpling till vissa brott – allvarliga brott.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Hemliga tvångsmedel
mot allvarliga brott*

När det gäller överskottsinformation från hemlig rumsavlyssning och preventiva tvångsmedel föreslås i propositionen att sådan information ska få användas i större utsträckning än i dag. Förändringarna innebär bland annat att information om en genomförd våldtäkt som fångas upp genom hemlig rumsavlyssning kan användas i bevissyfte.

Det bör inte förringas att användandet av hemliga tvångsmedel innebär ett ingrepp i den personliga integriteten. Därför måste det alltid göras en avvägning mellan intrånget i den enskildes integritet och det intresse som den föreslagna lagstiftningen nu har att värna. Samtidigt bygger tilltron till rättssamhället på att människor kan förlita sig på att en effektiv brottsbekämpning ger trygghet just när det gäller personlig integritet och egendom.

Jag menar inte att trivialisera debatten om den personliga integriteten – inte alls – men den som utsätts för grov brottslighet kan verkligen tala om att få sin integritet kränkt. Visst innebär exempelvis buggning, även under strikta former, en delvis förlorad integritet för den person som misstänks vara grovt kriminell, men i förlängningen innebär det också att en annan integritetskränkning kan undvikas, nämligen brottsoffrets. Därför yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och till alla förslag i propositionen. Jag välkomnar också att Miljöpartiet ställer sig bakom förslaget, så att det finns en bred uppslutning kring det.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 16.)

§ 10 Utökade befogenheter för civilanställda inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten

Justitieutskottets betänkande 2014/15:JuU3

Utökade befogenheter för civilanställda inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten (prop. 2013/14:232)
föredrogs.

Anf. 52 ELIN LUNDGREN (S):

Herr talman! Då var det dags för debatt om utökade befogenheter för civilanställda inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten.

Jag tycker att det är glädjande att se att samtliga partier är överens i det här ärendet, som handlar om att ta steg mot ett mer effektivt arbete inom bland annat polisväsendet.

I propositionen anför den förra regeringen att det är av kvalitets- och effektivitetsskäl som det finns ett behov av att i ökad omfattning kunna använda civilanställd personal inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten för uppgifter som det i dag bara är poliser som får utföra.

Avvägningen handlar om att utbildade poliser först och främst bör arbeta med arbetsuppgifter där en poliskompetens krävs. Det är väl känt att poliser är de enda som får arbeta med till exempel våld och tvång när så krävs. För att poliser i ännu större utsträckning ska kunna utöva den typen av polisuppgifter – vi är nog alla ganska överens om att så lite våld och

tvång som möjligt ska behövas – föreslås att vissa befogenheter inom utredningsverksamheten ska ges till civilanställda vid polisen och Ekobrottsmyndigheten.

Civilanställda utredare ska ha möjlighet att hålla fler förhör, delge information om förenklad delgivning och ges befogenhet att i vissa fall besluta om förverkande.

Det föreslås också att bilinspektörer ska ges ytterligare befogenheter. Bilinspektörerna är precis som de poliser som jobbar med trafikövervakning anställda inom polisen. Bilinspektörerna föreslås få befogenhet att besluta om vissa avgifter, få meddela förbud mot fortsatt färd i vissa fall, få befogenhet att ta hand om ett fordon's registreringsskyltar och få tillträde till fordon för kontroll av alkohol.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 januari 2015. Socialdemokraterna tycker att de är bra.

I det här ärendet hanteras också motioner med fokus på att göra polisutbildningen till en högskoleutbildning. Eftersom statsminister Stefan Löfven i sin regeringsförklaring sa att regeringen har för avsikt att leverera på det området har vi socialdemokrater valt att inte följa upp den motion som vi väckt i den mycket angelägna frågan.

Herr talman! Med det som bakgrund vill jag yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 53 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Herr talman! Tack, Elin Lundgren! Man kan aldrig nog lovorda Alliansens rättspolitik, och det tycker jag att du gjorde på ett föredömligt sätt. Du har också föredömligt föredragit varför alliansregeringen lade fram propositionen, vilka åtgärder alliansregeringen föreslog samt att vi nu gör detta gemensamt. Alliansens rättspolitik är nämligen bra för Sverige.

Från vår sida har vi haft höga ambitioner för rättspolitiken, och jag kan meddela att vi fortsatt har höga ambitioner för rättspolitiken. Jag tror att det är ett arbete vi ska fortsätta att värna i utskottet under åren framöver. Vi kommer att fortsätta flytta fram positionerna när vi ser att det behövs.

Bakgrunden är, som Elin Lundgren sa, att det är viktigt att polisarbetet löper smidigare. Vi har väldigt många duktiga poliser i Sverige, och vi har väldigt många duktiga civilanställda. Inte minst ska vi komma ihåg att vi har väldigt duktiga civilanställda utredare, och det är precis det propositionen vill fånga upp.

I justitieutskottet reser vi rätt mycket, åtminstone från Moderaternas sida. Vi kan konstatera att oavsett vilken polismyndighet vi har träffat lovordar man alltid de civila utredarna, vilket fantastiskt arbete de gör och att de ser till att brottsutredningar går vidare. Det är viktigt. Vi har nämligen stärkt upp polisen men samtidigt varit kritiska på en del punkter, och vi upplever att just utredningar ibland har tagit lite för lång tid – och kanske alldeles för ofta också lagts ned. Här har de civila utredarna en uppgift, och det är också bakgrunden till propositionen.

Efter den här debatten kommer trafikutskottet att debattera ett antal andra viktiga åtgärder alliansregeringen lade fram i slutet av sin mandatperiod. Det handlar bland annat om överträdelser inom cabotage och hur man ska kunna förhindra fortsatt färd. De här betänkandena hänger ihop, för vi behöver ha trafikinspektörer som har befogenhet att inte bara besluta

Prot. 2014/15:27
26 november

*Utökade befogenheter
för civilanställda inom
Polismyndigheten och
Ekobrottsmyndigheten*

om en avgift utan också stoppa fortsatt färd när det behövs. Utan den lagstiftning vi antar på det här området i dag blir den andra lagstiftningen, som vi också ska anta i dag, tandlös.

Det är alltså idel lovord om detta, och det är jag glad för. Sedan kan jag konstatera, vilket också nämndes, att Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har skrivit följdmotioner – med sedvanlig precision, det vill säga att man i en proposition som handlar om civilanställda har valt att motionera om poliser. Det är en annan arbetsgrupp man möjligen kunde tycka hör hemma på ett annat område. Medan propositionen handlar om befogenheter för redan anställda har Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, med sedvanlig precision, i stället pratat om utbildning i sina följdmotioner. I skriftspråk brukar man skriva ”sic!” efteråt.

Nu kan vi konstatera att S biter av skammens rodnad och lägger ned uppdraget. Det passade ju inte riktigt in här, med en hänvisning till en regeringsdeklaration vi över huvud taget inte vet om den kommer att kunna förverkligas. Jag är tveksam. Vänsterpartiet drar väl inte lika långtgående slutsatser men har ändå så pass mycket råg i ryggen att man låter bli att reservera sig. Man stannar dock kvar med ett särskilt yttrande.

Över huvud taget är jag lite förvånad över lättsinnigheten när det gäller rättspolitiken. Jag hade en interpellationsdebatt med inrikesminister Yge-man i fredags, och den handlade om just civilanställda. Socialdemokraterna har under flera år, gång på gång och vid varje tillfälle som över huvud taget har getts, talat om vikten av fler civilanställda. Det gjorde man i hela valrörelsen och även under åren dessförinnan. Det gick till och med så långt att man med stöd av bland annat Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna drev igenom ett tillkännagivande om att regeringen var tvungen att återkomma med åtgärder för fler civilanställda.

Vi var tveksamma, och vi pekade på tre punkter som talade emot det tillkännagivandet. För det första skulle polisen omorganiseras vid årsskiftet, vilket var rätt känt. För det andra fanns det budgeteffekter. Man kan inte vara så lättsinnig att man anslår 30 miljoner för något som kostar 300 miljoner; det är budgetdisciplin, påpekade vi. Vi hade också ett tredje skäl, nämligen att det kanske borde vara polisen själv som dimensionerar exakt hur det ska se ut.

Nu tyckte inte Socialdemokraterna det, utan de drev igenom tillkännagivandet. Därför blir jag lite förvånad över den enda egentliga första åtgärd den här regeringen har på rättspolitikens område. Budgetpropositionen i sig är nämligen ganska tunn och innehållslös, även om den är bra på det sättet att den fullföljer Alliansens rättspolitik. Det enda egna ställningstagandet man gör är dock att man avskriver sitt eget tillkännagivande. Det mest fascinerande är att man gör det med samma argument som vi använde när vi sa att det inte är en bra idé.

Man kan ju fundera på hur det här har kommit till, och det jag kan konstatera efter fredagens debatt med inrikesministern är att han menar att Socialdemokraterna äntligen har hamnat rätt. Då vill jag säga: Grattis!

Herr talman! Jag vill påpeka att vi från Alliansens sida, trots att vi nu sitter i opposition, kommer att göra likadant som vi gjorde i regeringsställning. Vi kommer att ta rättspolitikerna på allvar. Vi kommer inte att lämna några tillkännagivanden bara för okynnes skull, utan vi kommer att göra det som är en rätt och bra politik för Sverige. Vi kommer att se till att det

kommer tillkännagivanden, men det är också någonting vi kommer att kunna stå för när vi åter hamnar i regeringsställning.

Med anledning av det yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet, herr talman, och önskar även de nya majoritetspartierna lycka till.
(Applåder)

Anf. 54 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! Det har redan redogjorts för detaljerna i förslaget i betänkandet, så jag tänkte uppehålla mig mer vid den principiella frågan.

Det jag tycker är bra med förslaget är att man går ifrån vissa kanske principiella uppdelningar som tidigare har funnits inom polisen och Ekobrottsmyndigheten och i stället fokuserar på vad som är effektivt för att uppnå de viktiga mål för brottsbekämpning som dessa myndigheter alltid bör sätta främst. Det handlar om att ta vara på den kompetens som finns hos alla medarbetare på myndigheterna – inte bara hos de civilanställda, skickliga medarbetarna utan också hos poliserna. Man frigör nämligen polisernas tid; i stället för att gå in och göra de här åtgärderna kan poliserna göra det de är allra bäst på.

Jag tycker att detta är mycket klokt, och jag tycker att det är frågan om kompetens och hur man bäst använder den som gör att de motioner som har väckts av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet faktiskt hör hemma i diskussionen. Vi måste hela tiden vara öppna för att diskutera vilken typ av kompetens som behövs inom de brottsbekämpande myndigheterna och hur man bäst tillägnar sig den, likaväl som hur man sedan använder sig av den kompetens bland medarbetarna som redan finns där.

Jag yrkar naturligtvis bifall till förslaget i betänkandet men vill ändå reflektera lite kring detta med en högskolebaserad polisutbildning. Det är något Miljöpartiet tycker är på tiden, och vi ser fram emot att det kommer att genomföras. Vi står nämligen inför nya utmaningar på kriminalitetens område, och brottsbekämpningen behöver möta detta. Jag tror att det är hälsosamt och gynnsamt för de brottsbekämpande myndigheterna att luckra upp de vattentäta skotten mellan civilanställda och poliser och även att titta på vilka av de kompetenser som finns på högskolorna polisen kan behöva.

Jag tycker alltså att det är fullt rimligt att ha den diskussionen i ett sammanhang, och jag hoppas att vi kan nå lika bred enighet i den frågan som vi har gjort i det här betänkandet.

Anf. 55 LINDA SNECKER (V):

Herr talman! Enligt betänkandet ska civilanställda inom polisen och Ekobrottsmyndigheten få utökade befogenheter för att göra vissa av polisens uppgifter. Förslaget innebär till exempel att civilanställda ska få rätt att hålla vissa förhör, hantera förenklad delgivning och besluta om förverkande. Det är uppgifter som poliser tidigare var tvungna att involveras i, och nu kan den civilanställda utföra arbetsuppgifterna utan att behöva tillkalla en polisman. Det är en jättepositiv utveckling.

Polisen och Ekobrottsmyndigheten är väldigt stora arbetsgivare. Vid polisen finns i dag ca 28 400 anställda. Av dem är ca 20 000 polismän och 8 400 polisanställda.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Utökade befogenheter
för civilanställda inom
Polismyndigheten och
Ekobrottsmyndigheten*

Självfallet ska arbetsfördelningen göras efter kompetens inom myndigheten. Men hierarkier och gamla vanor får inte stå i vägen för att även polisen ska bli en modern myndighet.

Att civilanställda nu ska kunna arbeta med att meddela förbud, ta hand om registreringsskyltar, kontrollera alkolås, hålla förhör och sådant som tidigare bara poliser kunde ha som arbetsuppgifter är en bra utveckling. De anställda inom polisen är ju inte bara poliser. De är jurister, statsvetare, ekonomer, lönehandläggare, städare och HR-personal. Polisen är med andra ord precis som vilken myndighet som helst med en blandning av olika personalkategorier. Och precis som på vilken arbetsplats som helst måste blicken stundtals lyftas för att se vilka effektivitetsåtgärder som kan göras för att få en smidigare och tryggare myndighetsutövning.

Utredningen om den framtida polisutbildningen konstaterar i betänkandet *Framtidens polisutbildning* att polisen har ett behov av ökad och breddad kompetens. Utredningen föreslog mot denna bakgrund bland annat att polisprogrammet skulle bli en högskoleutbildning. Utredningen föreslog vidare att behovet av specialister skulle tillgodoses, dels genom att personer med polisexamen skulle kunna ges möjlighet att studera vidare på en högre nivå inom högskolan, dels genom att personer med redan befintliga specialistkunskaper skulle ges den utbildning som behövdes för att arbeta inom polisen. Det här är väldigt bra.

Vad som är roligt är att Krister Hammarbergh från Moderaterna verkar vara förvånad över att fler ibland tycker att Alliansens arbete är bra. Det är väl inte så förvånande. Ibland har ni ju haft era små höjdpunkter. Men Krister Hammarbergh verkar inte riktigt kunna ha två tankar i huvudet samtidigt, och det måste vi kunna ha som politiker, Krister. Vi måste kunna tänka lite större än på bara en liten punkt i taget. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har lagt in i betänkandet att polisutbildningen ska bli en högskoleutbildning, men det står inte i kontrast mot de civilas utökade befogenheter. Det behövs flera tankar i huvudet samtidigt.

Det är oerhört viktigt att staten är en god arbetsgivare med en god löneutveckling, kompetensutveckling och sjysta anställningsvillkor. Det kan statliga myndigheter bara bli om de har en bra personalpolitik som ständigt är under utveckling. Det gäller hela rättsväsendet. Den debatt som vi har i dag skulle kunna implementeras på andra myndigheter. I Sveriges domstolar skulle domstolssekreterare kunna ges större befogenheter. Åklagarmyndigheten skulle kunna ge alla sina högskoleutbildade sekreterare mer ansvar. Det finns utvecklingsområden där så kallad civil personal inte innebär konkurrens för polismän eller rådmän utan snarare är ett komplement i en bra myndighetsutövning.

Att polisutbildningen behöver reformeras vet vi sedan länge. Det är en förutsättning för en nödvändig utveckling av polisyrket. Vänsterpartiet anser att utbildningen måste bli högskoleutbildning med starkare band till polisverksamhet. Att utbildningen blir en del av den reguljära högskolevärlden innebär också att forskning och samverkan med andra utbildningsområden kan utvecklas.

Förhoppningen är att det blir en positiv dubbeleffekt, att den nya polisutbildningen och ett nytt sätt att organisera arbetet tillsammans med den civila personalen kan leda till en positiv löneutveckling för samtliga delar av personalen. Och jag hoppas att arbetsmarknadens parter tycker det samma, för framtidens poliser behöver vara mer välutbildade för att de ska

kunna specialisera sig. För att kunna rekrytera de mest lämpliga till polisycket måste polisen kunna erbjuda just de här möjligheterna. Yrket behöver breddas så tillvida att andra kunskaper än rent polisiära tas bättre till vara. Här har polismyndigheten redan börjat arbeta med den nya organisationen, men det finns mer att göra. I sammanhanget är det viktigt att påpeka att även specialiseringar är viktiga, och de får inte utvecklas på bekostnad av allmäntjänsterna, utan det bör finnas en god balans.

Vänsterpartiet har tidigare i motioner lagt fram förslag om specialisering vad gäller miljöbrott och arbetsmiljöbrott men också gällande djurskydd. Andra exempel där mer specialisering behövs är it-relaterad brottslighet, våld mot kvinnor, sexualbrott och ekonomisk brottslighet.

I ärendet har Vänsterpartiet lämnat ett särskilt yttrande angående vikten av att polisutbildningen görs till en högskoleutbildning, något som regeringen nu arbetar med. Det gläder mig mycket, och jag kommer att följa ärendet väldigt noga.

Anf. 56 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Jag ska be att få gratulera Linda Snecker till att ha så många tankar, även om hon ibland får akta sig så att de inte snurrar runt lite grann.

Vi har en liten tradition i Sveriges riksdag, nämligen att hålla oss till ämnet. Det blir liksom lättare att sortera upp saker på det sättet. Det är till och med så att vi är ganska strikta i våra betänkanden. Du kommer att upptäcka att vi i vår kommer att ha sex olika motionsbetänkanden att behandla, en om processrätten, en annan om brottsoffren, ytterligare en om en annan straffrätt och så vidare. Just när vi hanterar brottsoffer brukar vi inte ta in straffrätten, eftersom den hör hemma i ett annat betänkande. Det är naturligtvis en tradition och en praxis som man kan förändra, men den diskussionen får du ta med oss övriga, Linda Snecker.

Har man tanken att man ska lösa problemet med att civila utredare har för lite befogenheter gör man det inte bäst genom att diskutera en annan personalgrupps utbildning. Det var min poäng.

När jag nu ändå har begärt replik ska jag passa på att ställa en fråga. Ni stod ju bakom tillkännagivandet om att det behövs fler civilanställda. Regeringen, där ni inte får ingå, har sagt att det nog var en dålig idé. Står du fast vid Vänsterpartiets tillkännagivande?

Anf. 57 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Jag tackar för den administrativa genomgången – det verkar vara ett älskvärt ämne för manliga riksdagsledamöter att förklara hur saker och ting går till – även om den inte var helt nödvändig.

Krister Hammarbergh konstaterar att Vänsterpartiet inte ingår i regeringen. Nej, det gör vi inte.

(KRISTER HAMMARBERGH (M): Det var ett administrativt påpekande.)

Herr talman! Det är inte ens ett administrativt påpekande, utan det är ett politiskt faktum.

Vänsterpartiet ingår inte i regeringen, och Vänsterpartiet driver Vänsterpartiets politik. Ibland gör vi överenskommelser med regeringen. Den politik som vi har drivit tidigare kommer vi att fortsätta driva.

Jag ser inte någon konkurrens mellan att tala om både polisutbildningen och civilanställdas befogenheter. Det är *en* myndighet vi talar om. Vi kan inte bara tala om olika personalkategorier. Vi måste se helhetsbilden. Det är vårt ansvar som politiker.

Anf. 58 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Ja, det är viktigt att vi tar ansvar som politiker, men det är samtidigt viktigt att vi håller reda på vad vi talar om.

Nu var min fråga, och den är ganska specifik: Står ni i Vänsterpartiet bakom det tillkännagivande som ni gjorde för två år sedan, eller har ni, som regeringen gjort, backat i frågor? Det är den specifika frågan, och den kan besvaras med ett ja eller nej.

Anf. 59 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Ja.

Anf. 60 JOHAN PEHRSON (FP):

Herr talman! Som en kollega till mig teaterviskade i bänken är det otroligt mycket debatt om ett ämne som det tydligen råder bred politisk enighet om här. Men detta förhindrar inte heller Folkpartiet att gå upp i talarstolen och ge några synpunkter på verksamheten och hur vi får en mer effektiv polis.

Herr talman! Det här handlar om hur vi får en mer effektiv polis, en mer effektiv polisorganisation och mer trygghet och minskad brottslighet.

Man ska se detta betänkande om att vi ger mer befogenheter till duktiga civilanställda – ofta specialister i syfte att öka tryggheten, inte minst på våra vägar – vid sidan av andra åtgärder vi nyligen beslutat i riksdagen. Till exempel har vi låtit åklagarna flytta över lite av sin beslutsbefogenhet till svensk polis, bland annat vad gäller åtgärder i ungdomsmål, för att få ett mer effektivt fungerande rättsväsen och rättskedja. Med resurser på plats och snart även en mer effektiv organisation på plats får vi förutsättningar för en bättre fungerande svensk polis.

Det dyker upp en massa andra ämnen i betänkandet som är svåra att låta bli att kommentera. Viktigt är självklart ledarskapet, verktygslådan och straffsatserna i övrigt som talar om hur polisen ska prioritera sitt arbete. Regeringen kan skriva hur många regleringsbrev som helst, och riksdagen kan bestämma vad den vill. Polisen är dock skyldig att titta på vilka straffsatser som finns för att se vilka brottstyper som ska prioriteras. Här finns mer att göra från denna kammare, och det återkommer vi till.

Jag är glad att höra att både Vänsterpartiet och Miljöpartiet hyllar fler experter i svensk polis. Det har inte varit självklart eftersom det finns ett visst motstånd mot detta från polisfackligt håll. Jag håller nästan med polisens fackförbund om allt, men just här har vi haft en konfliktlinje eftersom det finns en övertro på att man ska vara polisutbildad.

Det är en av Sveriges mest populära utbildningar, men den är tydligen undermålig enligt den nytilträdde regeringen och måste göras om. Men den är som sagt väldigt populär, så den kan ju inte vara så dålig.

Facket vill gärna att man ska ha en polisutbildning. Jag förstår det, för det ligger i deras intresse. Men ska vi ha experter på it-brott, på våld i nära relationer och på ekobrott krävs helt annan kompetens där vi snarare kan hänga på viss poliskompetens. Det är detta vi öppnar för, och det är den vägen vi ska gå för att få den bästa mixen av personer som jobbar inom polisen.

Därför är det glädjande att höra att också V och MP tar tydlig strid med polisfacket på detta område. Det är utmärkt.

Herr talman! Det är inte så mycket mer att orda om. Det är ett betänkande som tillsammans med andra vad gäller att flytta om befogenheterna i rättskedjan skapar en mer effektiv polis och förhoppningsvis minskar brottsligheten och ökar tryggheten.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 61 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag instämmer i det eniga utskottets förslag om att det finns behov av att vissa arbetsuppgifter som i dag endast får utföras av polismän ska få utföras av civilanställda. Förslagen i propositionen innebär att civilanställda ska ha möjlighet att hålla fler förhör, delge information om förenklad delgivning och besluta om förverkande i vissa fall.

I propositionen föreslås också att bilinspektörer ska ges ytterligare befogenheter, vilket tidigare debatterer redogjort för. Bilinspektörer arbetar huvudsakligen med tillsyn av yrkesmässig trafik och utgör ungefär 25 procent av den personal hos polismyndigheterna som arbetar inom området yrkesmässig trafik.

Efter denna debatt behandlas två betänkanden från trafikutskottet om cabotagebestämmelser och klampning. Krister Hammarbergh redogjorde i sitt anförande tidigare för hur förslagen hänger ihop, och tillsammans med förslagen från trafikutskottet leder det till en förbättrad och mer trafiksäker situation på våra vägar.

Det är viktiga förändringar för att uppnå en sundare konkurrens på lika villkor i transportbranschen. Polisen behöver arbeta mer effektivt och ha bättre redskap för att kontrollera att lagar och regler följs. Det är viktigt med en hög trafiksäkerhet på våra vägar. Det finns också en utbredd frustration inom svensk åkerinäring på grund av vad som uppfattas som marknadsstörningar när regler inte följs.

Kristdemokraterna förespråkar en fungerande marknad inom åkerinäringen. Åkerinäringen svarar för 4 procent av bnp och sysselsätter 86 000 personer.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag och ser fram emot trafikutskottets diskussion och eftermiddagens beslut. Till tv-tittarna säger jag: Missa inte nästa avsnitt!
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 16.)

§ 11 Sanktionsavgift för överträdelse av cabotagebestämmelserna

Trafikuskottets betänkande 2014/15:TU2

Sanktionsavgift för överträdelse av cabotagebestämmelserna (prop.
2013/14:234)
föredrogs.

Anf. 62 KARIN SVENSSON SMITH (MP):

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Det vi har talat om i kammaren och som också är en debatt utanför kammaren är hur man ska åstadkomma rättvisa villkor i trafiken. Såväl när EU bildades som när Sverige gick med har det varit ett axiom att det ska vara fri rörlighet över gränserna. Det bejakar vi, men samtidigt ser vi det som en viktig uppgift att ta ansvar för såväl miljön som de arbetsförhållanden som finns inom transportnäringen.

Vi vill också bejaka företags möjlighet att kunna bedriva en rättvis näringsverksamhet på lika villkor. Men som har blivit väl exponerat i medierna det senaste året är så inte fallet i dag. Därför är det välkommet att regeringen har lämnat denna proposition som vi har övertagit. Vi vill gärna gå längre, men i väntan på det står vi bakom de förslag som nu finns.

Vi vill som sagt att regeringen går längre, och därför gör trafikuskottet ett tillkännagivande till regeringen om att nivån på sanktionsavgifterna behöver höjas.

Ett andra tillkännagivande handlar om att ge möjlighet att införa krav på att medföra internationella frakthandlingar under färd.

Det tredje tillkännagivandet gäller att beställaransvaret ska utvidgas, för frågan om vem som har ansvar är viktig. I dag kan man sätta sig ned kring ett bord och komma överens om vad som borde gälla. De flesta av oss tycker nog att det är rimligt att man iakttar bestämmelser med rimliga arbetsvillkor för dem som arbetar, att man har lastsäkring, att man följer trafiksäkerhetsbestämmelser, att man iakttar miljöregler, har bra bränslen och så vidare.

Det är inte så svårt att komma överens om, men när det sedan gäller frågan om vem som har ansvar för att detta ska genomföras har vi i dag inte tillräckliga regler och framför allt inte sanktionsmöjligheter. Det är detta som betänkandet är en liten del av.

I riksdagen kan vi fatta beslut och göra lagändringar, men för att de ska vara meningsfulla måste vi se till att de efterlevs. Därför gör de förändringar som sker inom polisväsendet mig lite orolig. Ska detta bli verklighet måste man ha yrkesmässig kompetens och tid och kraft att ägna åt det.

Här finns en korrespondens med vilka sanktioner vi har. Är något olagligt men straffet för att överträda det litet är det inte proportionerligt rimligt att polisen ägnar mycket tid åt att övervaka att bestämmelsen efterlevs.

Liksom vi tror jag att sunda delar av åkerinäringen önskar att straffen blir tuffare så att man kan motivera en större polisinsats för att lagarna ska efterlevas.

Jag kommer från Skåne, vilket hörs på min dialekt. Vi har en stor andel lastbilstransporter i vägnätet. Jag tror att många privatpersoner förvisso har förståelse för att varor måste fram men känner en viss oro över att frakter framförs på villkor som inte är sunda. I trafikuskottet får vi motta vittnesomdömen. Man kan också via åkeritidningar och annat ta del av att

det i dag är svårt för en ärlig företagare med rimliga villkor för sina anställda att konkurrera med dem som inte har det.

Själva syftet med att införa sanktionsavgifter för överträdelse av cabotagereglerna är att med bejakande av varors fria rörlighet inom EU motverka social dumpning. Från Socialdemokraternas och Miljöpartiets sida vill vi gå längre, men i väntan på det är regeringens förslag välkomna. Det ställer vi oss bakom.

Anf. 63 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Det betänkande vi nu ska behandla har mycket stor betydelse för den svenska åkerinäringen.

Det handlar om de sanktionsavgifter som i och med denna proposition införs för överträdelse av cabotagebestämmelserna men också om krav på att medföra frakthandlingar i lastbil, om beställaransvar och om krav på att de som kör för ett åkeri ska vara anställda där. Det är frågor som alla varit uppe och diskuterats mycket på de möten vi har haft genom åren med svensk åkerinäring och de anställdas organisationer och även här i kamraren. I grunden handlar detta om att vi ska ha konkurrens på lika villkor.

Herr talman! Först har vi sanktionsavgifterna. I propositionen anges inte hur höga dessa avgifter ska vara, men efter kontakter med departementet erfar jag att de kommer att sättas till 40 000 kronor. Det framförde vi under vårriksdagen som ett krav, och efter en del diskuterande ansåg den gamla departementsledningen att det var en rimlig nivå, som den nya nu bekräftar. Det är bra och ger förhoppningsvis också effekt.

Om det visar sig att det ändå är en för låg nivå får man återkomma så att vi kan beivra den olagliga inrikestrafiken, men den dagen den sorgen. Nu ska vi genomföra detta.

Sedan har vi frågan om frakthandlingar. Här har vi nått enighet i utskottet om att kravet på att internationella frakthandlingar ska medföras i lastbilen ska genomföras. Vi lämnar det som ett tillkännagivande till regeringen, och här måste tilläggas: den nya regeringen. Den gamla som vi hade före sommaren ville inte införa detta, men utskottet har en annan åsikt. Jag tror mig veta att den nuvarande regeringen har samma ståndpunkt som utskottet.

Herr talman! När det gäller frågan om beställaransvar var jag i förra veckan på en konferens i Malmö anordnad av Sveriges Åkeriföretag. Där pratade många av föredragshållarna om dessa frågor.

Åkeriföretagen själva, polisen, Skatteverket – ja, det fanns en stor upplutning bakom kraven på att de som beställer en transport måste se till sitt ansvar att transporten sker som en fair transport och att man inte bara kan se till lägsta pris. Det kan bara tolkas som att det tillkännagivande utskottet nu ger om att regeringen ska komma tillbaka med förslag som ser över beställaransvaret är i god jord. Den gamla regeringen ansåg att vi inte behövde göra något åt detta. Det anser inte branschen, och utskottet följer här branschen. Det är bra.

På samma konferens glädde jag mig åt beskedet från Moderaterna. Den av deras representanter som kom från trafikutskottet förde fram att vi nu inom EU snarast måste verka för att cabotagebestämmelserna verkligen hålls, något som sju regeringar som företrädare för sju länder tidigare krävt av EU-kommissionen.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Sanktionsavgift
för överträdelse
av cabotage-
bestämmelserna*

Bland annat Danmark, Tyskland och Frankrike men inte Sverige fanns med bland de länder som skrev under denna framställan. Den tidigare regerings hållning var ju att vi skulle avreglera hela transportbranschen, och därför ansåg man sig inte behöva skriva under en sådan deklaration. Det var något som de här sju länderna kraftigt motsatte sig, och den dåvarande regeringen i Sverige kunde som sagt inte skriva under.

Det var tydligen bra för Moderaterna att hamna i opposition, för då orkade man se hela problematiken. Jag hälsar med tillfredsställelse att vi nu på denna punkt kan lägga gammal oenighet bakom oss och föra fram kravet att Sverige ska vara med och driva på EU i frågan. Det tycker jag är väldigt bra.

Herr talman! Den punkt där vi skiljer oss i detta betänkande är den så kallade holländska modellen. Det handlar om något som egentligen borde vara självklart, nämligen att en chaufför som kör åt ett åkeri också ska vara anställd där, som en huvudregel.

Jag kan se många fördelar med ett sådant system. Det blir svårare för oseriösa företag att dumpa löner genom inhyrd personal, det blir definitivt svårare för utländska företag att konkurrera ut svenska företag och det motverkar gisslet med falska egenföretagare.

Sedan får det en annan effekt som har varit uppe till diskussion nu i dagarna: Det blir lättare för ett svenskt system där vi ser till att Transportstyrelsen kan meddela de företag som har en åkare anställd om hans körkort är indraget. I dag finns det inget sådant system som fungerar.

Med tanke på domen i Sundsvall i veckan kanske det skulle vara en önskad bieffekt av ett sådant system. Det skulle vara mycket lättare för de åkeriföretag som anställer folk att se om den anställda verkligen har ett giltigt körkort och inte ett falskt från något annat land.

Det finns också svårigheter med modellen. De är hur vi ska se på tillfälliga arbetstoppar i företagen och hur man mellan olika företag kan samarbeta för att kunna ta ett större jobb. Det är saker och ting som det inte finns något automatiskt svar på.

Vi är positiva till modellen men kan i dagsläget inte säga att den till varje pris ska införas. Vi tror att vi denna väg kan stärka svensk åkerinäring, men vi är långt ifrån tvärsäkra. Därför vill vi ta ställning efter en utredning som gärna belyser frågorna på ett allsidigt sätt.

Med det, herr talman, yrkar jag bifall till förslaget i betänkande TU2. (Applåder)

I detta anförande instämde Johan Andersson, Monica Green, Lars Mejern Larsson, Rikard Larsson, Teres Lindberg, Pia Nilsson, Jasenko Omanovic och Suzanne Svensson (alla S) samt Karin Svensson Smith (MP).

Anf. 64 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Lastbilarna blir fler och fler. Till skillnad från personbilstrafiken ökar utsläppen från de tunga fordonen. Nu höjs krav på att politiken ska agera.

Statistik från Trafikverket visar att klimatutsläppen från personbilstrafik har minskat med 16 procent sedan 1990, medan utsläppen från lastbilstrafik har ökat med 52 procent. En orsak är att de senaste årens miljöåtgärder har varit inriktade på personbilar.

Det har varit mycket tydligare incitament på personbilssidan. När det gäller lastbilar har man valt att inte fatta aktiva beslut om långsiktiga styrmedel. Samtidigt är det en ohållbar situation på många sätt inom åkerinäringen, som vi hört tidigare här.

Allt fler inrikestransporter sker med utländska åkerier som betalar låga löner långt under kollektivavtalsnivå. Många chaufförer pressas att bryta mot både arbetstidsregler och trafikregler. Detta är även negativt för klimatet, då det inte finns regler som styr mot klimatmålen, utan prispressen gynnar godstransporter på väg före godstransporter på järnväg i allt högre grad.

Enligt en studie på Lunds tekniska högskola är det tusentals utländska lastbilar som aldrig lämnar Sverige trots att reglerna säger att de ska göra det efter en vecka. Studien visar också att fordonen inte håller sig till regelverket och att många inte har transportsedlar, så kallade CMR-fraktsedlar. För att styra upp detta är det angeläget att införa sanktioner som ger effekt.

Det är övergångsregler vi ser på cabotagesidan som har ifrågasatts av åkerinäringen över huvud taget. Det här är bara ett första steg. EU vill gå längre, vilket inte är bra om man ser till den inhemska näringen.

Dessutom innebär harmoniseringen att man dumpar priserna, vilket inte är bra för klimatet, när vi ser vilka utsläpp som lastbilarna står för.

Enligt många forskare har vi bara ett tidsfönster på tio år på oss för att vända utvecklingen och agera för en klimatomställning. Vi ser redan att fler och fler extrema väderhändelser stressar oss att agera fortare. Vi ser snökaoset i USA nu, översvämningar som skapar kaos i ett flertal länder i Europa med flera döda och bilar som spolats av vägarna samt infrastruktur som kollapsar. Det är bara början, om vi inte agerar mycket kraftfullt.

Genom att styra upp lastbilsbranschen kan vi göra att det blir lättare att nå miljömålen, och vi kan komma åt de oacceptabla arbetsbördor för anställda som vi ser.

Vänsterpartiet skulle därför gärna se den tydliga modell som man har i Holland, där man har reglerat lastbilsbranschen och skapat en bättre arbetsmiljö. Holland har visat sig vara det land där man inte har dumpat lönerna för lastbilsförarna i samma grad som i andra länder.

Det är ett sätt att möjliggöra att se kollektivavtal för de anställda, för att de ska ha rimliga arbetsvillkor, för att skapa en säker arbetsmiljö och trafiksäkerhet och för att kunna få bättre konkurrens gentemot järnvägen, så att vi faktiskt har klimatnytta i vår transportpolitik, har incitament som styr om från väg till järnväg, eftersom vi behöver rädda vårt klimat.

Vi står inför vår största utmaning, och det är inte fel att våga tänka om och storsatsa. Jag är därför glad att det nu råder enighet i utskottet om att vi ska skärpa kraven. Men jag tycker att det är synd att vi inte kunde gå på den holländska modellen och styra upp arbetsförhållandena direkt, för det hade varit bättre. Men det är bra att vi tar vissa steg framåt och närmar oss bättre lösningar. Jag hoppas att vi kommer att se ännu tydligare lösningar framöver.

Anf. 65 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! I dag ska vi debattera trafikutskottets betänkande TU2, som handlar om sanktionsavgifter vid överträdelser av cabotagereglerna.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Sanktionsavgift
för överträdelse
av cabotage-
bestämmelserna*

Betänkandet behandlar alliansregeringens förslag och proposition. Bestämmelserna kommer att träda i kraft den 1 januari 2015.

Förslaget innebär att den som bryter mot cabotagereglerna får betala en sanktionsavgift direkt vid vägen. Tidigare var det böter, men det var många som lyckades slippa undan dem och inte betala dem. Nu ska det tas ut en avgift direkt vid vägen vid brott mot cabotagereglerna.

Vi kräver också att man har med sig handlingar i bilen som kan styrka att cabotagetrafiken utförs på det sätt som är lagligt. Vi har lyssnat in remissinstanserna och föreslår att avgiften blir 40 000 kronor om man bryter mot cabotagetrafikens regelverk. Vi föreslår också att man ser över beställaransvaret och eventuellt inför samma modell som i Finland.

Herr talman! Vi har en tuff situation ute på våra vägar. De som kör lagligt slåss med dem som fuskar och kör olagligt för att kunna dumpa sina transportpriser. Det är helt oacceptabelt.

Vi är beroende av lastbilstransporter för att klara landets verksamhet. Vi måste få varor, förnödenheter, material med mera till våra butiker och företag runt om i landet. Utan det arbetet skulle Sverige mycket snabbt stanna.

Men det är en stenhård konkurrens ute på våra vägar, och en del oseriösa företag och chaufförer försöker konkurrera ut seriös åkeriverksamhet. Detta har vi i Alliansen arbetat med nu under cirka två och ett halvt års tid. Vi har på olika sätt försökt hitta lösningar. Flera åtgärder är redan vidtagna, och några till kommer genom detta betänkande.

Herr talman! Efter trafikutskottets utredning om konkurrens på våra vägar, där drygt tio förslag på tänkbara åtgärder för att lösa detta presenterades, har Alliansregeringen genom olika departement, Transportstyrelsen, polisen, åklagare, Skatteverket, Trafikverket, Sveriges Åkeriföretag, Ekobrottsmyndigheten, Transportgruppen med flera arbetat med frågan. Många förslag har redan tidigare satts i sjön, och andra kommer upp här i dag för beslut.

Vad har vi då gjort hittills? Vi har tagit beslut om att polisen ska bli en enda myndighet i stället för som i dag 21. Det är nu viktigt att detta fullföljs på ett bra sätt, så att vi verkligen får ut effekterna av denna förändring. Det är viktigt att vi följer upp.

En förhoppning hade varit att den nya, polisansvariga inrikesministern Anders Ygeman hade varit närvarande här i dag i debatten och hade förklarat hur han har tänkt lösa problemet på våra vägar. Men tyvärr är inte ministern här i dag.

Polisen får nu också möjlighet att anställa fler med specialkompetens som sedan kan få polisiära befogenheter. Det underlättar för anställning av specialkompetens, vilket oftast är nödvändigt inom trafikpolisen. Nu är det viktigt att polisen också verkligen ser till att anställa fler trafikpoliser, vilket behövs på våra vägar.

Åklagaren har sedan november 2012 samlat sin specialkompetens i Karlskrona och Östersund, för att kunna behandla trafikbrotten och yrkes trafikbrotten mer effektivt. Tidigare hamnade många ärenden av den här arten i papperskorgen.

Transportstyrelsen har arbetat fram ett register på skötsamma åkeriföretag, vilket kommer att underlätta för seriösa företag som vill beställa en transport att verkligen välja rätt företag.

Transportstyrelsens företagskontroller har ökat. Där kan man hitta de företag som sätter i system att bryta mot lagar och regler. Det är viktigt att i det fortsatta arbetet följa upp detta, så att vi får en tillämpning och också sanktionsavgifter som står i proportion till brottet. Det är viktigt att vi ser över dessa sanktionsavgifter. Är det rimliga avgifter för våra svenska åkeriföretag? Detta behöver belysas och utvärderas.

Bötesnivåerna behöver också få en översyn. Men det är viktigt att vi gör det i dialog med branschen, så att vi hittar rätt nivå för respektive brott.

Trafikverket arbetar med att få fram fler säkra uppställningsplatser. Det är viktigt att följa upp det, så att vi verkligen får fram de rastplatser som vi efterfrågar, för att minska brottsligheten utmed våra vägar. Inom branschen letar man själv bra avtal för uppställningsplatser. Men vi behöver få transportköpare att välja säkrare bilar, kanske avstå från kapellbilar och i stället välja hela skåp när de beställer en transportbil. Försäkringsbolagen behöver också engagera sig mer i det här arbetet.

Herr talman! Alliansregeringen införde ett första steg i beställaransvar som innebär att man kan fälla den som uppenbarligen väljer att köpa en olaglig transport. Nu går vi vidare och vill se över möjligheten att införa samma beställaransvar som i Finland. Med tanke på att detta redan finns i Finland utgår vi från att förslaget kommer tillbaka mycket snart till riksdagen för beslut. Detta måste regeringen prioritera. Ett utökat beställaransvar kommer att minska intresset från oseriösa beställare och i stället öka intresset att välja en laglig transport.

Herr talman! Vi har gjort försök med alkobommar som har slagit väl ut och som ska permanentas, för att få bort onyktra chaufförer. Det arbetet måste regeringen snabba på, så att det inte hamnar i långbänk. Det är nu viktigt att vi får upp bommar i våra hamnar, broar och gränsstationer där vi kan kolla nykterhet, körkort och eventuellt andra brister.

Polisen utreder hur omfattande körkortsfusket är inom yrkestrafiken, hur många falska körkort som finns och hur vi kan stoppa detta. Även här måste polisen prioritera arbetet och se till att få bort förare som saknar körkort och fuskar med förarkorten. Det är inte acceptabelt att det kör omkring lastbilschaufförer i landet utan körkort och utsätter alla för stora trafikfaror. Detta måste regeringen ta tag i omgående med full kraft. Om inte det sker får trafikutskottet se till att det blir gjort.

Herr talman! I nästa betänkande som vi ska behandla i dag föreslår vi att klampning ska införas, vilket gör det möjligt för polisen att låsa fast lastbilar och tvinga deras chaufförer och ägare att göra rätt för sig innan transporten kan fortsätta. Vi föreslår också i nästa betänkande att klampningen ska vara längre än 24 timmar om det behövs och ber regeringen att skyndsamt komma tillbaka med ett förslag på hur det ska lösas.

Enligt detta betänkande ska det ges möjlighet att ta ut en sanktionsavgift på 40 000 kronor om man bryter mot cabotagetrafiken, och avgiften ska betalas direkt vid vägen, detta för att det ska vara kännbart och tillräckligt avskräckande att bryta mot cabotagereglerna.

Herr talman! Vi kräver också att chauffören eller åkeriet kan visa upp frakthandlingar direkt på plats.

Vi har haft en tät dialog med branschen och dess företrädare under hela arbetets gång, och den dialogen kommer att fortsätta.

Åkerinäringen arbetar med att ta fram ett tydligt avtal för Fair Transport för att det ska vara lättare att välja rätt företag.

Vi vet också att Skatteverket och stora branschorganisationer jobbar med förslag på hur vi ska komma till rätta med falska F-skattare och åkerier som smiter från skatt och sociala avgifter genom att skriva sig i ett annat land och sedan jobba i Sverige.

Herr talman! Det är viktigt att regeringen nu tar tag i de problem som branschen har med falska bemanningsföretag, olagliga chaufförer och åkerier som struntar i att betala skatt. Detta arbete måste prioriteras, och det är viktigt att dessa problem blir lösta.

I och med det som framgår av dessa betänkanden kommer vi att ha de flesta lagar och regler på plats. Nu återstår att följa upp att detta verkligen blir genomfört så snabbt som möjligt ute på våra vägar. Det måste verkligen bli verkstad av dessa nya regler.

Jag är mycket glad över att det finns en så stor enighet i trafikutskottet när det gäller att försöka lösa dessa problem. Jag hoppas att den samsynen fortsätter även med de problem som vi har framför oss när det gäller den olagliga yrkestrafiken. Olagliga transporter ska inte få konkurrera ut lagliga transporter.

Herr talman! Nu måste det bli verkstad, och problemen måste jagas ute på våra vägar. Polisen måste börja prioritera dessa olagligheter. Polisen måste också avsätta resurser för att bekämpa den olagliga trafiken på våra vägar. Åklagare och övriga myndigheter måste skaffa sig rätt kompetens för att komma åt den olagliga trafiken, och de måste samarbeta för att nå resultat. Transportstyrelsens avgifter behöver få en genomlysning och en översyn. Alkobommar måste upp vid våra gränser, och falska körkort och dubbla förarkort måste bort.

Vi i Alliansen vill jobba vidare med att få i gång fler längre och tyngre lastbilar. Detta är bra för miljön och för vår konkurrenskraft. Dessa projekt måste stöttas och utvecklas. Vi vill också att det blir fler elmotorvägar som kan minska utsläppen och därmed stärka konkurrenskraften för svensk åkerinäring.

Det är viktigt att vi fortsätter att stötta dessa projekt.

Jag hoppas på ett fortsatt gott samarbete i trafikutskottet, där vi hjälps åt med att få bort den olagliga trafiken och ser till att stärka den svenska åkerinäringens konkurrenskraft.

Än en gång tackar jag för ett gott samarbete i dessa frågor.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i trafikutskottets betänkande 2 och avslag på reservationerna.

Anf. 66 PER KLARBERG (SD):

Herr talman! Äntligen! Är det inte så man säger när det självklara inträffar? Nu införs äntligen ordentliga sanktionsavgifter för brott mot cabotagereglerna. Förslaget kommer för sent, men det är bra och har förhoppningsvis förebyggande effekt.

Svensk åkerimarknad är i teorin avreglerad, och i praktiken är den regellös. Svenska åkerier konkurrerar med europeiska åkerier – makedonska förare och internationella fordon som pressar priserna i botten genom låga kostnader, som svenska företag inte kan möta – eller med rent olagliga transporter.

Marknaden är i praktiken regellös eftersom hela den rättsliga kedjan brister i länk efter länk:

Det finns inte tillräckligt med trafikpoliser. De få som arbetar gör det sällan på nätterna. Hela natten är det i princip happy hour för ljusskygga företag.

Om polisen väl har stoppat någon, till exempel någon utan giltigt körkort eller någon som bryter mot kör- och vilotiderna, lägger åklagarna ned fallet.

Om åklagarna väl driver fallet klarar domstolen inte av att bedöma materialet utan frikänner även i de mest solklara fallen. Det senaste exemplet såg vi i tingsrätten i Sundsvall som frikände en makedonsk förare som körde med falskt körkort och med pass från Bulgarien. Mannen åtalades för urkundsförfalskning och grov olovlig körning, men friades av tingsrätten eftersom han ansågs sakna uppsåt då han själv sa att han inte insett att de bulgariska handlingarna var falska.

Detta domslut fick åkerinäringen att reagera. Varje dag ser vi nu lastbilar som står stilla i protest kl. 12 och kl. 24. Det är en markering om att det nu räcker. Transportbranschen kan inte fortsätta vara ett laglöst land. Nu krävs det politiska insatser.

Herr talman! Med införande av ordentliga sanktionsavgifter görs vardagen svårare för skurkar och kriminella och lättare för seriösa åkare. För de åkerier som bryter mot regelverken blir det påtagliga konsekvenser direkt.

När riksdagen har röstat om detta lagpaket är det upp till regeringen att få detta att fungera – att införa regelverket skyndsamt, att bevaka och att utvärdera insatserna.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i trafikutskottets betänkande TU2, *Sanktionsavgift för överträdelse av cabotagebestämmelserna*.

Anf. 67 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! I våras gjorde jag tillsammans med några andra en resa till våra grannländer Lettland och Litauen. Vi som reste var riksdagsledamöter från Sydsverige, personer från Regionförbundet i Kalmar län och ledningen för Trafikverket i Sydsverige.

Syftet med resan var att utifrån analyser gjorda av Trafikverkets kapacitetsutredning, som föregick infrastrukturbeslutet i fjol, och en regional rapport som OECD gjort, vilka samfällt förutspår en mycket kraftigt ökad handel i öst-västlig riktning över södra Östersjön, Asien, Europa och Amerika fram och tillbaka, studera vilka konkreta förutsättningar som finns i hamnar, rederier, kombiterminaler, övergångar mellan väg, järnväg och färja i det södra Östersjörummet.

Drivkraften bakom att studera detta är, som alla vet som är inlästa på detta, att man kan förflytta gods 25–30 dagar snabbare med en kombination av tåg och båt och tåg och lastbil mellan Asien och Europa än att köra det med båt runt hela världen.

I förlängningen har syftet varit att bejaka och finna vägar för en utökad handel och en utökad samverkan mellan grannfolk som fram tills nyligen varit åtskilda av kalla krigets järnridå. Strukturerna från den tiden då kalla kriget härskade finns fortfarande både i vårt lands och i dessa länders transportinfrastrukturer.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Sanktionsavgift
för överträdelse
av cabotage-
bestämmelserna*

Resan var initierad och planerad för ett år sedan, hösten 2013. Då fanns det – utöver en del fysiska hinder med brister i teknik etcetera samt en del fiskala problem med ryssar som trilskades med tullar, gränsövergångar och så vidare – ändå en hoppfullhet efter att det första godståget mellan Asien och Tyskland i Centraleuropa, i DB Schenkers regi, precis hade avgått. Handelsrutten Europa–Asien och Asien–Europa var möjlig.

Rutten som sådan, den gamla Sidenvägen, är ju bekräftad så sent som i dagens nummer av Dagens industri, där Kinas ledare Xi Jinping säger att han avser att satsa 300 miljarder kronor för att damma av den gamla Sidenvägen för handel mellan öst och väst.

Det är det som är bakgrunden till att vi här i riksdagen har två propositioner om cabotage och överträdelse av regelverk att hantera.

Nu, hösten 2014, är situationen delvis annorlunda med hot från Ryssland kanske hängande över våra baltiska grannländer.

Oron för framtiden och för de baltiska ländernas bestående frihet, att som självständiga stater vid Östersjöns strand i fredlig samverkan utvecklas genom handel och utbyte med sina grannländer, låg hela tiden under ytan i våra samtal med regionala företrädare, parlamentariker och motsvarigheten till vårt trafikverk i länderna på andra sidan Östersjön, Lettland och Litauen.

Behovet av ömsesidigt utbyte, kontakt, gemensam framtidsplanering underströks gång på gång. Behovet var större nu än någonsin tidigare. De konkreta förutsättningarna för att med tåg köra via Vitryssland, Krim och Ukraina synes för ögonblicket inte vara så stora.

Herr talman! Sammanfattningsvis är det logiskt att vi i Sverige som ett av världens mest handels- och exportberoende länder söker vägar för ökad handel och ett ökat utbyte med grannländer i både öst och väst.

Handel betyder utbyte, det betyder export, det betyder intäkter för det välstånd som vi bygger i det här landet varje dag. Sjukvård, skola och äldreomsorg förutsätter att vårt land handlar med andra länder. Det ger välfärd i vårt land och det ger välfärd i de länder som vi handlar med.

Som en följd av ökad handel och ökat utbyte med andra länder kommer vi att få se fler, inte färre, speditörer, åkerier och förare från andra länder på transportuppdrag i vårt land.

Självklart ska vi ha ordning och reda i utförandet av våra transporter, men en dag som denna finns det skäl att påminna om att en utlandsregistrerad lastbil eller en förare från ett annat land på uppdrag i Sverige inte per automatik innebär att det sker ett brott mot något av våra gemensamma regelverk.

Grundproblematiken, herr talman, är att vi har skilt produktionen av varan – till exempel en Billybokhylla från Småland – från det som borde vara en del av produktionen, nämligen transporten. Vi har låtit produktionen av varan följa normal tillsyn och normala lagar medan produktion av transporter har tillåtits söka egna vägar.

Det är en självklarhet att det ska råda lika och rättvisa villkor. Det av åkeribranschen utarbetade systemet Fair Transport, som Leif Pettersson tidigare hänvisade till, är ett utmärkt exempel på en begynnande sanering av en marknad som inte fungerar bra.

Skälet till att vi här i dag äntligen kan fatta beslut om uttag av sanktionsavgift för överträdelse av cabotagebestämmelser respektive senare tillåta åtgärder som klampning med mera för att hindra fortsatt färd med

fordon och förare som har uppträtt felaktigt och brutit mot svensk lagstiftning är ju alliansregeringens och dåvarande infrastrukturministern Catharina Elmsäter-Svärd's enträgna arbete i föl, i vintras och i våras. Det är det som gör att vi i dag har att hantera en proposition i syfte att skapa ordning och reda på våra svenska vägar.

Initiativkraften från minoritetsregeringen Löfven och Romson har varit ytterst begränsad, även i denna fråga.

Herr talman! Avslutningsvis innehåller det regeringsförslag som vi nu behandlar förslag om att regeringen ska bemyndigas att meddela föreskrifter om en sanktionsavgift för överträdelse av bestämmelserna om cabotagetransport på väg.

Det innebär konkret att en överträdelse av bestämmelserna ska leda till en sanktionsavgift i stället för, som i dag, böter. Syftet med en övergång till en sanktionsavgift i stället för böter är att en sanktionsavgift förväntas vara mer effektiv och mer kännbar.

Självklart välkomnar riksdagen detta, men vi vill på ett par punkter gå ännu lite längre än vad regeringen nu föreslår. Det gäller sanktionsavgifternas storlek, krav på att medföra korrekta handlingar etcetera.

På dessa punkter kommer riksdagen av allt att döma att rikta tillkännagivanden till regeringen.

Effekten av att rikta tillkännagivanden från riksdag till regering har ju varit föremål för diskussion de senaste dagarna, men då har det handlat om tillkännagivanden på andra områden än detta med cabotage.

Herr talman! Jag hoppas verkligen att Sveriges riksdag kan se fram emot samma ofördröjsamma handläggning av dessa tre tillkännagivanden som av eventuellt ytterligare tillkännagivanden på trafikområdet senare i höst.

Jag yrkar bifall till förslagen i betänkandet.
(Applåder)

(TALMANNEN: Den anmälda talartiden överskreds med mer än 50 procent.)

Anf. 68 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Jag börjar med att instämma i mina två allianskolleger Sten Berghedens och Anders Åkessons anföranden. Speciellt tyckte jag att Anders Åkessons exponering av Östeuropa var väldigt intressant.

I dag kommer vi att ha tre debatter som egentligen handlar om precis samma sak. De handlar om att det ska löna sig att följa regelverket och att detta ska leda till konkurrens på lika villkor. Alla ska alltså följa samma regelverk.

Jag vill börja med att yrka bifall till förslagen i betänkandet och avslag på de två reservationerna.

Folkpartiets utgångspunkt är naturligtvis inte på något sätt unik. Som jag sade tidigare måste det alltid löna sig att följa regelverket. Det ska också gälla yrkesmässiga transporter på väg. Naturligtvis måste även motsatsen gälla, att det ska vara stor risk för att bli upptäckt, och när det upptäcks måste det medföra kännbara sanktioner.

I betänkandet står det om vinsteleminering, och det är väl ett bra begrepp. Det ska vara stor risk att åka fast, och när man väl gör det ska hela vinsten försvinna. Man ska inte kunna kalkylera med detta. Vi är nog eniga

Prot. 2014/15:27
26 november

*Sanktionsavgift
för överträdelse
av cabotage-
bestämmelserna*

om vikten av vinsteleminering. Det här gäller naturligtvis helt oberoende av vilken nationalitet fordonet har.

Det blir ofta diskussion om nationaliteter, men vid E6:an i Bohuslän kan man se att det är en stor bredd på nationaliteter, och jag utgår faktiskt ifrån att de flesta transporter är lagligt utförda.

Vi gjorde en uppföljning av Trafikverkets arbete. Den redovisades i mars 2012. Då var vi eniga om detta och kring problematiken med den yrkesmässiga trafiken. I och med att det fanns fordon som inte följde regelverket blev konkurrensen väldigt snedvriden. Det var en av orsakerna till att den tidigare alliansregeringen jobbade väldigt ambitiöst med denna fråga. Jag utgår ifrån att också den nya regeringen kommer att göra det. Vi ser ju samma problematik och har samma verklighetsbild.

Herr talman! En sak som alliansregeringen gjorde var att ge Transportstyrelsen i uppdrag att göra en översyn av regelefterlevnaden. Översynen redovisades i februari 2014. Den proposition som vi nu behandlar i betänkandet är ju en följd av den översynen. Det handlar då om sanktionsavgift för överträdelse av bestämmelserna för cabotagetransport på väg. Propositionen överlämnades redan den 22 maj till riksdagen, men på grund av sommaruppehållet och valet behandlar vi den inte förrän nu.

Som lite kuriosas kan jag nämna något om olika typer av tillkännagivanden. Efter remisstidens slut när det gällde Transportstyrelsens utredning lyckades ju den dåvarande oppositionen skapa majoritet för ytterligare ett tillkännagivande på området. Så det är ohälsugligt många tillkännagivanden i den här frågan.

Herr talman! Man går nu över från böter till sanktionsavgifter den 1 januari 2015, och det finns många fördelar med det. Det är ett väldigt viktigt steg. Det är också viktigt att det är rätt nivå på sanktionsavgifterna eftersom de då kan utformas bättre och läggas på en sådan nivå att de är effektiva.

Det måste vara proportionerligt till brottet. Man måste ha ett spann att jobba med. Därför måste det i varje läge vara effektivt och avskräckande men naturligtvis också rättssäkert. Det som gör att just sanktionsavgifterna är så mycket effektivare i sådana sammanhang är att strikt ansvar gäller. Det behöver inte göras en bedömning om uppsåt och så vidare, utan är det fel så är det fel, och då får man betala. Det gäller även inom andra områden, till exempel fisket. Där gäller samma sak.

När det gäller nivån finns nu ett tillkännagivande om den. Till syvende och sist är det regeringen som får ett bemyndigande att bestämma nivån. När Transportstyrelsen gjorde sin utredning diskuterades siffran 20 000, men nu har siffran 40 000 kommit upp som en maxavgift. Det var något som också uttrycktes av den tidigare infrastrukturministern Catharina Elmsäter-Svärd. Hon hade samma åsikt, så det är bara fråga om att det konfirmeras.

Sedan har vi ytterligare två tillkännagivanden. De handlar om internationella frakthandlingar, att de ska finnas i bilen, och om beställaransvaret. När det gäller beställaransvaret är det viktigt att vi jobbar vidare med det. Frågan är hur mycket man kan kräva av en beställare. Jag tror att man skulle kunna skruva till det lite så att det helt enkelt blev ett mer strikt ansvar även på den sidan. Det som branschen nu jobbar med, Fair Transport, är viktigt. Ska man kunna handla upp på ett korrekt sätt är det viktigt att branschen har en tydlig produktbeskrivning av det som säljs. Det är ett

sätt att kunna jobba vidare. Därför ställer vi från Folkpartiets sida oss bakom tillkännagivandena och hoppas få en del ytterligare svar på frågorna.

Herr talman! Om vi tittar på de reservationer som finns ser vi att de handlar om den så kallade Hollandsmodellen. Det är en arbetsmarknadspolitisk fråga. Där är den stora frågan om vi verkligen ska lösa problemen i en bransch genom att göra specifika regler för just den branschen, i det här fallet att man inte får vara uppdragstagare på samma sätt som i andra branscher. Det är högst tveksamt om det är en bra väg att gå.

Nu är det lite olika dignitet på reservationerna. Jag uppfattar att den från Socialdemokraterna och Miljöpartiet handlar om att man ska ”lukta lite” på frågan och därefter eventuellt släppa den eftersom förslaget inte är så bra, medan Vänsterpartiet redan bestämt sig för att det är en bra väg att gå. Det är lite olika mellan dem.

Det är väl bara att konstatera att Hollandsmodellen, om jag förstått det rätt, endast finns i Holland, eller om man så vill Nederländerna. Även där är den ifrågasatt, och det är mer troligt att den kommer att försvinna där än att den införs någon annanstans.

(Applåder)

Anf. 69 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Regelverket om yrkesmässiga godstransporter på våra vägar regleras i ramlagstiftningen för EU:s vägtransportmarknad. Det består av tre EU-förordningar och har till syfte att skapa en mer enhetlig tillämpning av reglerna för yrkesmässig trafik på väg inom EU. De gemensamma reglerna och villkoren ska gälla alla som bedriver yrkesmässig trafik.

Cabotagetransporter ger möjlighet för en transportör att tillfälligt utöva inrikeskörningar av godstransporter i ett annat EU-land. En utländsk transportör som har utfört en internationell godstransport får utföra högst tre inrikestransporter i ett annat EU-land under en period av sju dagar. Oseriösa åkerier kör illegalt i Sverige, helt i strid med EU:s regler, dumpar priser och konkurrerar ut seriösa svenska bolag inom godstransporter. Möjligheten missbrukas en hel del av utländska åkare i vårt land.

Alliansregeringen hade anammat detta, och förslaget till beslut är sanktionsavgift i stället för som i dag böter för överträdelse av bestämmelserna om cabotagetransport på väg.

Cabotagetransporter är en förutsättning för att undvika tomkörningar och för att utnyttja transportsystemet så effektivt som möjligt både ekonomiskt och miljömässigt. Tyvärr missbrukas i dag rätten till cabotagetransport av många utländska åkare och åkerier. Det måste vi få stopp på.

Syftet med att ta ut sanktionsavgift i stället för böter är att sanktionsavgift är effektivare och mer avskräckande samt ett mer proportionellt styrmedel mot de överträdelser som begås. Det behövs mer tillsyn och kontroll för att förbättra regelefterlevnaden. Olagliga körningar är ett hot mot trafiksäkerheten och snedvrider konkurrensen mellan seriösa åkare och dem som inte följer reglerna.

Sanktionsavgift för brott som begås mot cabotagereglerna är nödvändig för en mer rättvis och effektiv konkurrens inom godstransportbranschen. Konkurrens på lika villkor är viktigt och gör att seriösa, stabila företag inte tvingas dra ned på verksamheten och avskeda personal. Då reglerna missbrukas påverkas konkurrensen negativt. Den snedvrids, seriös

Prot. 2014/15:27
26 november

*Sanktionsavgift
för överträdelse
av cabotage-
bestämmelserna*

näringsverksamhet konkurreras ut och staten går miste om en del skatteintäkter.

Herr talman! För att en mer effektiv kontroll av cabotagetransporterna på väg ska kunna genomföras är det viktigt med krav på att dokumentation finns i bilarna om vilka frakter som utförs. Därför måste lastbilarna medföra internationell dokumentation, frakthandlingar med mera, under färd i Sverige. Annars är det omöjligt för myndigheterna att veta om transporten är tillåten.

Med dessa nya regler blir kontrollmöjligheterna för polisen bättre, och det blir möjligt att stoppa fordon vid missbruk av reglerna. Föraren ska kunna uppvisa frakthandlingar och dokumentation om sina transporter. De preciserade uppgifterna ska kunna visas på papper, elektroniskt eller på annat sätt vid kontrolltillfället för att säkerställa transportens legitimitet.

Herr talman! Sanktionsavgift på belopp mellan 20 000 och 40 000 kronor i stället för böter på några hundra kronor blir mer avskräckande och säkerställer något marknaden så att alla aktörer följer spelreglerna för godstransporter. En väl fungerande godstransportmarknad, där konkurrens sker på lika villkor, gör transporter mer trafiksäkra och skapar hållbara förutsättningar för dem som verkar i branschen.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 70 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Betydligt högre sanktionsavgifter för dem som överträder cabotagereglerna, krav på frakthandlingar i bilen, beställansvar – äntligen kommer trafikutskottet till skott med dessa åtgärder.

Vi har jobbat med de här frågorna under hela förra mandatperioden. Jag har engagerat mig, liksom hela trafikutskottet, och inom S-gruppen har vi engagerat oss på många olika sätt. Jag jobbar numera med upphandlingsfrågorna i finansutskottet och kommer att få anledning att följa frågan om beställansvaret. Det blir spännande. Jag är också ordförande i NTF, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande. Där jobbar vi med utbildning för chaufförer och med trafiksäkerhet. Dessutom är jag skaraborgare, och där har vi debatterat de här frågorna väldigt mycket med både Åkeriföreningen och Transportarbetareförbundet – och med förtvivlade lastbilschaufförer. De är förtvivlade, känner ilska och är leda på den situation vi befinner oss i.

Som jag sade har vi följt problemet länge, och under tiden har vi lärt oss mycket genom de aktiva chaufförerna i branschen och genom Transportarbetareförbundet. Nu är chaufförerna så förtvivlade att de till och med ställer sina bilar. Det har kanske inte bara att göra med den dom som kom förra veckan, men det var nog droppen som fick bägaren att rinna över i en hårt ansatt bransch.

De protestaktioner som pågår runt om i landet beror på att transportnäringsringen är utsatt för illojal konkurrens, dumpade löner, falska F-skattsedlar, slavliknande förhållanden. Det är orimligt att tunga fordon framförs nästan utan någon kontroll och utan kompetens och utbildning hos vissa chaufförer.

Åkerinäringen i Sverige är utsatt för kraftig marknadsstörning. Skrupelfria speditörer och transportköpare utnyttjar fattiga människor under slavliknande förhållanden. Så här kan vi inte ha det. Den svenska åkerinäringen är i akut behov av ordning och reda, beställansvar och högre sanktionsbelopp. Det är det enda sättet att få säkra vägar och välutbildade chaufförer som kör till sjysta villkor. Dessutom måste vi ställa krav på beställansvar och organisera transporterna.

Herr talman! Trafikutskottet jobbade som sagt mycket med den här frågan under den förra mandatperioden. En enig riksdag ställde genom tillkännagivanden gång på gång krav på den förra regeringen om att leverera hårdare tag, vilket vi hade beslutat om här. Och till slut kom faktiskt strax före valet de eftertraktade förslagen, som vi nu behandlar. Då kunde vi socialdemokrater också motionera på propositionerna. Det gjorde vi utifrån det program om ordning och reda på vägarna som vi presenterade i våras och som också innehöll förslag gällande sjysta villkor. Vi har inte kunnat få igenom allt, men så är det i en riksdag. Man måste ha överseende med att det behöver kompromissas, särskilt nu med det här parlamentariska läget. Detta har jag full förståelse för. Vårt program innehöll förslag om högre sanktionsavgifter, riktig klampning, krav på frakthandlingar i bilen, ansvar för den som köper transporten samt en så kallad holländsk modell för att komma åt de falska F-skattsedlarna.

De åtgärder som vi beslutar om i dag är ett viktigt steg i rätt riktning. Men det är klart att det inte är tillräckligt. Vi behöver göra mer för branschen, chaufförerna och trafiksäkerheten. De behöver oss lagstiftare nu. Vi måste visa att vi ställer upp, att vi förstår den desperation och rädsla som man känner i dag. Vi behöver ställa upp för den svenska åkerinäringen. (Applåder)

I detta anförande instämde Johan Andersson, Lars Mejern Larsson, Leif Pettersson och Suzanne Svensson (alla S) samt Karin Svensson Smith (MP).

Anf. 71 ANDERS ÅKESSON (C) replik:

Herr talman! Jag beklagar min överträdelse tidigare. Regler ska följas även i kammaren. Jag har i någon mån kompenserat det genom att stryka mig från två senare anföranden.

Det känns tryggt med Monica Green i finansutskottet. Jag kan verifiera Greens engagemang i trafikutskottet under tidigare period.

Delar ledamoten Green min, Centerpartiets och Alliansens syn att transport, transporttjänster och transportnäring är en del av produktionen? I så fall, vad tycker ledamoten Green borde vara annorlunda i de två propositioner riksdagen strax ska besluta om?

Jag vill också fråga: Vilken regering är det egentligen som har lagt dessa båda propositioner på riksdagens bord, så att vi äntligen kan fatta det beslut som Monica Green med flera efterlyser?

Anf. 72 MONICA GREEN (S) replik:

Herr talman! Först och främst kan jag hänvisa till de reservationer som Socialdemokraterna lämnat. Där kan Åkesson läsa innantill om vad det är vi socialdemokrater tycker.

Angående den sista frågan var det faktiskt så att vi fick ge regeringen detta till känna inte en gång utan två gånger, år efter år, för att regeringen skulle leverera. Strax före valet kom förslaget. Det tycker jag är en ganska långsam hantering. Ni hade utredningar och ett antal anledningar till att det drog ut på tiden. Men man kan inte säga att det gick särskilt fort. Vi var frustrerade, och det var du också, Anders Åkesson. Vi var eniga i trafikutskottet om att ge regeringen detta till känna. Jag tror att du också var ganska frustrerad över att den förra regeringen arbetade så långsamt.

Men det var bra att ni levererade det till slut. Det kan jag gratulera er till.

Anf. 73 ANDERS ÅKESSON (C) replik:

Herr talman! Jajamänsan, Anders Åkesson är läskunnig! Jag kan läsa Socialdemokraternas reservationer. Men detta är ett offentligt forum, ledamoten Green. Det finns till och med de som lyssnar på oss via tv och radio just nu, och diskussionen dokumenteras. Därför skulle jag vilja att Monica Green, företrädare för Socialdemokraterna och numera verksam i riksdagens viktiga finansutskott, inför kammaren och dem som lyssnar på denna väldigt viktiga debatt redovisar på vilka ytterligare punkter hon vill utveckla de två propositionerna och de förslag som riksdagen har att hantera här om en liten stund. Vi kanske till och med voterar redan i morgon. Delar Green min, Centerpartiets och Alliansens syn att produktion och transport hör ihop och därmed borde stramas upp i samma lagstiftning?

Den sista lilla upplysning jag tror att åhörarna är väldigt intresserade av är vilken regering som lagt fram dessa båda bra propositioner som Green säger var så efterlängtrade.

Anf. 74 MONICA GREEN (S) replik:

Herr talman! Anders Åkesson är ute efter lite beröm, och det ska han få! Det var bra att ni tre veckor före valet lade fram en proposition. Nu ska jag säga det en gång till: Tack för att ni gjorde det! Både du och jag väntade på att den propositionen skulle levereras, Anders Åkesson, inte ett eller två utan tre år. Ni kom tre veckor före valet med en leverans som kanske inte riktigt nådde ända fram. Vi socialdemokrater hade velat se mer. Vi hade velat se riktig klampning. Vi hade velat se högre sanktionsavgifter, vilket nu är tillrättalagt. Trafikutskottet har kommit överens, och jag är glad över att vi inte behöver komma i polemik.

Det är bra om vi kan kroka arm nu och se till att lösa de här frågorna tillsammans, för vi är inte färdiga här i dag, även om vi har kommit en bit i rätt riktning. Nu behöver vi jobba tillsammans. Åkerinäringen kräver av oss att vi ska jobba ihop för att få sjystare villkor och bättre leveranser. Precis som Åkesson säger hör en bra näring och transporter ihop. Det är viktigt att få leveranser. Vi ska kunna ställa krav på sjysta villkor och ha bättre upphandlingskrav.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 16.)

Trafikutskottets betänkande 2014/15:TU3

Åtgärder vid hindrande av fortsatt färd (prop. 2013/14:256)
föredrogs.

*Åtgärder vid hindrande
av fortsatt färd*

Anf. 75 KARIN SVENSSON SMITH (MP):

Herr talman! Detta är det andra betänkandet från trafikutskottet om yrkestrafik. Jag yrkar för Miljöpartiets räkning bifall till förslaget i betänkandet.

Det handlar om klampning. I förra debatten var det en diskussion om vilken regering som hade gjort vad. Jag kan bara konstatera att jag lärde känna begreppet klampning som ny ledamot 1998. Den debatten har alltså förts ganska länge.

Svenska åkerier som kör i andra EU-länder har tydligt fått erfara att det kostar att överträda bestämmelser. Sverige har åtminstone fram till nu varit ett av de mest liberala – man kanske skulle kunna säga släpphänta – länderna när det gäller att beivra överträdelser av bestämmelser på väg.

Det här är viktigt av många skäl. Det finns ett jättetydligt samband mellan risker för medresenärer på vägen, dåliga arbetsvillkor och dålig miljöprestanda. För mig som miljöpartist är det överordnade självklart miljön och att få transporter som långsiktigt klarar de villkor som planeten ställer. Men detta hänger ihop med att följa regler och bestämmelser om villkor för personalen när det gäller säkerhet på vägen. Det finns ett tydligt samband.

Därför känner jag mig väldigt nöjd med att detta med klampning, som vi jobbade med redan på 90-talet, nu äntligen kan bli verklighet. Jag är glad att vi kunnat samarbeta i utskottet och enas över block- och partigränser om det som enligt så många vittnesmål är nödvändigt för att reglerna ska kunna följas på vägen.

Men vi tycker också att det är viktigt att ge regeringen till känna att man bör utreda möjligheten att göra det här längre än 24 timmar samt utreda om både polisman och tulltjänsteman ska kunna besluta om klampning. Som många har erfarit är det begränsat med resurser när det gäller rättstillämpningen. Att gå över åklagare eller annan myndighet innebär ett dröjsmål som är onödigt i sammanhanget. Vi behöver med kraft säga att den som färdas på vägen ska följa bestämmelserna. Det gör vi inte bara för de anställda chaufförernas och trafiksäkerhetens skull. Det gör vi också för att de åkeriföretag som följer bestämmelserna ska få rimliga arbetsvillkor.

Som Monica Green så tydligt visade i sitt anförande är detta i dag inte fallet. Jag vet att det kanske inte finns någon allmän image för Miljöpartiet att vi är positiva till lastbilstransporter. Men vi är mycket väl medvetna om att lastbilstransporter är helt nödvändiga för att handeln ska fungera, för att varorna ska komma till hamn och för att varorna ska komma till en tågterminal. Då vill vi ha rättvisa regler och ordning på vägen.

Fair trade och sjysta transporter kommer i allt fler näringar. Sjysta bananer har blivit ett bra slagord. Sjysta transporter inom sjöfarten är någonting vi möts mer av när vi kommer till Almedalen. Att man nu också innefattar lastbilstransporter i någonting som ska vara fair trade ingår i det som vi har ansvar för som enskilda medborgare när vi frågar om hur en vara har kommit till affären.

Vi måste ta ett mycket större ansvar. Den som beställer en transport har givetvis det största ansvaret. Men även som privatpersoner måste vi nog i större utsträckning våga fråga efter: Hur har varan kommit till affären där jag ska handla den?

Självklart är det vi som sitter i Sveriges riksdag som kanske har det allra största ansvaret för att se till att det finns lagar och regler som är rimliga och bevis för att det är vad som behövs för att transporterna ska bli hållbara.

Det krävs också att det finns möjlighet att beivra brott. Då räcker det inte med att ha en lagstiftning. Då måste också rättsväsendet, som jag påpekade i mitt tidigare anförande i dag, det vill säga poliser ute på väg, vara tillräckligt många och ha tillräckligt mycket tid för att göra klampningar när så är erforderligt.

Jag är övertygad om att regeringen kommer att hörsamma våra tillkännagivanden och återkommer till riksdagen med de förslag som behövs för att färden på vägen ska vara säker, hållbar och rättvis för dem som deltar i trafiken.

(Applåder)

I detta anförande instämde Johan Andersson, Lars Mejern Larsson, Rickard Larsson, Pia Nilsson, Leif Pettersson och Suzanne Svensson (alla S).

Anf. 76 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Jag kommer att hålla mig väldigt kort i ärendet. Det är ett ärende som vi i princip är överens om.

Låt mig först få konstatera att det är härligt att vi nu har en regering som är lyhörd och vill göra något åt problemen inom åkerinäringen. Det är väl härligt att vi har en regering som vi kan rikta tillkännagivanden till och att vi kan hoppas att vi ganska snart kan få tillbaka förslag. Det är väl härligt att den nuvarande oppositionen i sina inlägg får framföra sina saker och också med ganska gott mod kan säga: Det här kommer man säkert att lyssna på.

Det är jättebra att vi har kommit därhän. Det är jätteviktigt att vi har en regering som verkligen lyssnar på vad vi säger här i riksdagen och följer upp de tillkännagivanden vi gör och att vi får tillbaka bra förslag som vi från riksdagens sida kan bekräfta med instämmandebeslut.

Herr talman! I detta ärende vill jag uttrycka min stora tillfredsställelse över att vi uppnått just denna enighet när det gäller för åkerinäringen så viktiga frågor. Hindrande av fortsatt färd – eller klampning, som det heter lite mer populärt uttryckt – är viktigt för trovärdigheten för hela det svenska rättssystemet. Det är en viktig signal för dem som tror att i Sverige är det bara att köra på oavsett vilka bestämmelser som gäller. Påföljden kan de ändå smita ifrån. Det spelar ingen roll, utan de kör.

Genom att möjligheten att klampa nu införs för att säkerställa att böter och sanktionsavgifter betalas skickar Sverige en signal till omvärlden. Det går inte att smita ifrån – ni måste betala. Det betyder mycket för beteendet från dem som tänker sig att överträda bestämmelserna.

Min tro är den att när de första verkligen har klampats kommer det att sända en signal till övriga som tänker sig att överträda bestämmelserna att ändra sitt beteende och undvika att få lasten fastlåst efter vägen. Om inte annat tror jag att de som äger lasten – och det är sällan de som kör den,

eller till och med aldrig de som kör den – kommer att se till att lastbilarna inte klampas efter vägen. De vill ha fram sin last i tid. Just-in-time är det som gäller.

Herr talman! Vi från utskottet vill gå lite längre än vad den gamla regeringen ville. Detta är trots allt en proposition som den regeringen skrev. Vi vill att man ska kunna klampa till dess betalning av avgifter eller böter har skett och inte bara i 24 timmar. Det är vi nu eniga om i utskottet, och det tycker jag är jättebra. Jag vill verkligen understryka enigheten i frågan.

Vi vill vidare att klampning ska kunna utföras av en polisman eller tulltjänsteman på plats. Det är vi också eniga om i utskottet. Det är en väldigt stark signal till regeringen om att komma tillbaka med förslag i de ärendena.

Det är lite svårt att förstå varför just detta medel för hindrande av fortsatt färd inte skulle kunna användas av polistjänsteman eller tulltjänsteman när så många andra åtgärder som syftar till att hindra fortsatt färd kan utföras just av de personerna. Det är lite märkligt att man har hamnat i denna situation just när det gäller klampning. Men det är väl inte något som inte går att rätta till.

I övrigt har vi ingenting att invända mot propositionen. Jag yrkar med detta bifall till utskottets förslag i betänkande TU3 om hindrande av fortsatt färd.

(Applåder)

I detta anförande instämde Johan Andersson, Monica Green, Lars Mejern Larsson, Rikard Larsson, Teres Lindberg, Pia Nilsson och Suzanne Svensson (alla S) samt Karin Svensson Smith (MP).

Anf. 77 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Nu behandlar vi betänkande TU3 som handlar om klampning av fordon för att hindra fortsatt färd. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 mars 2015.

Det har varit en lång process, precis som en del tidigare talare sagt, för att få igenom detta förslag med klampning. Först gjordes en utredning. Från början tyckte Rikspolisstyrelsen i det läget inte att vi skulle införa detta med fysisk klampning. Däremot var trafikpoliserna som arbetade ute på våra vägar mycket positiva till att få klampning som ett verktyg mot brottsligheten. Trafikutskottet och alliansregeringen stod ändå på sig, och nu har vi förslaget på bordet här i dag.

Det är mycket bra att vi i trafikutskottet även i den här frågan inte har backat utan stått upp för att se till att det nu blir verklighet. Många länder i Europa har infört klampning och har klampning som ett hjälpmedel när man vill få stopp på olagliga fordon och brottslighet runt detta. Det har fungerat mycket bra där. Det kommer det säkert också att göra här i Sverige, om vi nu snabbt får igenom detta.

Det var glädjande att höra att Leif Pettersson sa att vi nu har en regering som tar frågorna på allvar. Jag utgår från att nu när vi är eniga i dessa frågor kommer tilläggstillkännagivanden och annat att behandlas mycket skyndsamt så att vi får tillbaka förslag till utskottet och riksdagen för beslut.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Åtgärder vid hindrande
av fortsatt färd*

Herr talman! Det är också glädjande att vi är överens om frågan i trafikutskottet. Vi vill att den nya regeringen ser över möjligheten att införa en längre klampning än 24 timmar. Det var från början en diskussion om att införa en 24-timmarsgräns för att underlätta polisens arbete ute vid vägen. De kunde då klampa snabbare än om de var tvungna att gå via åklagare och annat för att få det godkänt. Det var därför man satte gränsen.

Vi är helt eniga om att gå vidare. Vi vill gärna ha klampningen längre än 24 timmar i de fall det är nödvändigt. Vi vill också att både tulltjänstemän och polisen ska ha möjlighet att klampa fordon när man bryter mot regelverket för att ytterligare öka möjligheten för polis och tull att agera direkt vid vägen och få stopp på de olagliga transporterarna.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 78 PATRIK JÖNSSON (SD):

Herr talman! Det är såklart av stor vikt att det finns en möjlighet att hindra trafikfarliga fordon från att framföras på våra vägar. Därför kan vi från Sverigedemokraterna se med tillfredsställelse på att vi nu får förstärkta möjligheter för såväl polis som tulltjänsteman att genomföra klampning och omhändertagande av nycklar för att få bukt med problemet med trafikfarliga fordon.

Dessa fordon utgör inte bara en risk för föraren utan även för tredje man. Därför är det bra att regelverket förtydligas och ger utrymme för mer omfattande åtgärder. Hittills har det saknats regler om vilka åtgärder som får vidtas när en polisman eller tulltjänsteman enligt författningarna ska hindra fortsatt färd med ett fordon. Det trafikfarliga fordonet ska inte kunna fortsätta färden förrän de fel som föranlett åtgärden har avhjälpits.

I regeringens proposition har dock funnits vissa brister som vi sverigedemokrater har pekat på att det är viktigt att få till stånd en förändring av. Den främsta rör tidsgränsen på 24 timmar för klampningen. Att man som polis eller tulltjänsteman ska genomföra en omfattande och tämligen omständlig åtgärd vilken endast ges rätt att verka i högst 24 timmar riskerar att resultera i att man i praktiken väljer bort att använda möjligheten.

Det är därför bra att utskottet nu har valt att föreslå ett avskaffande av 24-timmarsgränsen. För oss är det även glädjande att utskottet har lyssnat på våra synpunkter beträffande att låta polisman eller tulltjänsteman besluta om klampning. Med samarbete i utskottet kommer vi längst.

24-timmarsregeln kritiserar också av Lagrådet. Lagrådet menar – vilket vi också instämmer i – att det kan bli svårt att förklara för en förare eller fordonsägare att omhändertagandet eller klampningen upphör efter 24 timmar, men att det grundläggande och straffsanktionerade förbudet mot att framföra fordonet trots detta kvarstår. Lagrådet menar också att det framstår som principiellt omotiverat att det grundläggande beslutet är av sådan osäker räckvidd medan den verkställighetsåtgärd som i vissa fall ska användas i stället detaljregleras.

Genom propositionen och trafikutskottets tillkännagivande kommer framgent verktyg att finnas för att säkerställa att ett fordon som hindras från att fortsätta sin färd inte heller kommer att förflyttas.

Herr talman! Propositionen och trafikutskottets tillkännagivande ligger i linje med Sverigedemokraternas uppfattning, och jag yrkar bifall till föreliggande förslag.

Prot. 2014/15:27
26 november

I detta anförande instämde Mikael Eskilandersson och Jimmy Ståhl (båda SD).

*Åtgärder vid hindrande
av fortsatt färd*

Anf. 79 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Det är bra att det förutom att beslagta nycklar nu kommer att finnas möjlighet att fästa fordonen via klampning. Detta är viktigt för att vi inte ska ha trafikfarliga fordon eller trötta förare som kör på vägarna. Lastbilar är stora och tunga och kan ge mycket stora skador om någonting händer. Hela branschen har de senaste åren i konsumtionshysterins era pressat både arbetsmiljö och säkerhet över alla bräddar. Vi har alltför många oseriösa företag som utnyttjar sina anställda, och det pressar dem att köra trots att de behöver sin dygnsvila. Fordon som inte har en bra standard används ibland. Det är inte rimligt.

Som det ser ut i dag behöver detta regleras. Vi behöver hitta möjligheter att reglera branschen så att man tillgodoser behoven av rast och vila för förare och ser till att det finns säkra och bra fordon.

Det är viktigt att stärka de sunda företagen och se till att de skapar mänskliga, humana och ekologiska marginaler i våra verksamheter. Vinstintressen och girighet har gått så långt att vi i dag pressar både människor och natur till det yttersta. Det bidrar på många olika sätt till risker – i det här fallet till trafikfara och samtidigt till en fara för vår miljö och vår egen framtid. Vi måste börja sätta andra värden högre och inte endast se till ekonomin. Det handlar om de värden som har med liv, hälsa och säkerhet att göra samtidigt som vi skapar arbetstillfällen.

Att reglera lastbilsbranschen är en viktig facklig fråga, en viktig miljöfråga och en viktig fråga för den inhemska företagsamheten. Det är bra att fler och fler ser det orimliga i den utveckling som vi nu har sett och är beredda att ta till åtgärder för att reglera detta.

Både Sveriges Åkeriföretag och Svenska Transportarbetareförbundet vill införa klampning. Det ska finnas möjlighet att längre hålla kvar ett fordon som inte har följt reglerna när det utgör en säkerhetsrisk. Det är nu viktigt att de regler vi får på plats blir så tydliga att vi kan använda dem. Det här med särskilda skäl får inte bli för trångt så att man inte kommer att kunna använda det när man ser behovet utan måste invänta någon sorts bedömning som gör det hela krångligare. Det är viktigt att det finns tydliga regler som är effektiva så att de faktiskt får effekt.

Anf. 80 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet. Sedan kan jag komma med en liten kommentar till Leif Pettersson: Upp till bevis när det gäller vad den nyss tillträdde regeringen kommer att göra! Vi kan i alla fall vara överens om att dessa propositioner har lagts fram av den förutvarande regeringen; så långt är vi överens.

Det här handlar om samma sak: regelefterlevnad och hur man ska upprätthålla den. Då är vi tillbaka till vad det handlar om, nämligen konkurrens på lika villkor. Det har nämnts många gånger här, och det finns ingen annan utgångspunkt hos någon än att det är detta det handlar om.

Det vi talar om är alltså en lag om hindrande av fortsatt färd. Det blir en komplettering till annan lagstiftning. Själva beslutet om att färden inte ska få fortsätta är av en annan typ. Det grundar sig på trafiksäkerhet och på att man inte följer reglerna i övrigt. Det kan gälla brott mot cabotage-reglerna eller någonting annat. Detta beslut ligger i grunden. Om man sedan misstänker att föraren inte tänker låta fordonet stanna kvar kan man ta till detta.

När vi jobbade med frågan i uppföljningsgruppen 2011–2012 var vi med polisen norr om Stockholm. Då var det uppenbart att polisen kände ett stort behov av att hålla kvar fordon. Fordonen var på väg mot Finlandsfärjan, och polisens sätt att arbeta gick helt enkelt ut på att man stannade kvar på platsen till dess att färjan hade avgått. Det var ungefär det högsta straff man kunde få för att man inte hade uppfyllt krav på vilotider och annat. Det var också det enda sätt polisen hade att få fordonen att stå kvar. Detta är alltså en angelägen lagstiftning.

Även denna lagstiftning bygger på den utredning som regeringen gav Transportstyrelsen i uppdrag att titta på. Det handlade om att göra en analys av regelefterlevnaden inom transportsektorn och yrkestrafiken. Lagförslaget innehåller förutom det som gäller då man går som längst, det vill säga klampning, även regler för omhändertagande av fordonsnycklar, frakthandlingar och registreringsskyltar. Om man inte ens då tycker att det är tillräckligt kan polismyndigheten och Tullverket, när det finns särskilda skäl, besluta om att helt enkelt klampa ett fordon och låsa fast det på lämpligt ställe.

När vi talar om klampning ska man notera att det är teknikneutralt. Vi ser framför oss att man de facto låser fast fordonen med en ganska klumpig anordning, men jag tror att det i framtiden kommer att handla om elektroniska lås och sådant som man kan öppna själv med koder. Den invändning som polismyndigheten har haft när det gäller arbetsmiljö och så vidare tror jag är ganska snabbt undanröjd.

Herr talman! Det finns ytterligare två tillkännagivanden. Det gäller gränsen på 24 timmar, som är inskriven på grund av att man har fört en diskussion om proportionalitetsprincipen och så vidare. Från min och Folkpartiets sida anser vi att det är bra att man tittar vidare på detta och ser om det är lämpligt. Det står att tillkännagivandet handlar om att man ska utreda frågan vidare. Vi kan ju inte här och nu besluta om detta, utan vi får se vilket utrymme som finns. Det kan finnas vissa principer, EU-direktiv och annat, som kan styra detta.

Det andra tillkännagivandet gäller om vi ska låta polisman och tulltjänsteman besluta om klampning. Man säger att det är ett myndighetsbeslut. Det står så eftersom det är ett ganska vittgående beslut att låsa fast en bil. Av rättssäkerhetsskäl har man därför lagt det på myndighetsnivå. Och det är väl bra att titta även på den frågan.

Det är naturligtvis bra om man kan upprätthålla rättssäkerheten även om tjänstemannen fattar beslutet själv. Men vi får väl vara överens om att det i grunden handlar om ifall man kan åstadkomma effektiva åtgärder och få effektiva beslut. Det är det viktigaste. Vi har absolut inget emot att vi kan titta vidare på exakt hur det ska gå till.

Hindrande av fortsatt färd är viktigt. Det talas mycket om överträdelser när det gäller cabotage och sådant. Men jag tycker att trafiksäkerhetsdelen är minst lika viktig. Vi ska ha trafiksäkra fordon på våra vägar.

Sanktionsavgifterna som vi diskuterade tidigare måste ju betalas. Annars får de ingen avskräckande effekt. Det har visat sig att möjligheterna att driva in sanktionsavgifter inte är särskilt stora om fordonen sedan befinner sig utomlands. Då är de i princip förlorade. Därför måste vi ha det påtryckningsmedlet.

Det är bra att lagstiftningen är på gång. Och det är bra att vi ändå kan titta vidare på några delar av den.

(Applåder)

Anf. 81 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! De tusentals lastbilar som årligen körs i Sverige och som begår uppenbarliga trafikbrott måste stoppas. Det kan handla om slarv med lastsäkring, manipulation av färdskrivare och kör- och vilotider etcetera. Detta är allvarliga brott som slår undan benen på seriösa företagare som betalar avtalsenliga löner, skatter och avgifter på sin verksamhet. Dessa seriösa företagare löper stor risk att slås ut från marknaden.

Det är inte acceptabelt, och kraftfulla insatser måste göras för att komma till rätta med dessa missförhållanden. Att fuska med transporter på svenska vägar får inte löna sig. Vi har sett i andra länder att det går att motarbета. Genom att polismyndigheten och Tullverket får kraftfullare och effektivare verktyg kan illegala och farliga transporter stoppas.

För att säkerställa efterlevnaden ges polisman eller tulltjänsteman möjlighet att bland annat ta fordonsnycklar eller föremål som behövs för att hindra färderna. Och vid särskilda skäl ska fordonet förses med klampning i högst 24 timmar. Men om fordonet är en påtaglig fara för trafiksäkerheten ska åtgärden upphöra först när det inte längre finns skäl för den.

Herr talman! Genom att vid behov klampa lastbilar som bryter mot våra lagar och regler i högst 24 timmar och genom kraftfulla böter kan vi få stopp på detta missbruk mot trafikreglerna. Vi kan också få bort trafikfarliga fordon från våra vägar.

En sund transportnäring är av allra största vikt. Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.

(Applåder)

Anf. 82 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Jag kunde inte hålla mig borta från den här frågan heller eftersom vi jobbade så hårt med den under förra mandatperioden. Nu kom regeringen äntligen med en proposition om frågan! Trots att vi i trafikutskottet var eniga i frågan år efter år levererade inte den borgerliga regeringen en proposition förrän strax före valet. Dessutom står det i propositionen att klampningen bara ska vara i 24 timmar.

Jag är glad över att de borgerliga ledamöterna i trafikutskottet är klo-
kare än den borgerliga regeringen var. Nu är trafikutskottet nämligen enigt
om att förlänga de 24 timmarna. Det fungerar inte att låsa fast i bara 24
timmar eftersom det slår undan möjligheterna för de sjysta i branschen. Vi
talade tidigare om de skrupelfria arbetsgivarna, som utnyttjar chaufförer
under slavliknande förhållanden, låter dem bo i sina bilar i flera veckor i
sträck, som säger till chaufförerna att ta sin veckovila och sedan åka vidare
i morgon när klampningen låses upp igen. Det skulle också kosta mycket
mer för arbetsgivare med sjysta villkor och kollektivavtal eftersom en
skrupelfri arbetsgivare utan samvete skulle säga till chauffören: Nu får du
löneavdrag eftersom det är du som inte har skött dig.

För att rädda den svenska och även den seriösa delen av den utländska
branschen måste vi komma åt dem som inte är seriösa. Det finns utländska
arbetsgivare som är seriösa, men väldigt många är inte seriösa. Därför
måste vi ha klampning på riktigt.

Jag är glad över att de borgerliga ledamöterna i trafikutskottet har gått
med på det så att utskottet kan bli enigt.

Anf. 83 PER KLARBERG (SD):

Herr talman! Vardagen för en svensk åkare är mycket hårt reglerad. En
lastbil kan inte flyttas en meter utan färdskrivare eller förarkort. Man kan
inte flytta lastbilen på sin terminal, inte köra till besiktning och inte till
verkstad utan förarkort. När man väl kör lastbilen kan man inte köra en
minut utöver sina 4 timmar och 30 minuter. 4 timmar och 33 minuter ge-
nererar sanktionsavgift hos Transportstyrelsen. Vardagen ser ut på det sätt-
et för svenska åkare som kör i Sverige.

En utländsk åkare som kör i Sverige kontrolleras inte av svenska Trans-
portstyrelsen utan av sitt eget lands transportstyrelse som gör helt andra
tolkningar. Den utländska åkaren som kör i Sverige riskerar bara att bli
stoppad av trafikpolis på väg. Och inte ens det riskerar han i praktiken. I
Sverige finns det inte ens 300 aktiva trafikpoliser. Risken att åka fast är
försumbar, och om man vill vara riktigt säker på att slippa poliskontroll
kör man under happy hour, det vill säga på natten. Då finns det nämligen
inga poliskontroller av lastbil över huvud taget.

När det osannolika ändå inträffar och en utländsk lastbil fastnar i en
poliskontroll och blir belagd med körförbud av någon anledning finns det
bara två sätt för polisen att agera. Antingen hoppas polisen att föraren av
det olagliga fordonet stannar kvar eftersom han blivit tillsagd att stå still,
eller står polisen kvar och bevakar lastbilen så att den inte rullar iväg så
fort de lämnar platsen.

Det är ju löjligt! Därför är det bra att det nu kommer förslag om att
tillåta klampning av lastbilar för att hindra fortsatt färd. Förslaget borde ha
kommit för länge sedan. Men nu är det här, och vi stöder förslaget.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i trafikutskottets betänkande.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 16.)

Trafikutskottets betänkande 2014/15:TU4

Tydlig prisuppgift vid taxiresor (prop. 2013/14:241)
föredrogs.

*Tydlig prisuppgift
vid taxiresor*

Anf. 84 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation.

I samband med avregleringarna som skedde i stort antal inom många områden runt 1990 avreglerades också taxibranschen. Vi kan nu se resultat av detta, där priserna i vissa fall stigit till helt orimliga nivåer. Det är inte rimligt att en kund ska behöva betala tio gånger det pris som andra kunder får betala för en resa med ett seriöst taxibolag.

Samtidigt som avregleringen har lett till i vissa fall skyhöga priser är det inte bra arbetsförhållanden och rimliga löner inom taxibranschen. Under perioden 2010–2013 hade Transportstyrelsen 120 ärenden som rörde klagomål från taxikunder som ansett sig ha betalat ett för högt pris. Samtliga ärenden rörde Stockholm, Göteborg eller Malmö.

Det är också väl känt att turistnäringen i storstäderna upplever det här som ett stort problem. I internationell jämförelse är det mycket ovanligt att det råder fri prissättning på taxiresor. Att man har tagit bort maxtaxan för taxiresor har lett till denna orimliga prissättning.

Detta är mycket ovanligt i Europa. De flesta länder har en maxtaxa på taxiresor. Transportstyrelsen gjorde en översyn där man tittade på några länder. De länder som man såg hade maxtaxa var till exempel England, Irland, Holland, till viss del Norge, och det är även reglerat regionalt i Danmark.

Enligt en rapport från Transportstyrelsen 2013 har priserna för taxiresor stigit mer än aktuella index även totalt sett. Riksdagen tillkännagav för regeringen 2012 att det behövdes en utredning som belyser för- och nackdelar med den genomförda omregleringen av taxi. Riksdagen underströk vikten av att ta ett samlat grepp om taxinäringens utveckling så att taxiresenärernas behov av att kunna känna sig trygga och säkra tillgodoses.

Det är bra att regeringen föreslår en skärpning av regelverket efter denna översyn genom att det ska finnas ett tvång att lämna prisuppgift för en resa som kostar mer än 500 kronor. Men det räcker inte. En sådan regel ger fortfarande en möjlighet att överstiga prisindex.

Avregleringarna har gått väldigt långt inom en lång rad branscher, och vi ser avarter i form av skyhöga priser som drabbar kunderna. Vi ser samtidigt andra avarter med för låga priser som kommer av att man inte ger tillräcklig lön till de anställda.

Båda dessa fenomen förekommer inom taxibranschen. Vi ser här att marknadens osynliga hand inte räcker för att åstadkomma samhällsnytta utan att det behövs regleringar av marknaden för att hitta en sund nivå som balanserar löner, arbetsförhållanden och priset till slutkunden mot varandra.

En avreglerad marknad leder till att företagen ges större rätt att ta ut vinster på alla dessa olika behovs bekostnad. Det är den starkaste handen som roffar åt sig, inte en osynlig hand som styr mot en bra balans.

Detta märks inom område efter område, och det är dags att vi tar tag i detta och hittar en sund och bra styrning som i en balans mellan samhällets olika behov gynnar såväl arbetstillfällena och goda löner som bra kvalitet till bra priser och samtidigt leder till ett miljötänkande.

Vi har inte råd med mer girighet. Som ordspråket säger: Vi har resurser att mätta alla på jorden, men det finns inte resurser så att det räcker för att mätta giriga människor.

Anf. 85 KARIN SVENSSON SMITH (MP):

Herr talman! Miljöpartiet har en positiv inställning till taxibranschen och ser att den branschen har potential att växa högst väsentligt.

Detta ser vi utifrån att det i städer nu finns anspråk på marken som gör att andelen privat bilägande som finns i dag nog blir rätt svår att tillgodose framöver. Det är klimatförändringarna som påkallar att ytan mellan husen i större utsträckning tas i anspråk för blågrön dagvattenhantering så att de skador vi har sett uppkomma i flera städer det senaste året vid skyfall eller långvariga regn kan förebyggas. Vi behöver mer växtlighet och öppet vatten för att kunna förhindra att källare översvämmas och att hus tar skada.

Det som i dag måste ge vika för den här klimatanpassningsåtgärden är framför allt privat bilägande. Då behöver taxi vara ett bättre fungerande komplement till kollektivtrafik och cykel, och det är därför vi ser att det har en väldigt bra potential.

I linje med de starka trenderna kring delandets ekonomi ligger att man inte nödvändigtvis själv måste äga det man behöver, utan det kan man dela med andra. Rent ekonomiskt kan kollektivtrafiken för många stadsbor vara en bas som kompletteras med hyrbil och taxi.

Men då måste näringen fungera bättre. Därför ser vi från Miljöpartiet med tillfredsställelse på det här betänkandet, och jag yrkar bifall till de förslag som finns i betänkandet. Det är viktigt att det blir ordning och reda.

Sedan avregleringen genomfördes 1990 har det skett många olika saker som har förryckt möjligheterna till en organiserad och rättvis hantering. Detta har utretts många gånger. I en av alla de utredningar som genomfördes 2005, *Liberalisering, regler och marknader*, beskriver man att den kraftiga ökningen av taxibilar, framför allt där utbudet redan var stort i städerna, inneburit att man har en konkurrens som sker med osjysta metoder. Samtidigt har tillgången till taxi på landsbygden, där man tidigare kanske inte hade så gott om det, blivit ännu mindre. Det har blivit en väldigt missmatchning mellan behov och utbud när det gäller taxi.

Detta har genomgått många utredningar i statlig regi, men det har gått alldeles för långsamt med förslagen att åtgärda problemen.

Dagens betänkande, som utmynnar i en tydlig prisuppgift, är egentligen bara en liten del av en mycket större översyn som behöver göras för att reglerna för taxi ska vara sjysta gentemot de olika företagen. Otryggheten är för stor, och det drabbar både resenärer och anställda.

Jag har rest bland annat i Neapel vid ett antal tillfällen och noterade att där jag, kanske lite fördomsfullt, inte förväntade mig att det var så stor ordning på taxi fanns det en bättre reglering och ordning än i Stockholm, och det är kanske inte riktigt vad man förväntar sig. Sverige har gått alldeles för långt i att förvänta sig att marknaden reglerar sig själv.

Detta innebär också ett stort bortfall av skatteintäkter. Det innebär även att man missbrukar såväl a-kassa som sjukförsäkringssystem i jakten på att försöka åstadkomma så låga priser som möjligt för taxi.

Det behövs ordning och reda, och det behövs också att man tar mer ansvar. Vi talade i ett tidigare betänkande om upphandlingsansvar. Det offentliga har också ett stort ansvar för att man inte bara tar lägstbjudande när man ska besluta om färdtjänst, sjukresor och annat.

Jag kan på sikt kanske tänka mig att det är lämpligt att återföra samhällsbetalda resor och kommersiella resor och att de utförs långsiktigt av taxiföretag som då kan investera i miljövänliga fordon där chaufförerna väl känner till geografin och där man har en trygghet för både resenärer och anställda.

Det här handlar om ansvar för kommande generationer. Det handlar om ansvar för resenärer och anställda nu, och då behöver den kortsiktiga vinstmaximeringen ersättas av långsiktiga spelregler som fungerar, som är bra för samhället och som ser till att de skatteintäkter som behövs för att finansiera välfärden också kommer den till del.

Det är väldigt viktigt att vi nu har gjort det här, och jag ser att många av de förslag som finns från Transportarbetareförbundet om hur man ska gå vidare för att få ordning och reda på taxinäringen är förslag som vi från Miljöpartiet sympatiserar med.

Anf. 86 JOHAN ANDERSSON (S):

Herr talman! Vi har att ta ställning till ett betänkande som behandlar förslag till en lagstiftning som den gamla regeringen tog fram. Betänkandet handlar om tydliga prisuppgifter vid taxiresor, men det handlar också om ett antal andra delar.

Vi socialdemokrater tycker att det är bra att lagstiftningen har tagits fram, och vi tycker att det finns all anledning att styra upp marknaden. De tidigare talarna har förtjänstfullt beskrivit en del av avarterna inom taxinäringen.

Taxinäringen är viktig för landet, inte minst när det gäller samhällsbetalda resor. Det finns ett stort ansvar för kommunerna att se till att de fungerar på ett bra sätt. Det handlar vidare om privatresor och företagsresor. Vi får signaler om att det i vissa delar av vårt land råder brist på taxibilar medan det i stället råder en överetablering på vissa andra orter.

Den trafiklagstiftning som finns i dag trädde i kraft 2012. Det är ett par år sedan, och det har skett en del. Avregleringen skedde 2000, och det har skett ännu mer sedan dess. Ett antal utredningar har gjorts, men vi tycker att det bör göras en ordentlig översyn av näringen i dess helhet.

Hur ser det ut med anställningstryggheten? Hur ser det ut med täckningsgraden när det gäller möjligheten att kunna nyttja taxi i hela landet? Hur ser det ut med upphandlingen av samhällsbetalda resor?

Sedan händer hela tiden saker och ting på marknaden. Det senaste vi har fått information om handlar om företeelsen som kallas Uber och Uberpop. Man kan via en app enkelt beställa en taxibil och betala via nätet –

utan tillstånd och andra delar. Detta föranleder oss att i allra högsta grad också göra en ordentlig översyn av hur branschen och näringen ser ut. Vi förutsätter att regeringen återkommer med förslag till en sådan utredning för att se över näringen i dess helhet.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.
(Applåder)

I detta anförande instämde Monica Green, Lars Mejern Larsson, Rickard Larsson, Pia Nilsson, Jasenko Omanovic, Leif Pettersson och Suzanne Svensson (alla S) samt Karin Svensson Smith (MP).

Anf. 87 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! Man har åkt taxibil i Sverige i över 100 år. Om vi ska tro historien inleddes taxiåkandet för drygt 100 år sedan när blivande kung Gustaf V hade köpt en Daimler i Tyskland som han var missnöjd med eftersom han tyckte att den var alldeles för slö. Bilen såldes till ett bolag i Stockholm, och det blev den första taxibilen i Sverige. Den var tydligen populär jämte de hästdroskor som fanns på den tiden.

Vi talar mycket om förändringar i taxinäringen i dag, men jag vill hävda att dessa förändringar har skett i hundra års tid. Det var billiga T-Fordar på 20-talet, kris på 30-talet, krig på 40-talet och militären som rekvirerade fordon, privatbilism som trängde undan taxi på 50-talet, samhällsbetalda tjänster på 60-talet – och sedan har det fortsatt. Genom historien har det skett förändringar i hela taxinäringen.

Jag skulle vilja säga att taxinäringen är en alltså viktig näring – både i dag och framåt. Det handlar om sådana vardagliga ting som att kunna åka hem från krogen en lördagskväll på ett tryggt sätt, eller för en affärsresenär att enkelt och snabbt ta sig från en tågstation eller flygplats till ett kundmöte, eller för en äldre person att över huvud taget komma till vårdcentralen och träffa läkaren. Jag tror att för alla oss, oavsett hur mycket eller lite vi åker taxi, skulle våra liv utan taxi bli mycket svårare.

I dag har vi att debattera och fatta beslut i frågan om tydligare prisuppgifter. Utgångspunkten är problem med överprissättning och att man försöker skinka kunder. Det är inte acceptabelt, liksom annat fusk i näringen inte heller är acceptabelt.

Men, herr talman, jag anser att man bör nyansera debatten lite grann. Det är lätt – jag anklagar inte någon tidigare talare – att ge sken av att överprissättningen gäller hela taxinäringen och hela landet när den snarare är ett storstadsfenomen i Göteborg, Stockholm och kanske några andra orter. I många andra delar av landet är det snarare problem med om det över huvud taget finns en taxibil att tillgå.

Likadant ska vi vara försiktiga med att måla ut alla taxichaffisar i Göteborg eller Stockholm som att de utövar olagligheter eller skinnar sina kunder. Tvärtom ska vi vara tydliga med att de allra flesta taxiförare är hederliga, hårt arbetande och trevliga personer som försöker göra ett gott arbete men att det alltså finns problem i branschen. Där har vi grunden till det förslag som Alliansen valde att lägga fram. Om förslaget röstas igenom stärks kundens rätt tydligt. Kunden ska få rätt att få en prisuppgift innan denne kliver in i taxibilen, att få ett kvitto eller motsvarande på prisuppgiften, maxpriset, och taxichauffören och bolaget ska ha en skyldighet

att föra bok på de prisuppgifter som har givits så att det därigenom är möjligt att hålla chaufför och bolag ansvariga i efterhand om de har tagit ut ett okynnespris. Det finns också förslag om taxilegitimation.

Herr talman! På detta sätt tas ordentliga kliv för att ta tag i en del av de problem som finns i näringen. Det är viktigt med ordning och reda, att man som kund kan ta en taxi tryggt, bekvämt och till rimliga priser.

Men det finns också ett eget ansvar. Ibland kan det finnas ett tungt politiskt ansvar, och exemplet är de steg vi tar nu. Men det är på sin plats att säga att vi som kunder har ett eget ansvar. Vi har det när vi handlar i en matvarubutik, om vi köper en ny bil, om vi bokar en semesterresa för familjen. Vi måste tänka på hur vi agerar som konsumenter. Jag tycker att vi ska poängtera att vi har ett eget ansvar även när det gäller taxi.

Vi väljer bort förslaget om ett maxpris eller tak, som bland annat Vänsterpartiet anför. Det gör vi baserat på frågor om vem som ska avgöra vad som är ett rimligt pris, hur priset ska uppdateras, risken att ett pristak leder till en generell höjning från lägre priser för branschen i övrigt och att det kanske också på lång sikt blir en bristsituation. Det är sammanfattningsvis argument för varför vi här och nu väljer bort tak och maxpris.

Herr talman! Låt mig komma tillbaka till frågan om taxinäringen i stort. Det sker en spännande utveckling i dag. Miljöområdet är ett sådant exempel. På grund av krav och egen vilja är det inte sällan som taxiföretag ligger i framkant när det gäller nya bränslen och nya fordon. På många håll i landet hade vi inte fått en marknad för gas som fordonsbränsle om det inte hade varit för taxiföretagen.

Ett annat spännande område att spana på är internet, som förändrar samhället i stort och också taxinäringen. Som kunder tar vi det för självklart att kunna boka på internet, få bekräftelse och åka kvittolöst. Johan Andersson nämnde Uber. Det är en aktör som finns i Sverige och i en stor serie av andra länder och städer i världen. Man kan direkt på internet säga att man ska åka från adress A till adress B och få en tydlig och fast prisuppgift. Överprissättning är ofta kopplad till att turister drabbas. Det är ett exempel på att turister kan använda Uber när de är i London, i New York och i Stockholm och runda problemen med chaufförer som skinnar kunderna. Den utvecklingen i kombination med de lagstiftningssteg vi har att besluta om nu gör att vi kommer att kunna ta kliv undan en del av problemen.

Låt oss blicka tillbaka i historiken. Då kan vi se hur branschen under 100 år har mött en del av de upp- och nedgångar och utmaningar som har funnits. Jag tror att taxinäringen kommer att fortsätta att möta utmaningarna på samma sätt som man har gjort i 100 år sedan Gustaf V valde att sälja sin Daimler.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 88 NINA KAIN (SD):

Herr talman! Vi sverigedemokrater anser att de förslag som har lämnats i propositionen om bland annat prisuppgift vid taxiresor är ett steg i rätt riktning för att komma till rätta med överprissättningen i taxibranschen. Små, små steg i rätt riktning tas, men tyvärr kan vi, liksom övriga oppositionspartier, konstatera att det är långt ifrån nog.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Tydlig prisuppgift
vid taxiresor*

Vid omregleringen av den svenska taximarknaden 1990 var målen bland annat att öka taxinäringens förutsättningar till bättre tillgänglighet och service både geografiskt och över dygnet. Ett annat mål var att öka konkurrensen med rimliga priser och att pressa priserna. Jo tack! Det kan vi tydligt se konsekvenserna av i dag. Servicen är överlag sämre än den någonsin har varit, då allt har kommit att handla om att köra så billigt som möjligt.

De seriösa bolag som ännu levererar service och trygghet i taxi håller helt på att konkurreras ut. De kan inte hänga med på de låga priserna.

I främst storstäderna är problemen med svarttaxi och ockerpriser stora, och vi kan se skräckexempel på hur turister får betala skyhöga priser, ibland tio gånger mer än vad summan egentligen skulle ha uppgått till.

Vi menar att det behövs en ordentlig översyn av hur taxibranschen fungerar efter den omreglering som gjordes 1990, och den bör göras med inriktning på behovet av att reformera nuvarande regelverk. Bara så kan vi komma till rätta med de taxiföretag som agerar oseriöst.

Vi vill också påpeka att vi inte ställer oss främmande till ett införande av statligt satta taxameterpriser om detta skulle visa sig vara det som krävs för att komma till rätta med nuvarande problem.

Herr talman! Med hänsyn till detta ställer vi oss bakom betänkandet och yrkar bifall till förslaget, även om det lämnar mycket kvar att önska. (Applåder)

Anf. 89 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Jag kan börja med att instämma i Lars Hjalmereds anförande. Där sades egentligen det mesta.

Icke förty yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationen.

Taximarknaden, som har hållit på sedan anno dazumal, omreglerades den 1 juli 1990. Ett tydligt motiv var då att med konkurrens öka tillgängligheten både geografiskt och över dygnet och att öka konkurrensen med rimliga priser.

Den principiella utgångspunkten för mig och Folkpartiet – och för de flesta av oss, tror jag – är att detta i grunden är en bra tanke som vi inte ska släppa.

Taxi har stora möjligheter att utvecklas som ett transportslag. Från taxis egen sida uttrycker man från tid till annan att man vill ses som en del av kollektivtrafiken, så den diskussionen lär vi fortsätta att ha.

För att man ska kunna ha en marknad med fri konkurrens krävs det att man har en tydlig prisinformation så att kunden verkligen kan göra sina val. Annars är risken helt uppenbar att den som tar en taxi luras av ren okunskap. Kunden vet inte vad det kommer att kosta, och så blir det en helt orimlig kostnad.

Det är inte minst viktigt, som har nämnts här tidigare, för människor som kanske inte har lokalkännedom, till exempel utländska turister. Risken är större för dem att råka ut för detta.

Så sent som den 1 juni 2013 skärptes reglerna för prisinformation och synligheten kring den. Man ska tydligt kunna se prisinformationen under hela färden och även när fordonet står stilla. Vi kanske är lite skadade, men vi ser ju direkt att det finns taxibilar som har helt orimliga jämförpriser.

Herr talman! Grunden för denna proposition var att den tidigare alliansregeringen hade en stor ambition att stärka konsumentens ställning ytterligare. Det var därför propositionen *Tydlig prisuppgift vid taxiresor* kom i juni 2014.

Det handlar både om stärkt konsumentskydd och om att seriösa taxi-företag som inte tillämpar överprissättning ska gynnas i en konkurrenssituation. Den nya lagstiftningen kommer att träda i kraft redan den 1 januari 2015, så den är verkligen på gång.

Herr talman! Förslaget handlar om att den som har ett jämförpris över 500 kronor ska lämna över en prisuppgift till kunden före färd, så att man faktiskt kan kolla det.

Varför har man valt just 500 kronor? Jag får säga att det är en rimlig avvägning. Tittar vi på den absoluta majoriteten av taxifordon ser vi att de har jämförpriser under 500 kronor. Då kan vi konstatera att de flesta över huvud taget inte kommer att beröras av detta krav. Ur regelförenklings-synpunkt är det bra för företagen att denna avvägning görs. Det skulle vara helt orimligt om alla behövde lämna en prisuppgift. Avvägningen slår alltså ganska selektivt mot dem som har höga priser.

Vi får väl ha en förhoppning om att detta tillägg kommer att göra att det blir ännu enklare för kunden att välja. Vi som är lite uppmärksamma på detta ser det direkt. Om jag blir erbjuden taxi och det står 1 900 kronor som jämförpris brukar jag ofta ställa frågan: Varför ska jag åka med dig som har det priset? Det gäller att vi pratar om det och informerar om det.

I Vänsterpartiets reservation föreslås att det ska sättas en maxtaxa. Det innebär att man är inne i en regleringssväng igen, och då försvinner mycket av de fördelar som omregleringen 1990 skulle innebära, med fri prissättning som ett konkurrensmedel. Min synpunkt är att det är helt fel väg att gå. Jag konstaterar att det finns en bred majoritet som inte vill gå den vägen.

Propositionen innehåller också andra lagförslag om hur man ska kunna förbättra tillsynen, bland annat att polisen ska få ta registreringsskyltarna om taxameterutrustningen inte uppfyller kraven. Det finns många sätt att jobba med detta för att de som har taxitillstånd ska sköta sin verksamhet. Det är också bra regler som införs.

Sammantaget kan jag säga: Äntligen kom detta på plats, och det är ett steg i rätt riktning. Men att vi skulle hemfalla till att nu börja reglera med maxtaxor och sådant är för min del helt uteslutet.

(Applåder)

Anf. 90 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Det är dags att stävja fusk i taxibranschen.

Att lura kunder med höga priser av bolag som tillämpar jämförpriser som inte är förutsägbara, för exempelvis turister som inte kan läsa sig till gällande regler, måste stoppas. Vi ser fusk med taxameterutrustning som inte uppfyller de föreskrivna kraven, och vi ser fusk med taxiförarlegitimation som inte tillhör föraren.

De åtgärder som föreslås i dag är till för att stävja fusk och skapa mer klarhet inom taxibranschen.

Herr talman! De åkare som tillämpar ett jämförpris över 500 kronor för färden ska se till att prisuppgift lämnas och ange ett högsta pris för färden till beställaren. Prisuppgiften ska lämnas när färden beställs.

Taxifordons registreringsskylt ska få tas om hand av polisman om taxameterutrustningen inte uppfyller föreskrivna krav.

Taxiförarlegitimation ska inte längre vara giltig om en annan taxiförarlegitimation har lämnats ut, och kravet att förnya en taxiförarlegitimation inom tio år efter det att den senast har förnyats ska bara gälla om den tidigare förnyelsen innebar att legitimationen försågs med nya uppgifter.

Taxiförarlegitimation ska få tas om hand av en polisman om legitimationen är ogiltig.

Herr talman! Åtgärderna är nödvändiga för att motverka fuskande åkare och kommer att leda till färre lurade kunder, ökad trygghet och en mer seriös taxibransch med konkurrens på lika villkor, och de ger polis och myndigheter större möjlighet att se till att regler och lagar följs.

Oftast är det utländska turister som blir lurade av åkare som tillämpar jämförpriser. Det har skrivits i stora utländska dagstidningar om lurade turister i Sverige. Senast kunde vi för cirka två månader sedan följa ett inslag på SVT om en turist som skulle besöka sin vän i Stockholm och åkte taxi från Arlanda flygplats. Resan kostade henne ca 4 500 kronor. Hon var besviken och överraskad över prissättningen på färden.

Detta lurendrejeri är inte bra för vår turistnäring och är inte bra för Sveriges anseende i allmänhet.

Herr talman! Taxibranschen och åkare behöver regelbundet kontrolleras av polis och myndigheter så att de följer regler och lagar.

De åtgärder som vi ska fatta beslut om i dag är nödvändiga för att minska otryggheten för kunden och gör det svårare för oseriösa åkare att fuska med skatter och avgifter.

- Priset blir mer förutsägbart för taxikunderna när man tillämpar jämförpriser över 500 kronor.
- Polisen får rätt att ta i beslag en legitimation som är ogiltig.
- Taxifordons registreringsskyltar ska tas om hand av polis om taxameterutrustningen inte uppfyller föreskrivna krav.
- Taxiförarlegitimation ska inte längre vara giltig om en annan taxiförarlegitimation har lämnats vid kontroll av polis.
- Det blir krav på förnyelse av en taxiförarlegitimation vart tionde år.
- Slutpris ska meddelas kunden då en resa kostar över 500 kronor.

Allt detta är bra steg framåt som ökar tilliten till branschen. Alla de åkerier som sköter sig i dag får hållbara spelregler och därmed konkurrens på lika villkor.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 16.)

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2014/15:SfU5
Genomförande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet (prop.
2013/14:248)
föredrogs.

*Genomförande av det
omarbetade skydds-
grundsdirektivet*

Anf. 91 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Vi debatterar i dag socialförsäkringsutskottets betänkande 5, baserat på regeringens proposition *Genomförande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet*.

Syftet med omarbetningen av skyddsgrundsdirektivet är att i förhållande till det första direktivet få en ökad samordning mellan länderna inom Europeiska unionen. Man önskar också få ett förtydligande och förenklande av reglerna inom EU gällande grunderna för skydd och skyddets innehåll för att på så sätt få ett mer effektivt asylsystem.

Detta syfte torde inte i sak vara ohanterligt att förstå. Ändå har den tidigare alliansregeringen i sin proposition lyckats missförstå det. Liksom vi kunde se under tidigare migrationsdebatter här i kammaren står det klart att direktiv och direktivändringar som dessa systematiskt används som ursäkt för att ytterligare späda på och utöka den redan oansvariga och totalt urspårade migrationspolitiken.

Låt mig ta några exempel. Direktivet redogör i punkt 16.3 för ett undantag från förordningens regler gällande upphörande för individen av statusen subsidiärt skyddsbehövande. Där menas att ett upphörande av denna status inte bör gälla om individen kan åberopa tungt vägande skäl grundade på ”tidigare allvarlig skada”.

I förslaget till utlänningslag har regeringen skrivit om detta till ”tidigare förföljelse”, något som för den enskilda handläggaren på Migrationsverket är avsevärt mycket svårare, om inte omöjligt, att kontrollera och verifiera. Således har direktivet i punkt 16.3 misstolkats, och regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med en reviderad version.

Vidare har regeringen valt att inte definiera vilka villkor och förutsättningar som ska gälla för att ett skydd ska anses vara av ”icke tillfällig natur”. Självklart instämmer Sverigedemokraterna i direktivets villkor att ett skydd inte ska vara av tillfällig natur. Det ska vara ett säkerställt skydd under en överskådlig tid. Men ingen nation, regering, politiker i denna kammare eller för den delen handläggare på Migrationsverket kan förutse ett lands framtida status. Därför bör detta förtydligas i lagtexten.

En annan tydlig skillnad mellan direktivet och regeringens inställning gäller artikel 24. En individ som har beviljats skydd som internationellt skyddsbehövande ska beviljas uppehållstillstånd i minst tre år. Av den anledningen bör regeringen stryka formuleringen ”permanent uppehållstillstånd eller” i 5 kap. 1 § utlänningslagen. Då direktivet gör det möjligt med förnyelse finns inga skäl till att permanenta uppehållstillstånd ska delas ut per automatik efter tre år.

Direktivet skriver vidare i artikel 23 att medlemsländerna ska se till att familjer hålls samlade. Det är en behjärtansvärd inställning som även Sverigedemokraterna under vissa förutsättningar delar. Det är exempelvis ingen nyhet att vi ställer oss bakom familjeåterföreningsdirektivet med försörjningsplikt som en av förutsättningarna.

Dock menar vi att förslaget till lagtext i 5 kap. 3 §, att om ett barn beviljats uppehållstillstånd ska även en annan ”person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe” tilldelas uppehållstillstånd, är en alldeles för vid tolkning som bör avslås. För den enskilda handläggaren är det sannolikt en omöjlighet att kontrollera en utomstående individs egentliga relation till barnet på ett fullgott sätt. Detta kan uppmuntra till asylmissbruk – tyvärr.

Herr talman! Vad som kanske är allra mest anmärkningsvärt och tyvärr även lite av dess signum är den förra regeringens totalt verklighetsfrånvända omedvetenhet om att invandringen i dagsläget kostar Sverige pengar. Man har inte ens försökt göra en konkret och seriös analys av lagändringarnas budgetära påverkan, vilket inte kan ses som annat än ansvarslost.

Förvaltningsrätten i både Stockholm och Luleå påpekar att de föreslagna ändringarna mycket väl kan komma att påverka antalet skyddsbehövande som kommer att fastställas. Trots detta skriver regeringen i propositionens punkt 9 att förslagen ”endast medför marginella kostnadsökningar som ryms inom befintliga anslagsramar”. Önskvärt är att utreda konsekvenserna mer ingående och återkomma till riksdagen med tydliga och konkreta specificerade kostnadsprognoser, då vi under många år har sett alliansregeringen felberäkna sina prognoser och revidera upp dem i efterhand.

Avslutningsvis vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation.

(Applåder)

Anf. 92 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V):

Herr talman! När vi nu ska genomföra det omarbetade skyddsgrundsdirektivet är det faktiskt möjligt för medlemsstaterna att införa eller behålla förmånligare bestämmelser för att fastställa vem som antingen ska betraktas som flykting eller uppfyller kraven för att betecknas som alternativt skyddsbehövande, förutsatt att det är förenligt med direktivet.

Det här vill Vänsterpartiet gärna ta fasta på. Vi välkomnar alltid mycket varmt skrivningar som innebär att vi kan ge ett bättre skydd för dem som behöver det här i världen.

I den här propositionen finns det en rad bra förbättringar. Det föreslås bland annat att lagen ska ange vilka aktörer som kan erbjuda skydd mot förföljelse och annan behandling som utgör grund för skyddsbehov samt att ett sådant skydd måste vara effektivt och inte bara tillfälligt utan varaktigt över tid.

Det föreslås att skyddet i vissa fall inte ska upphöra även om förutsättningarna för ett upphörande är uppfyllda, och det föreslås att en förälder till ett barn som är skyddsbehövande eller en annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe också ska ha rätt till uppehållstillstånd om han eller hon befinner sig i Sverige när beslutet om hans eller hennes asylansökan fattas.

Det här är bra ändringar. Men det finns också en del saker som skulle behöva utvecklas och som vi tror kan göras bättre. Det gäller särskilt kapitlet om internt skydd. Vi tycker också att utlänningslagen behöver förtydligas när det gäller förutsättningar för att betraktas som flykting, hbtq-personers flyktingstatus och vilka som ska få tillgång till sjukvård. Inte minst saknar vi det barnrättsliga perspektivet.

Därför ska jag tala lite kort om de fyra punkter där vi anser att det finns utrymme för förbättringar och som vi tycker bör genomföras.

Det första gäller internt skydd. När man nu gör denna omarbetning lagregleras vilka aktörer som anses kunna ge skydd hemmavid. Vi tycker att det är på sin plats att också förtydliga vad som är ett lagligt och säkert sätt att ta sig till det geografiska område där man erbjuder internflykt. Man ska också se till att det verkligen finns en reell möjlighet för den skyddsbehövande att göra en internflykt utan att riskera livet. Om man hänvisar till internflykt ska det också vara möjligt för den asylsökande att ta sig till det området i säkerhet. Att reglera detta är en viktig ändring som behöver göras.

Det andra är att vi behöver ta hänsyn till dagens brister i praxis för asylprövning när det gäller flyktingar som är homosexuella, bisexuella eller transpersoner. RFSL skriver i sitt remissvar: "I flertalet av de länder som hbt-flyktingar flytt ifrån saknas skydd mot diskriminering och förföljelse men detta förhållande påverkar mycket sällan beslutet." Därför behöver vi förtydliga sambandet mellan skälen för förföljelse och avsaknaden av skydd mot förföljelser när det gäller just hbt-flyktingar.

Det tredje är att vi i det här sammanhanget behöver lyfta in också andra könsrelaterade aspekter. Det gör man i förslaget, där det finns en bestämmelse om att man ska ta hänsyn till könsrelaterade aspekter, inbegripet könsidentitet. Vi skulle dock vilja se ett förtydligande. Diskrimineringsombudsmannen, DO, har i sitt remissvar ett förslag som vi vill ta fasta på. Förslaget innebär att man anger att begreppet tillhörighet till viss samhällsgrupp, utöver kön och sexuell läggning, även inrymmer könsidentitet och könsuttryck. En sådan förändring skulle, som DO också skriver, ha "fördelen att tydligare ange vad som redan gäller", det vill säga att förföljelse som grundar sig på könsidentitet och könsuttryck kan ligga till grund för flyktingskap. Vi tycker därför att man behöver komplettera med en ändring i utlänningslagen som innebär att könsidentitet och könsuttryck kan ligga till grund för flyktingskap.

Slutligen vill jag ta upp det barnrättsliga perspektivet. Vi saknar tydlig hänvisning till barnens rättigheter i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. I likhet med flera remissinstanser vill vi att utlänningslagen ska precisera barnspecifik förföljelse som ett skäl till flyktingstatus. Det behöver också förtydligas att barnspecifik landinformation också kan komma från frivillig- och barnrättsorganisationer och inte bara från officiella FN- och EU-dokument för att barnperspektivet ska bli så bra och heltäckande som möjligt.

Vänsterpartiet tycker att vi ska använda denna möjlighet att ytterligare stärka lagstiftningen om rätt till skydd för bland andra barn och hbtq-personer samt förtydliga det som gäller möjligheterna till internflykt. Därför yrkar jag bifall till reservation 2.

Anf. 93 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Den proposition vi i dag behandlar innebär en anpassning av svensk lagstiftning för att genomföra det omarbetade skyddsgrundsdirektiv som Europaparlamentet och rådet beslutade år 2011. Syftet med det omarbetade direktivet är att i förhållande till det tidigare direktivet åstadkomma en ökad harmonisering samt ett förtydligande och ett förenklande

Prot. 2014/15:27
26 november

*Genomförande av det
omarbetade skydds-
grundsdirektivet*

av reglerna inom EU vad gäller grunderna för skydd och skyddets innehåll. Därigenom kan ett mer effektivt asylsystem uppnås.

Det omarbetade skyddsgrundsdirektivet tillåter att medlemsstaterna inför eller behåller förmånligare bestämmelser för att fastställa dels vem som ska betraktas som flykting eller som en person som uppfyller kraven för att betecknas som alternativt skyddsbehövande, dels innebörden av internationellt skydd, förutsatt att bestämmelserna är förenliga med direktivet.

Det regeringen föreslår för att kunna genomföra det omarbetade direktivet kan sammanfattas i fyra punkter:

1. Det ska anges i lag vilka aktörer som kan erbjuda skydd mot förföljelse och annan behandling som utgör grund för skyddsbehov och att ett sådant skydd måste vara effektivt och inte av tillfällig natur.
2. Det ska anges i lag att skyddsbehövande i vissa fall inte ska upphöra att vara skyddsbehövande trots att förutsättningarna för ett upphörande är uppfyllda.
3. En förälder till ett ogift barn som är skyddsbehövande eller en annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe ska ha rätt till uppehållstillstånd om han eller hon befinner sig i Sverige och beslutet om hans asylansökan fattas i samband med beslutet om barnets asylansökan.
4. När tidsbegränsade uppehållstillstånd förnyas för skyddsbehövande eller deras familjemedlemmar ska giltighetstiden som huvudregel vara minst två år.

Vi socialdemokrater delar de bedömningar och avvägningar som görs i propositionen och instämmer i de förslag till förändringar av lagstiftningen som föreslås. Vi konstaterar också att det finns en bred majoritet bakom dessa förändringar, vilket också är ett uttryck för att det finns en bred uppslutning bakom den svenska asyl- och migrationspolitiken i detta parlament, och det är en styrka för Sverige här, nu och framöver.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Anf. 94 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Öppenhet och rörlighet för kapital, varor, tjänster och människor har gynnat Sverige väl. Vår välfärd har skapats av att vi som land varit öppna. Människor har kommit till Sverige när vi själva inte har haft tillräckligt med arbetskraft. Vi har framgångsrikt sålt varor och tjänster över hela världen.

För snart 20 år sedan gick vi med i EU i vår fasta övertygelse att ännu mer av öppenhet var bra för vårt land. Som ett naturligt steg i denna öppenhet skapades Schengenområdet, vilket ytterligare underlättade rörlighet. Det gav människor möjlighet att, efter att de passerat den yttre gränsen, röra sig fritt. Nästa naturliga steg var att få en gemensam asyl- och migrationspolitik på plats. Det har vi nu, och den håller nu på att implementeras i medlemsstaternas lagstiftning.

I detta sammanhang vill jag ge vår före migrationsminister Tobias Billström en eloge för hans insatser att få detta på plats. Stockholmsprogrammet, som beslutades under det svenska ordförandeskapet, var helt avgörande för detta.

Vi i Sverige har en generös migrationspolitik, och den ska ligga fast. Med den nu gemensamma EU-politiken kommer nivån på asylprövnings- och mottagandeförfarandet hos många medlemsstater att förbättras inom de närmaste åren. Utskottet har hela tiden uttalat att målet med den gemensamma lagstiftningen är att öka den totala kapaciteten för EU att ta emot fler asylsökande och samtidigt höja kvaliteten i prövningen och mottagandet. Det är bra. I skuggan av vad som nu händer i Syrien tror jag också att det är helt nödvändigt.

Herr talman! Dagens betänkande innehåller förslag om en anpassning av svensk lag till det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. Det är inte så många förändringar det handlar om, som vi har hört. Jag vill dock lyfta fram en sak, nämligen införandet av en bestämmelse som ger föräldrar till ett ogift barn som är flykting, alternativt skyddsbehövande, eller annan vuxen som trätt i förälders ställe, rätt till uppehållstillstånd samtidigt som barnet, liksom att dessa personer, om de redan befinner sig i landet, inte behöver följa grundregeln om att tillståndet ska vara klart före inresa.

Denna ändring gör att föräldrarna får en absolut rätt att få stanna på barnets skyddsskäl och att familjen hela tiden hålls samman. Man utgår helt enkelt från barnets bästa, och det tillgodoses bäst genom direkta skrivelser i relevanta lagar, i detta fall utlänningslagen.

Anf. 95 MARIA FERM (MP):

Herr talman! Just nu pågår den värsta humanitära katastrofen i modern tid i Syrien. Inbördeskriget i Syrien och våldet som också spridits till norra Irak har tvingat miljontals människor på flykt och lett till att 200 000 människor förlorat sina liv hittills. 10 000 barn har dödats sedan kriget bröt ut 2011. Det smärta något oerhört att omvärlden brustit så i sitt stöd och i sitt engagemang.

Syriens grannländer tar emot de allra flesta flyktingarna samtidigt som EU-länderna helt sviker sitt ansvar. I Libanon, ett land stort som Skåne med fyra miljoner invånare, finns nu en miljon syriska flyktingar. Human Rights Watch rapporterade i måndags att Jordanien tvingar tillbaka flyktingar över gränsen till krigets Syrien. Flyktingar från Syrien har allt svårare att ta sig ut och möts nu av en allt hårdare behandling i grannländerna, som känner att det räcker. Grannländerna har tagit emot tre miljoner syriska flyktingar. De rika länderna i EU har tagit emot en bråkdel av det, trots att det i EU finns mycket bättre förutsättningar att ge flyktingar ett gott mottagande än det finns i de fattiga länderna i närheten av kriget.

Jan Egeland, generalsekreterare i Norska Flyktinghjälpen, kallar det i en intervju i Sveriges Radio för en kollaps för den internationella solidariteten. Han säger:

I stället för att själva ta emot flyktingar har omvärlden valt att hjälpa i närområdet, men det är just den strategin som orsakat de stängda gränserna.

Det som behövs är att andra, förutom grannländerna, tar emot många, många fler syriska flyktingar. Annars får vi leva med att vi stått och sett på medan människor vi hade kunnat rädda i stället dör.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Genomförande av det
omarbetade skydds-
grundsdirektivet*

Det som händer är att fler kommer att dö inne i Syrien. Nu väntar tiotusentals människor på den syriska sidan av gränsen, och om vi inte tar emot fler flyktingar från regionen kommer gränserna fortsätta att vara i realiteten stängda, och då kommer många fler människor att dö, och det sker medan vi alla står och ser på.

Så är det tyvärr. De orden stämmer. Vi kan välja att stå och se på när fler människor dör i konfliktområden och när fler människor dör på sin flykt till Europa när de är tvingade att ta farliga vägar med hjälp av flyktingsmugglare eftersom EU kriminaliserat själva flyktvägen. Eller så kan vi arbeta för att fler EU-länder ska ta sitt ansvar och för att skapa fler lagliga vägar för människor på flykt att ta sig till Europa för att kunna söka asyl.

I år har över 3 000 personer dött på sin flykt till Europa. Eftersom EU lägger oerhört mycket resurser på att stänga människor ute tvingas flyktingar ta allt dyrare och farligare rutter för att kunna ansöka om skydd.

Frågan om hur EU ska förhindra att fler dör på sin flykt till Europa diskuterades på förra ministerrådsmötet i EU för rättsliga och inrikes frågor. Då enades EU:s medlemsstater om rådsslutsatser som prioriterade följande områden: samarbete med tredjeländer, förbättrad förvaltning av de yttre gränserna och Frontex samt åtgärder på medlemsstatsnivå – mottagande och upptagande av fingeravtryck.

Detta är tyvärr inget annat än olika sätt att säga att EU:s fokus ligger på att stoppa flyktingar från att över huvud taget nå fram till unionen för att kunna söka skydd. Det är djupt beklagligt.

Sverige står här ut som ett positivt exempel i Europa. Vi hjälper till med katastrofhjälp i närområden, och vi ger skydd åt dem som kommer hit på flykt. Vi låter inte flyktingfamiljer bo på gatan, och vi låser inte in flyktingbarn i fängelseliknande förvar. I många andra europeiska länder är detta tyvärr en realitet.

Men vi kan absolut göra mer i Sverige. Vi ska vara stolta över att vara en humanitär stormakt. Sverige ska vara det land som övertalar andra länder att göra mer, inte ett land som deltar i ett race to the bottom när det gäller respekt för mänskliga rättigheter. En kapplöpning mot botten där EU-länder tävlar om vem som kan behandla flyktingar mest illa slutar nämligen just på botten, när vi förvandlat våra egna samhällen till helvetet på jorden i syfte att skrämma andra från att komma hit.

I dag debatterar vi en proposition om genomförande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. Syftet med det omarbetade skyddsgrundsdirektivet är att i förhållande till det första skyddsgrundsdirektivet åstadkomma en ökad harmonisering samt ett förtydligande och ett förenklande av reglerna inom EU vad gäller grunderna för skydd och skyddets innehåll. Därigenom kan ett mer effektivt asylsystem uppnås inom EU.

Det handlar om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet – när individer ska ges skydd, helt enkelt.

Det grundar sig på bestämmelser i Genèvekonventionen och handlar om att se till varje individs situation och se om individen är berättigad till

internationellt skydd. Människor som flytt på grund av förföljelse har nämligen rätt till skydd på samma sätt som vi skulle ha rätt till skydd om vi var tvungna att fly undan förföljelse.

I en tid då det på ledarsidor pratas om volymer i stället för individer med skyddsskäl känns det angeläget att påminna om Genèvekonventionen och varför människor som individer har rätt till skydd om de behöver det. Begreppet volym är inte en synonym till begreppet människa. Vad blir konsekvensen när människor på flykt avhumaniseras och reduceras till volymer, siffror eller staplar i statistiken? Jan Egeland beskrev det med smärtsam tydlighet: Då kommer många fler människor att dö, och det sker medan vi alla står och ser på.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 96 JOHANNA JÖNSSON (C):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande och avslag på samtliga reservationer. Då har jag gjort det.

Implementeringen av det här direktivet kommer förhoppningsvis att förenkla livet för ett antal människor, människor som ofta redan genomgått stora svårigheter. Det är bra.

Mycket klokt och en del oklokt har redan sagts. Jag måste ta tillfället i akt, när vi är samlade här, och prata lite om den storm som just nu samlar kraft ute i våra kommuner. De människor som i och med direktivet får rätt till skydd måste nämligen också välkomnas in i vårt samhälle.

Just nu sitter ungefär 13 000 personer med uppehållstillstånd fast på asylboenden och väntar på en kommunplacering. Samtidigt fortsätter Migrationsverkets system att fyllas på med nästan 2 000 personer i veckan. Medarbetarna jobbar skift, och flera menar att rättssäkerheten redan har gått förlorad. Man undersöker nu möjligheten att placera människor i tält för att de alls ska ha någonstans att ta vägen. Under nästa år är målet att man ska kunna träffa överenskommelser med kommunerna om ytterligare 15 000 platser, utöver de 8 000 som det redan finns avtal om. Men som det ser ut just nu kommer platserna snarare att bli färre.

Integrationssamordnaren på Länsstyrelsen i Södermanlands län anger till exempel att länet troligtvis kommer att kunna erbjuda 80–90 platser nästa år. Sätt det i förhållande till Södermanlands länstal som är 926 platser och fundera på vad det innebär!

I förrgår fick jag ett mejl från en partikollega i en medelstor kommun i Skåne. Han skrev att de inte klarar av att anpassa sina skolor tillräckligt snabbt för att ta emot alla de barn som nu kommer, och han bad mig om hjälp att lösa situationen.

I går skrev en väns vän till mig på Facebook. Hon jobbar på socialtjänsten i Göteborg och beskrev problemen där. Förra helgen var jag uppe i Mora och Orsa och fick höra om deras utmaningar. Och i kommun efter kommun just nu, oavsett om man har ett högt eller ett i jämförelse lågt mottagande, går politiker och tjänstemän ut och säger att man inte klarar mer. Utifrån de förutsättningar som finns har man inte möjlighet att ta emot fler nyanlända. Systemen hinner inte med, oavsett om det handlar om skolan, bostäderna, jobben eller de aktiviteter som är till för att de nyanlända ska känna sig välkomna.

Prot. 2014/15:27
26 november

*Genomförande av det
omarbetade skydds-
grundsdirektivet*

Under helgen pratade jag med en vän hemifrån Dalarna. Han berättade hur rykten börjat sprida sig om det asylboende som nyligen öppnat där uppe: Barn ska ha försökt stjäla en mans stavar när han var ute på sin morgonpromenad. En kvinna ska ha plockat äpplen utan lov i någons trädgård. Barn ska ha kastat stenar på bilar.

Jag vet inte hur mycket sanning det finns i de här ryktena, men alldeles för många verkar tycka att det inte längre spelar någon roll. Det här är bara några exempel, men de gör mig livrädd.

I spåren av det här har som sagt den så kallade volymfrågan kommit upp igen. För mig är det inte ett alternativ att börja jaga fler utsatta människor ut ur det här landet – aldrig någonsin. Men jag måste säga att jag ibland vacklar. För hur ska vi klara det här? Med våra sega system, våra fördummande debatter, vår rädsla för förändring och vår ovilja att på allvar väcka människors krismedvetenhet – hur ska vi klara det här?

Sedan tänker jag på farbrodern jag träffade på en utbildning för flyktingguider häromveckan. Han berättade med rörd röst att han numera, efter tio år som flyktingguide, har tre somaliska barnbarn. Jag tänker på Eva, som är nyanställd integrationschef i en liten kommun med stora svårigheter, och hennes ord om att det här inte är någonting alls mot hur det var att jobba för homosexuellas rättigheter i Uganda. Jag tänker också på de olika Facebookgrupper jag är med i där människor från hela Sverige engagerar sig på frivillig basis för att de som kommer hit ska få en bra start, och så tänker jag på den långa lista med politiska förslag jag har liggande på mitt skrivbord.

Jag står inte här för att be någon öppna sitt hjärta. Jag kommer aldrig att kräva att någon ska älska allt och alla. Det är helt okej att tycka att utvecklingen är läskig – jag förstår; jag tycker också att det är läskigt ibland. Men nästa år kommer det att komma väldigt många människor hit, oavsett om man gillar det eller inte, och många är redan här.

Utifrån det ber jag er att använda era hjärnor. Jag ber er att fundera på en sak nästa gång ni sitter där med era vänner i ert fina hem, eller på någon restaurang med ett glas vin för 85 kronor framför er, diskuterar de utmaningar jag talar om och säger: Jo, men det är klart att det finns en gräns för hur många vi kan ta emot. Då ber jag er att fundera på om den gränsen verkligen är nådd.

Jag ber er också att fundera på vad ni själva kan göra för att välkomna människor in i samhället och för att snabbt förändra våra system, så att vi klarar det här. Jag ber er fundera på vad ni kan göra för att lära någon svenska, för att hjälpa någon att hitta ett jobb, för att ta reda på om rykten är sanna innan ni sprider dem vidare eller för att se till att någon slipper gå runt i flip-flops i vinter.

Jag ber er också att på allvar fundera över vad som händer om vi inte gemensamt – alla här inne – just nu gör allt vi kan för att lösa situationen.

Anf. 97 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag vill först tacka Johanna Jönsson för ett intressant anförande. Det är uppenbart så att Johanna Jönsson inser vilka utmaningar, om man vill kalla det så, vi står inför när väldigt många människor kommer till Sverige. Det gäller inte minst nästa år.

Jag har några funderingar. Johanna Jönssons eget parti och den förra regeringen har varit pådrivande i att föra den politik som har lett till dagens

situation, där många människor kommer hit utan att bli en del av samhället. På vilket sätt anser Johanna Jönsson att hon eller Centerpartiet har lyckats förbättra situationen de senaste åren?

Prot. 2014/15:27
26 november

*Genomförande av det
omarbetade skydds-
grundsdirektivet*

Anf. 98 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Hej Markus! Jag kan absolut hålla med om att vi inte har gjort tillräckligt. Det är helt klart. Vi har gjort saker – vi har försökt med etableringsreformen – och vissa saker blev bra. Andra saker blev inte så bra.

Jag skulle säga att vi inte har gjort tillräckligt. Jag stod här i en debatt för någon vecka sedan och tog på mig en del av det ansvaret, och det är jag säker på att andra i mitt parti också gör. Vi har inte gjort tillräckligt för att öppna arbetsmarknaden och bygga bostäder så att människor har någonstans att ta vägen. Men det är också, som jag sa, upp till var och en av oss. Jag har inte gjort tillräckligt som människa för att se till att människor välkomnas in.

Jag kan alltså absolut säga att vi inte har gjort tillräckligt. Vi har många gånger försökt, men det är som jag sa: sega system. Det är svårt. Vi måste hitta en väg framåt i det här. Där undrar jag vad *ni* ser att *ni* kan göra under nästa år. Jag försökte ställa den frågan tidigare. Invandringen kommer inte att stoppas; det är helt orealistiskt att över huvud taget föreslå det. Då är frågan vad *ni* vill göra nästa år. Vad kan vi hitta för sätt att faktiskt välkomna alla de människor som kommer hit och lösa situationen?

Det är dock klart att vi har en del i ansvaret. Det har vi alla.

Anf. 99 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Frågan var egentligen vad framför allt alliansregeringen har gjort för att underlätta det här, om man nu inte har några lösningar. Det är nämligen uppenbart att inte vare sig Alliansen eller den sittande regeringen har några lösningar för hur fler människor ska komma in i arbete och bli en del av samhället. I dag tar det i genomsnitt åtta år för en människa att få ett första jobb, som ofta är subventionerat av staten. Antalet ut- och införskapsområden har ökat med 30 på sex år.

Det här är tydliga konsekvenser av den förda migrationspolitiken. Vi ser att det nästa år kan komma uppemot 105 000 nya asylsökande till Sverige, och sedan kommer anhöriga till dem därefter. De allra flesta saknar försörjningsansvar. Det här kommer att slå väldigt hårt mot Sveriges ekonomi, men fortfarande är man beredd att stå bakom en politik som förvärrar problemen – utan att någon har en lösning. Det är jättestora problem vi diskuterar. Vi kan inte bara kalla det utmaningar, som om det vore något spännande, utan det här är allvarligt. Det är riktigt allvarligt.

Av den anledningen undrar jag alltså hur man fortfarande kan gå vidare med en sådan politik. I dag har såväl Johanna Jönsson som andra företrädare gått ut med att man står bakom det nya, genomarbetade grundskyddsdirektivet, vilket kan medföra ett ökat tryck på Sverige. När det gäller flyktinghjälp har regeringen redan i dag aviserat att hela 21 procent av biståndsbudgeten nästa år kan gå till asylmottagande i Sverige. Man tar pengar från de hårdast drabbade flyktingarna runt om i världen för att bekosta mottagandet i Sverige. Det är inte en human politik.

Anf. 100 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Först och främst tycker jag helt ärligt inte att det är så intressant att blicka bakåt och säga vad vi har gjort eller inte gjort. Vi har utmaningar – eller problem; du får kalla det vad du vill – vi behöver ta tag i just nu. Jag blickar alltså gärna framåt i det och försöker se vilka lösningar som finns.

Det är klart att det finns lösningar. Jag stod i debatten häromveckan och rabblade saker, och ni ville inte gå med på att de sakerna sagts då heller. När det gäller bostadsmarknaden måste det byggas mindre, enklare bostäder så att människor kan bo där det är lättare att få jobb. Arbetsmarknaden måste förenklas så att det blir lättare att komma in, och det måste bli lättare att starta företag.

Jag har en mängd exempel från när jag har varit ute och träffat människor. Människor har kommit hit och direkt gått ut och börjat söka jobb, människor som ville börja baka men sa: Jaha, man måste ha ett kök som är tillåtet, och man måste ha det här och det här tillståndet för att starta en restaurang – jag kan inte gå ut och jobba på det sätt jag har gjort tidigare. Regelförenklingar måste alltså till, exempelvis. Det finns saker vi kan göra för att flytta ansvaret från en myndighet till en annan, för att förenkla processen med att hitta bostäder och så.

Det jag sa här tror jag själv dock är det absolut viktigaste, nämligen att var och en av oss hjälper människor in i samhället. Det handlar om att öppna upp våra nätverk och hjälpa till. Det är nog nämligen det som måste till i det här läget, för att vi ska kunna göra någonting.

Du nämnde också biståndet och det ni alltid upprepar, alltså att vi ska hjälpa människor i närområdet. Jag har tänkt mycket på det där. Det låter ju så himla bra för många, men precis som Maria Ferm var inne på tidigare ser man just nu hur till exempel Jordanien inte längre tillåter människor att fly ut från Syrien. Då kan vi inte längre hjälpa i närområdet; det finns ingen möjlighet. Den som har besökt ett flyktingläger vet att det inte är så lätt att hjälpa på plats.

Det som hjälper allra bäst är i stället om människor får ta sig därifrån. Om människor kan utbilda sig, få ett jobb och skicka tillbaka pengar kan äkta utveckling uppstå. Vi behöver alltså kunna göra både och – både det akuta och det mer långsiktiga. Det är jätteviktigt.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 16.)

§ 15 Resultatskrivelse avseende det finansiella systemet

Finansutskottets betänkande 2014/15:FiU8
Resultatskrivelse avseende det finansiella systemet (skr. 2013/14:210)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 16.)

Kammaren beslutade kl. 15.08 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

§ 16 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

UU5 Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, å andra sidan

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag

Punkt 2 (Omförhandling av associeringsavtalet)

1. utskottet

2. res. (SD)

Votering:

249 för utskottet

44 för res.

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 71 M, 21 MP, 19 C, 16 V, 10 FP, 16 KD

För res.: 44 SD

Frånvarande: 17 S, 13 M, 5 SD, 4 MP, 3 C, 5 V, 9 FP

UU6 Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Omförhandling av associeringsavtalet)

1. utskottet

2. res. (SD)

Votering:

249 för utskottet

44 för res.

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 71 M, 20 MP, 19 C, 16 V, 10 FP, 16 KD

För res.: 44 SD

Frånvarande: 16 S, 13 M, 5 SD, 5 MP, 3 C, 5 V, 9 FP

Carl Schlyter (MP) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

UU7 Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atom-energi gemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Omförhandling av associeringsavtalet)

1. utskottet

2. res. (SD)

Votering:

250 för utskottet

44 för res.

55 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 71 M, 21 MP, 19 C, 16 V, 10 FP, 16 KD

För res.: 44 SD

Frånvarande: 16 S, 13 M, 5 SD, 4 MP, 3 C, 5 V, 9 FP

KU2 Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val (vilande grundlagsbeslut, m.m.)

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU4 Ett stärkt konsumentskydd vid automatisk avtalsförlängning

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU5 Lagvalsregler på civilrättens område – Rom I- och Rom II-förordningarna

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU2 Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott

Punkt 3 (Hemlig rumsavlyssning)

1. utskottet

2. res. 1 (V)

Votering:

276 för utskottet

16 för res. 1

1 avstod

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 71 M, 44 SD, 21 MP, 19 C, 9 FP, 16 KD

För res. 1: 16 V

Avstod: 1 FP

Frånvarande: 17 S, 13 M, 5 SD, 4 MP, 3 C, 5 V, 9 FP

Magnus Manhammar (S) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Prot. 2014/15:27

26 november

Punkt 5 (Förutsättningar för användande av hemliga tvångsmedel m.m.)

1. utskottet

2. res. 3 (SD)

Votering:

247 för utskottet

45 för res. 3

1 avstod

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 71 M, 21 MP, 18 C, 15 V, 9 FP, 16 KD

För res. 3: 45 SD

Avstod: 1 V

Frånvarande: 16 S, 13 M, 4 SD, 4 MP, 4 C, 5 V, 10 FP

Birger Lahti (V) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU3 Utökade befogenheter för civilanställda inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU2 Sanktionsavgift för överträdelse av cabotagebestämmelserna

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU3 Åtgärder vid hindrande av fortsatt färd

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU4 Tydlig prisuppgift vid taxiresor

1. utskottet

2. res. (V)

Votering:

243 för utskottet

16 för res.

33 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 71 M, 9 SD, 21 MP, 19 C, 10 FP, 16 KD

För res.: 16 V

Avstod: 33 SD

Frånvarande: 16 S, 13 M, 7 SD, 4 MP, 3 C, 5 V, 9 FP

SfU5 Genomförande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet

Punkt 1 (Genomförande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

3. res. 2 (V)

Förberedande votering:

49 för res. 1

15 för res. 2

229 avstod

56 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Mikael Dahlqvist (S), Margareta Cederfelt (M) och Stefan Nilsson (MP) anmälde att de avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

233 för utskottet

44 för res. 1

16 avstod

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 70 M, 1 SD, 20 MP, 19 C, 10 FP, 16 KD

För res. 1: 44 SD

Avstod: 16 V

Frånvarande: 16 S, 14 M, 4 SD, 5 MP, 3 C, 5 V, 9 FP

Stefan Nilsson (MP) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU8 Resultatskrivelse avseende det finansiella systemet

Kammaren biföll utskottets förslag.

Meddelande om votering

Andre vice talmannen meddelade att voteringen torsdagen den 27 november kl. 12.00 skulle utgå.

Följande interpellationer hade framställts:

den 25 november

2014/15:157 Nedläggning av Miljömålsberedningen

av *Johan Hultberg* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:158 Omställning av fordonsflottan

av *Johan Hultberg* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:159 Unga lagöverträdare

av *Ellen Juntti* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2014/15:160 Poliser nära medborgarna

av *Johan Pehrson* (FP)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

§ 18 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 25 november

2014/15:99 Regeringens otydlighet i biståndsbudgeten

av *Sofia Damm* (KD)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2014/15:100 Ridsport och golf, friskvård lika för alla

av *Cecilia Widegren* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:101 Interna påslag på av FMV till Försvarsmakten levererade tjänster

av *Allan Widman* (FP)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2014/15:102 Lokalanställda som bistår den svenska styrkan i Mali

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2014/15:103 Stöd till civilsamhällesorganisationer i Egypten

av *Robert Hannah* (FP)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:104 EU och svensk tryck- och yttrandefrihet

av *Jan R Andersson* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2014/15:105 Minskade satsningar på freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

av *Karin Enström* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:106 Nordiskt samarbete i kampen mot alkoholsmuggling
av *Phia Andersson* (S)
till statsrådet Kristina Persson (S)

§ 19 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 26 november

2014/15:72 Missvisande statistik om arbetsplatsolyckor
av *Peter Persson* (S)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:75 Centralisering av tågledningscentraler
av *Christina Höj Larsen* (V)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:81 Buller och byggande
av *Caroline Szyber* (KD)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2014/15:87 Utrikesfödda kvinnor på arbetsmarknaden
av *Roger Haddad* (FP)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

§ 20 Kammaren åtskildes kl. 16.11.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till § 9 anf. 36 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med § 11 anf. 67 (delvis),
av talmannen därefter till och med § 14 anf. 96 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Eva-Lena Ekman

§ 1 Anmälan om sammansatt utrikes- och försvarsutskott.....	1
§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	2
§ 3 Anmälan om faktapromemoria	3
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 5 Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater och Georgien, Republiken Moldavien samt Ukraina.....	4
Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU5	4
Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU6	4
Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU7	4
Anf. 1 PAVEL GAMOV (SD)	4
Anf. 2 PYRY NIEMI (S).....	5
Anf. 3 PAVEL GAMOV (SD) replik.....	8
Anf. 4 PYRY NIEMI (S) replik.....	8
Anf. 5 PAVEL GAMOV (SD) replik	9
Anf. 6 PYRY NIEMI (S) replik.....	9
Anf. 7 MARGARETA CEDERFELT (M).....	10
Anf. 8 PAVEL GAMOV (SD) replik.....	11
Anf. 9 MARGARETA CEDERFELT (M) replik.....	12
Anf. 10 PAVEL GAMOV (SD) replik	12
Anf. 11 MARGARETA CEDERFELT (M) replik.....	13
Anf. 12 KERSTIN LUNDGREN (C)	13
Anf. 13 PAVEL GAMOV (SD) replik.....	14
Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	15
Anf. 15 PAVEL GAMOV (SD) replik	15
Anf. 16 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	16
Anf. 17 FREDRIK MALM (FP)	16
Anf. 18 PAVEL GAMOV (SD) replik	19
Anf. 19 FREDRIK MALM (FP) replik	19
Anf. 20 PAVEL GAMOV (SD) replik	20
Anf. 21 FREDRIK MALM (FP) replik	20
Anf. 22 SOFIA DAMM (KD)	21
Anf. 23 PAVEL GAMOV (SD) replik	23
Anf. 24 SOFIA DAMM (KD) replik.....	23
Anf. 25 PAVEL GAMOV (SD) replik.....	24
Anf. 26 SOFIA DAMM (KD) replik.....	24
Anf. 27 KENNETH G FORSLUND (S)	25
Anf. 28 PAVEL GAMOV (SD) replik.....	26
Anf. 29 KENNETH G FORSLUND (S) replik	27
Anf. 30 PAVEL GAMOV (SD) replik	27
Anf. 31 KENNETH G FORSLUND (S) replik	28
(Beslut fattades under § 16.).....	28
§ 6 Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val (vilande grundlagsbeslut, m.m.).....	29
Konstitutionsutskottets betänkande 2014/15:KU2	29
Anf. 32 EMANUEL ÖZ (S)	29
Anf. 33 PATRICK RESLOW (M)	30

Anf. 34 PER-INGVAR JOHNSON (C).....	31
(Beslut fattades under § 16.)	32
§ 7 Ett stärkt konsumentskydd vid automatisk	
avtalsförlängning	32
Civilutskottets betänkande 2014/15:CU4.....	32
Anf. 35 JESSIKA ROSWALL (M).....	32
(Beslut fattades under § 16.)	33
§ 8 Lagvalsregler på civilrättens område – Rom I- och Rom	
II-förordningarna	33
Civilutskottets betänkande 2014/15:CU5.....	33
(Beslut fattades under § 16.)	33
§ 9 Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott	33
Justitieutskottets betänkande 2014/15:JuU2.....	33
Anf. 36 KENT EKEROTH (SD).....	33
Anf. 37 LINDA SNECKER (V)	34
Anf. 38 KENT EKEROTH (SD) replik	36
Anf. 39 LINDA SNECKER (V) replik	36
Anf. 40 KENT EKEROTH (SD) replik	37
Anf. 41 LINDA SNECKER (V) replik	38
Anf. 42 ELIN LUNDGREN (S).....	38
Anf. 43 ANTI AVSAN (M)	39
Anf. 44 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	41
Anf. 45 LINDA SNECKER (V) replik	42
Anf. 46 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik	42
Anf. 47 LINDA SNECKER (V) replik	43
Anf. 48 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik	43
Anf. 49 JOHAN HEDIN (C).....	43
Anf. 50 JOHAN PEHRSON (FP)	45
Anf. 51 ANDREAS CARLSON (KD).....	47
(Beslut fattades under § 16.)	48
§ 10 Utökade befogenheter för civilanställda inom	
Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten.....	48
Justitieutskottets betänkande 2014/15:JuU3.....	48
Anf. 52 ELIN LUNDGREN (S).....	48
Anf. 53 KRISTER HAMMARBERGH (M)	49
Anf. 54 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	51
Anf. 55 LINDA SNECKER (V)	51
Anf. 56 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	53
Anf. 57 LINDA SNECKER (V) replik	53
Anf. 58 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	54
Anf. 59 LINDA SNECKER (V) replik	54
Anf. 60 JOHAN PEHRSON (FP)	54
Anf. 61 ANDREAS CARLSON (KD).....	55
(Beslut fattades under § 16.)	55
§ 11 Sanktionsavgift för överträdelse av	
cabotagebestämmelserna	56
Trafikutskottets betänkande 2014/15:TU2	56
Anf. 62 KARIN SVENSSON SMITH (MP).....	56
Anf. 63 LEIF PETTERSSON (S).....	57
Anf. 64 EMMA WALLRUP (V)	58

Anf. 65	STEN BERGHEDEN (M).....	59
Anf. 66	PER KLARBERG (SD)	62
Anf. 67	ANDERS ÅKESSON (C)	63
Anf. 68	LARS TYSKLIND (FP).....	65
Anf. 69	ROBERT HALEF (KD).....	67
Anf. 70	MONICA GREEN (S).....	68
Anf. 71	ANDERS ÅKESSON (C) replik	69
Anf. 72	MONICA GREEN (S) replik	69
Anf. 73	ANDERS ÅKESSON (C) replik	70
Anf. 74	MONICA GREEN (S) replik	70
	(Beslut fattades under § 16.).....	70
§ 12	Åtgärder vid hindrande av fortsatt färd.....	71
	Trafikutskottets betänkande 2014/15:TU3	71
Anf. 75	KARIN SVENSSON SMITH (MP)	71
Anf. 76	LEIF PETTERSSON (S).....	72
Anf. 77	STEN BERGHEDEN (M).....	73
Anf. 78	PATRIK JÖNSSON (SD)	74
Anf. 79	EMMA WALLRUP (V).....	75
Anf. 80	LARS TYSKLIND (FP).....	75
Anf. 81	ROBERT HALEF (KD).....	77
Anf. 82	MONICA GREEN (S).....	77
Anf. 83	PER KLARBERG (SD)	78
	(Beslut fattades under § 16.).....	78
§ 13	Tydlig prisuppgift vid taxiresor.....	79
	Trafikutskottets betänkande 2014/15:TU4	79
Anf. 84	EMMA WALLRUP (V).....	79
Anf. 85	KARIN SVENSSON SMITH (MP)	80
Anf. 86	JOHAN ANDERSSON (S)	81
Anf. 87	LARS HJÄLMERED (M).....	82
Anf. 88	NINA KAIN (SD)	83
Anf. 89	LARS TYSKLIND (FP).....	84
Anf. 90	ROBERT HALEF (KD).....	85
	(Beslut fattades under § 16.).....	86
§ 14	Genomförande av det omarbetade	
	skyddsgrundsdirektivet	87
	Socialförsäkringsutskottets betänkande 2014/15:SfU5	87
Anf. 91	MARKUS WIECHEL (SD)	87
Anf. 92	CHRISTINA HÖJ LARSEN (V)	88
Anf. 93	FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	89
Anf. 94	MIKAEL CEDERBRATT (M).....	90
Anf. 95	MARIA FERM (MP)	91
Anf. 96	JOHANNA JÖNSSON (C)	93
Anf. 97	MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	94
Anf. 98	JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	95
Anf. 99	MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	95
Anf. 100	JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	96
	(Beslut fattades under § 16.).....	96
§ 15	Resultatskrivelse avseende det finansiella systemet.....	96
	Finansutskottets betänkande 2014/15:FiU8.....	96
	(Beslut fattades under § 16.).....	96

Ajournering	97
Återupptagna förhandlingar	97
§ 16 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	97
UU5 Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, å andra sidan.....	97
UU6 Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan	97
UU7 Associeringsavtal mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan.....	98
KU2 Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val (vilande grundlagsbeslut, m.m.)	98
CU4 Ett stärkt konsumentskydd vid automatisk avtalsförlängning.....	98
CU5 Lagvalsregler på civilrättens område – Rom I- och Rom II-förordningarna	98
JuU2 Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott	98
JuU3 Utökade befogenheter för civilanställda inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten	99
TU2 Sanktionsavgift för överträdelse av cabotagebestämmelserna.....	99
TU3 Åtgärder vid hindrande av fortsatt färd	99
TU4 Tydlig prisuppgift vid taxiresor	99
SfU5 Genomförande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet	100
FiU8 Resultatskrivelse avseende det finansiella systemet	100
Meddelande om votering	100
§ 17 Anmälan om interpellationer	101
§ 18 Anmälan om frågor för skriftliga svar	101
§ 19 Anmälan om skriftliga svar på frågor	102
§ 20 Kammaren åtskildes kl. 16.11.	102